

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate Sarajevo št. 7563 Zagreb št. 39.011 Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

„Dvignite glave...!“

Velik čas, ki nam je o njem govoril naš Jeglič, postaja vedno večji. Ljudje bojazljive narave so že vsi zbegani. Kar ne pridejo več do ljubelega miru. Ko pa kar čez noč in brez boja izginejo bogate in izvrstno oborožene države! Kaj neki bo jutri! Kaj neki bo z nami! — Razboleli živci ne ločijo več lastnih strahotnih prividov od resnične nevarnosti. Velik čas, ki je poln resnih odločitev, jih je našel neverjetno majhne. Brez notranje trdnosti in prepričanja, brez globoke zasidranosti v zemljo, na kateri žive in delajo, hlastajo za vznemirljivimi novicami in čim nemumnejša je katera, tem rajši ji verjamejo. Vsi preplašeni delajo kakor brez uma načrte, kam bi zbežali, kje bi se skrili. Kako bi se prelevili, da bi za vsak primer bilo na vse kraje prav...

Za moške značaje, ki ljubijo odgovornost in se ne dajo nesti, naj gre kamor hoče, ampak jim je užitek, da lahko v velikem času vtisnemo življenju pečat svoje osebnosti, pa je današnja doba kakor nalašč. Zdaj se dela zgodovina in kuje bodočnost! Ze raste mladi rod, ki bo prav tako hvalil ali grajal rod, ki nam je ob prevratu priboril svobodo in vse druge rpdove, ki so imeli čast voditi usodo naroda v zgodovinskih dneh. Nikdo se ne more skriti. To dejanje na svetovni pozornici bodo razsvetljevali najmočnejši žarometi zgodovine. Vse, tudi skromne postranske vloge bodo vidne, vsako tiho junaštvo, sleherna strahopetnost. Da, zlasti strahopetnost, kajti ta bi nam mogla postati usodna. Če namreč pogledamo strahu pogumno v oči, se izkaže, da živimo prav mi še v najmirnejšem kotičku Evrope. Po inozemskem časopisu in radiu se pač govori o Romuniji, o Poljski, o Ukrajini, o Nizozemski, celo o Švici, dočim naše države v tej zvezi skoraj nikdo ne omenja. In po pravici. Česa neki naj bi kdo pri nas iskal? Naše severne pokrajine še nas komaj žive. Osvajalci naših dni iščejo žita, rudnin in petroleja! Razen tega smo narodno tako enotni, kakor malokdo. V svoji skromnosti ob prevratu nismo zahtevali nobene vasi, ki bi ne bila slovenska. Celotna nemška zemljevidi, ki tako rekoč vsakega Nemca na tujem zaznamujejo s posebno piko, kažejo, da sega naš življenjski prostor do današnjih mej, ne pa tuj k nam. Tistih nekaj nemških družin, ki žive v kakem mestu, pa tudi nikdo ne nadleguje, tako da nimajo stvarnega razloga za pritožbe.

O resni nevarnosti pri nas ni govora, razen ako bi jo sami izzvali s svojo strahopetnostjo. Kdo še ni opazoval objestnega fantiča, ki je pretepel tovariša, češ sam si je kriv, kaj se pa drži kot mila Jera! Ali veste, kako nastane nevihta? Zrak se razredči, pritisk popusti, barometer pade. Tedaj z vseh strani planejo vetrovi v to praznino. Ne pustimo, da pade barometer naše narodne zavesti in ponosa v dobi, ko kažejo vsi nacionalizmi v Evropi najvišjo napetost. Obujajmo v teh dneh spomin na svojo preteklost, spomin na strahoten pritisk, ki so ga vzdržali naši predniki, da so nam ohranili svojo vero in svojo zemljo. Miroljubno ljudstvo smo, toda ne strahopetno. Potomci smo tistih junaških prednikov, ki so pred Turkom ubranili našo deželo, boreč se za križ častni in svobodo zlato. Naše žene so potomke tistih, ki so nekdanje pesjane polivale s kropom in vrelo smolo in ni še dolgo, ko so izpričale svoje junaštvo pobirajoč podpise za našo svobodo v brk tuju, ki je strahoval deželo. Naši fantje se stopajo iz gole prešernosti do krvi, pa bi se ne postavili za svojo čast, ako pride resna nevarnost? Naši Janezi so bili vedno sijajni vojaki, tudi takrat, ko so jih drugi vodili za svoje koristi v boj. Niso vedeli, za kaj so se borili, le to so vedeli, da je strahopetnost sramotna. In ta naš človek, ki je danes na svoji zemlji svoj gospod, da bi v nevarnosti klonil in pohlevno sprejel mesto hlapca? On, ki bi se za eno brazdo pravdal do smrti, da bi prepustil vso deželo kakemu pohlepemu tuju?

Ne, če je kaj jasnega, je to dvoje: da ne maramo ničesar tujega, pa da tudi ene grude svoje zemlje nikomur ne damo! Za to smo pripravljeni žrtvovati vse in seči po vsakem orožju. Naše ljudstvo je prepmetno, da bi nasledilo sladkim besedam, ki se potuhnjenjo širijo iz gosposkih zidanic, v katerih se še šopiri tuje in ki obetajo raj na zemlji, če... Da, raj na naši zemlji za tujega gospoda, ne pa za njegovega slovenskega viničarja. Ali ste že kdaj slišali, da bi kdo kupil ali ukradel kravo, ker želi kravi dobro, ne pa, ker jo hoče molsti ali zaklati? Ali ste že kdaj brali, da bi moderni narod zasedel tujo zemljo, ker hoče osrečiti njene prebivalce, ne pa, ker jo hoče gospodarsko za sebe izkoristiti? Res je, da pri nas še ni vse v redu. Vsa nova gospodarstva mora nekaj let garati, da se postavi na noge. Toda zaradi tega vendar ne bo dal svojega posestva drugemu, sam pa ostal za hlapca! Sicer se pa tudi onstran meja ne cedi med in mleko, saj beremo njihove liste in k nam prihajajo sosedje ter občudujejo naše neprisliljene razmere, našo svobodo in naše cene na blagovnem trgu.

Zato pa, slovenski mož, ko slišiš, kako plačan človek prihuljeno prišepetava besede, ki gredo za tem, da bi kdaj tvoje otroke iz-

Silen odmev Chamberlainove izjave o jamstvu za Poljsko

Na Poljskem pravijo, da Poljska nima nobene protiobveznosti V Nemčiji trdijo, da Anglija „lovi zaupanje malih držav“

Londonski tisk o zgodovinskem pomenu angleškega jamstva za poljske meje

London, 1. aprila. AA. Reuter: Angleški tisk navdušeno pozdravlja Chamberlainovo izjavo glede Poljske. Listi naglašajo, da pomeni ta izjava preobrat v angleški zunanji politiki.

»Times« pišejo: Chamberlainova izjava je bila takšna, da se je videlo, da je vsaka beseda dobro odmerjena in da pomeni ukinitve dosedanjih navad angleške diplomacije. Zgodovinska važnost te izjave je v tem, da pušča odprta vrata za nadaljnja pogajanja. Nove obveznosti, ki jih je vzela nase Velika Britanija, ne pomenijo, da bo Velika Britanija branila vsako ped sedanjih poljskih mej. Ključ izjave ni vsebovan v besedi »integriteta« (neokrnjenost), temveč je posebno naglašena beseda »neodvisnost«. Diplomacija je še dalje vodila računa o upravičenih potrebah velikih narodov, toda ona bo varovala osnovne pravice in svobodo malih držav. Isto tako se iz Chamberlainove izjave vidi, da Anglija želi, da se svet vrne k navadi svobodnih mednarodnih pogajanj.

»Daily Telegraph« naglašajo, da je Chamberlainova izjava svetilni stolp v zgodovini angleške zunanje politike. Na osnovi te izjave lahko rečemo, da meje Velike Britanije niso več na Rennu, temveč na Visli. Mi smo končno prenehali z dobo, ki je bila izražena v besedah »sijajne osamljenosti« ter smo prvi v zgodovini prevzeli vojaške in politične obveznosti na evropskem ozemlju. Vse stranke v parlamentu in vse javno mnenje države odobrava navdušeno Chamberlainovo izjavo. Prišel je čas, ko je treba biti odločen. Zaradi tega pa še ni treba biti agresiven.

»Daily Express« obžaluje, da so bila dana jamstva, ki lahko zapletejo Anglijo v vprašanja vzhodne Evrope, preden je za to angleška vlada dobila soglasnost in odobritev dominionov. Na koncu pravi list, da je nasproten tako tesnim zvezam med Anglijo in Poljsko.

Eden kliče k slogi

Snoči je govoril v New Castlu bivši zunanji minister Eden. Med drugim je dejal:

Danes popoldne je predsednik vlade podal v parlamentu izjavo o zunanji politiki, ki jo, trdno sem prepričan, podpiše ves narod. Mislim, da moramo proglasiti premirje med političnimi strankami, da poudarimo pred vsem svetom, kako soglasni in enodušni smo v današnjih razmerah, in kolikšna je naša odločnost, da pariramo vse možnosti.

40 letnica mašništva papeža Pija XII.

Dne 2. aprila 1899 je bil sedanji papež Pij XII. kot Evgen Pacelli posvečen v mašnika. Mašniško posvečenje mu je podelil poznejši kardinal Casseta, ki je bil takrat namestnik papeževskega vikarja v Rimu. Novomašnik Pacelli je velikokrat izrazil svojo srečo, da je postal duhovnik na Marijin praznik. Svoji hvalečnosti do Matere božje je dal tudi vnanji izraz s tem, da je daroval svojo prvo daritev v najbolj češčeni Marijini cerkvi v Rimu, v baziliki Maria Maggiora (Marija Velika, ali Marija Snežna), in sicer v kapeli milosti polne Marijine podobe, ki ji pravijo »Mati božja sv. Luke«. Svojo drugo sv. mašo je daroval dne 4. aprila nalašč za svoje šolske tovariše spet v Marijini Novi cerkvi, ki je pozidana po apostolu Rima sv. Filipu Neriju. Mati božja, ki je z obilnim blagoslovom pred 40 leti sprejela novomašnika Pacellija, naj danes z vso polnostjo svoje milosti blagoslovi papeža Pija XII. To so molitve in želje, ki jih pošiljamo svetemu očetu na praznik 40 letnice njegovega mašništva.

rinili iz zemlje, ki si jo oplodil ti in tvoji predniki s svojim znojem, tedaj zavijaj rokave in stisni pest in ti, slovenska mati, sezi v kot, kjer imaš burkle. Saj še veš, kako je bilo takrat, ko je bil mož v vojski, po tvojih kaščah pa je tujec ropal žito. »Kaj pa bom otrokom dala?« si mu rekla. On pa se je zarežal: »Naj kamenje žrole!« Takrat je vzkipeo vvas, da ste ga s kamenjem pobile. Ti časi se ne bodo povrnil nikoli več, pa če bi morali braniti svojo svobodo samo z zobmi in nohti.

Odmev nemškega tiska

Berlin, 1. aprila. AA. Po najnovejših dogodkih v Varšavi, Londonu in Parizu smatrajo v berlinskih uradnih krogih položaj za zelo resen. Ta resnost se vidi tudi iz pisanja snočnih večernikov in današnjih jutranjnikov.

Današnji »Lokal Anzeiger« pravi, da bo Chamberlainova izjava nerazumljiva, njegov nastop pa nepotreben in smešen poskus, da se poveča nemir, nastal proti Nemčiji. Anglija bi hotela imeti za svoje obkroževalne načrte podporo drugih narodov, zato bi zlasti hotela pri nemških sosedih podpirati nezaupanje do Nemčije. Zelo zanimivo je, da je Chamberlain hotel s pogrevanjem starih zavezniških obveznosti napraviti veliko kretinjo nasproti manjšim evropskim državam. Toda te države so zadnja leta dobile jasno sliko o nerealnem razmerju med krepkimi govori na Angleškem in med tistim, kar je Anglija dejansko dajala na področju ustvarjalne politike.

»Völkischer Beobachter«. Varšavska vlada natančno ve, da nemške želje prav nič ne ogrožajo poljske neodvisnosti. Še več, ona tudi dobro ve, da Nemčija popolnoma resno pojmuje nemško-poljski pakt prijateljstva iz leta 1934. In misli, da je ta pakt trajen. Prav tako Varšava ve, da Nemčija ni odločno odgovorila na nemire, ki so se pripetili na Poljskem. Očitno je to znano tudi Londonu in Parizu. Zato Chamberlainov govor ne more zboljšati razmerja med Nemčijo in Poljsko.

Švicarski tisk

o neposrednih posledicah Chamberlainove izjave za odnose med Nemčijo in Poljsko

Curih, 1. aprila. TG. Švicarskemu listu »Neue Zürcher Zeitung« poročajo iz Berlina, da v Berlinu vesti o poročstvu Anglije za poljske meje niso sprejeli s posebnim navdušenjem. Nemški politični krogi so bili nekoliko presenečeni, ker si niso nadejali, da bo Anglija šla tako daleč v svojih evropskih obveznostih. Na merodajnih mestih se o novem položaju niso izrekli, vendar pa predvsem inozemski politični krogi menijo, da bo Nemčija sedaj, ko je bila glede Poljske malo razočarana, v zameno za to začela vedno bolj podčr-

Gospodarski napor Francije v jugovzhodni Evropi

Nove trgovske pogodbe z Jugoslavijo in Romunijo

V Romuniji je Francija kupila četrtino petroleja

Bukarešta, 1. aprila. AA. Havas: Francoski delegat Leon Vanset je podpisal snoči v Bukarešti z romunskim ministrom za narodno gospodarstvo novo pogodbo o nakupu romunskega petroleja. Letno bo Francija odkupila v Romuniji okoli 700.000 ton petroleja. Romunija bo plačevala Franciji anuiteto v znesku 200 milijonov frankov letno. Polovica te vsote se bo uporabila za plačilo vojnega materiala, ki ga je Francija prodala Romuniji leta 1936. Dolg za ta material znaša približno 1 milijardo frankov. Druga polovica zgoraj imenovane anuitete se bo uporabila za odplačilo romunskih rentnih dolgov. Vanset bo sedaj začel z Romunijo takoj pogajanja o nakupu 400.000 ton žepnega. Protivrednost v znesku približno 300 do 350 milijonov frankov se bo uporabila za odplačilo romunskih trgovskih dolgov v Franciji.

V romunskih krogih smatrajo, da se po podpisu teh sporazumov lahko trdi, da se je nemško-romunski trgovski pogodbi, ki je bila nedavno podpisana, pripisoval prevelik pomen, ker bo Francija odkupila 25% romunskega petroleja.

(Znano je, da je pred 9 dnevi Romunija tudi z Nemčijo podpisala trgovsko pogodbo, ki odpira Nemčiji velik gospodarski vpliv v

Ko je bila stiska največja, tedaj nam je zaklinal naš voditelj dr. Korošec: »Pokonci glave...!« in smo jih dvignili. Zdaj, ko je nevarnost mnogo manjša, je tem bolj neodpustljivo, če se kdo vdaja malodušnosti. Inteligenca na plan! Narod ne bo klonil, glej da ti ne boš! Pripovedujmo si slavne zgodbe junaških prednikov. Ponosno pogledjmo v oči svojim ponosnim sosedom in povejmo jim, če bo treba: Tukaj smo mi doma, vi ste pa tam! Z mečji in črnogledci pa na prisilno delo!

tavati potrebe nemških narodnih manjšin na Poljskem. Nadaljnjih prerokovanj pa nikdo ne mara delati, ker je vse odvisno od vrhovnega vodstva države, ki bo v kratkem objavilo svoje mnenje in določilo svoje novo stališče do položaja, ki je nastal s Chamberlainovo izjavo.

Na merodajnih poljskih in nemških mestih so spet zanikali vesti o kakšnem ultimatu, ki naj bi ga bila Nemčija poslala Poljski glede Gdanske in avtomobilske ceste čez poljsko Pomorje v Vzhodno Prusijo, priznavajo pa, da je nedavno nemški zunanji minister von Ribbentrop poljskemu poslaniku v Berlinu Lukašijeviču predložil, naj bi se med obema vladama začela pogajanja za ureditev teh stvari. Poljski zunanji minister Beck pa da sploh ni maral o tem govoriti in je nasvetoval, naj poljska vlada odredi delno mobilizacijo.

V Rimu:

»Politika vznemirjenja«

Rim, 1. aprila. AA. Corriere della Sera« piše, da pomeni Chamberlainova izjava vrhunec politike vznemirjenja, s katero hoče francoska in britanska diplomacija najti nove zaveznike.

Odmev v Parizu

»Za Poljsko pride sedaj na vrsto še Romunija«

Pariz, 1. aprila. b. Izjava britanskega ministra predsednika g. Chamberlaina o pomoči Velike Britanije in Francije Poljski, je po vsej Franciji senzacionalno odjeknila. Delo, ki ga je opravila britanska diplomacija, je ogromno. Po tem delu je britanska meja premaknjena z Rena na Vislo. Diplomatski in vojni položaj Francije je kakor tukaj poudarjajo, znatno okrepljen, ker se je Velika Britanija priključila francosko-poljski zvezi. Francosko-poljska zveza je zopet oživela. Po sklenitvi važne trgovske pogodbe z Romunijo bo britanska diplomacija še dalje nadaljevala svoje delo in se bo trudila, da tudi Romunijo pridobi za zvezo.

Včerajšnje besede francoskega zunanjega ministra Bonneta pri podpisu trgovske pogodbe z Romunijo, »da to ni zadnja kretinja za zblizanje«, tolmačijo diplomatski in politični krogi ravno v tem smislu.

Romuniji. Nemčija je dobila veliko pravice do poljskih pridelkov, nadalje do vsega petroleja, ki ga bo na novo odkril, kakor tudi do velikih rudniških bogastev, ki jih bo sama izkoriščala. Op. ured.)

Jugoslaviji je dala nove izvozne možnosti

Pariz, 1. aprila. AA. Havas: Vlada je sklenila objaviti danes v uradnem listu uredbo, s katero se odreja stopanje v veljavno trgovskega sporazuma, ki je bil sklenjen 11. februarja t. l. med Francijo in Jugoslavijo. Na osnovi te pogodbe se bo verjetno podvojil trgovski promet med Francijo in Jugoslavijo. Jugoslovanski izvoznikom se bo kolikor mogoče široko odprl francoski trg. Istočasno se bo zvišal francoski izvoz v Jugoslavijo. Ustvarja se široka možnost za nalozbo francoskega kapitala v jugoslovanskem gospodarstvu. Sedanji kontingenti, ki so bili dovoljeni Jugoslaviji, se težko izkoriščajo zaradi neravnotežja med cenami v Jugoslaviji in cenami v Franciji. Do tega neravnotežja je prišlo zaradi spremenjenega odnosa vrednosti med frankom in dinarjem. Za izvoz jugoslovanskih žitnih pridelkov v Francijo je dovoljen poseben postopek. Ti ukrepi se bodo uveljavljali tako, da ne bodo škodovali zaščitnim predpisom v korist francoske kmetijske proizvodnje. Istočasno bodo načrtno delali, da se zvišajo francoski nakupi v Jugoslaviji. Za zboljšanje organizacije in zvez med jugoslovanskim in francoskim trgovom bo delala v prvi vrsti trgovska in poljedelska francosko-jugoslovanska zbornica. Nova pogodba, ki stopa sedaj v veljavo, bo dovedla do okrepitev trgovskih zvez med obema državama ter zaščite interesov francoskih uvoznikov, ki bodo sodelovali pri gospodarskem razvoju Jugoslavije.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno in toplo. Zomunska vremenska napoved: Delno oblačno v vsej državi. V vzhodnih krajih bo nekoliko več oblačnosti z nekaj dežja. Toplota bo na vzhodu padla, drugod se pa ne bo dosti spremenila.

Mednarodno razstavo avtomobilov v Belgradu so slovesno odprli

Belgrad, 11. aprila. AA. Razstava »Drugi salon avtomobilov« je bila odprta v paviljonu zadružbine Pašića. Takoj na prvi pogled se vidi, da bo ta »drugi salon avtomobilov« imel velik uspeh, vsaj takšen kot prvi, če ne večji, ker letos sodeluje na tej razstavi 6 držav in sicer Nemčija, Češko-moravska, Italija, Francija, Anglija in Amerika. Skupno število firm, ki razstavljajo, je večje kot preteklo leto. Letos razstavljajo 118 firm.

Točno ob 11 je v paviljon prispel kraljevski zastopnik polkovnik Poleksić. Malo prej so prispeli zastopnik patrijarha Gavril, vladika Donizij, belgrajski nadškof dr. Ujević, ministri dr. Miha Krek, Jevrem Tomić, Nikola Beslić in Ljubomir Pantić. Navzoč je bil tudi predsednik narodne skupščine Milan Simonović in tajnik Milan Badžak, dalje predsednik belgrajske občine Vlada Ilić, predsednik belgrajskega veleposlaništva Stojanović, ravnatelj veleposlaništva Vasiljević, veliko število višjih častnikov, senatorjev, narodnih poslancev, zastopnikov raznih javnih in zasebnih ustanov in precej drugih uglednih oseb. Od tujih zastopnikov sta bila pri otvoritvi razstave nemški poslanik Viktor v. Heeren in turški poslanik Ali Hajdar Aktaj.

Takoj po prihodu kraljevega zastopnika je imel predsednik veleposlaništva g. Stojanović govor, v katerem je namenil prvo misel pokrovitelju belgrajskega veleposlaništva Nj. Vel. kralju Petru II. in vsemu kr. domu. (Vsi navzoči so vzklíkali kralju Petru II., vojaška godba pa je odigrala državno himno).

Na koncu svojega govora je Stojanović dejal: V imenu belgrajskih gospodarskih organizacij, ki preko svojih zastopnikov vodijo ustanovo belgrajskega veleposlaništva, vas gospode in gospe, najtopleje pozdravljam in se vam zahvaljujem za ljubezni odziv na tej današnji svečani prireditvi.

Takoj za njim je govoril podpredsednik Avto-kluba Velizar Janković, nakar je spregovoril minister za trgovino in industrijo Jevrem Tomić, navdušeno pozdravljen od vseh navzočih, ki je po daljšem govoru odprl razstavo.

Vsi navzoči so nato iz paviljona zadružbine Nikole Pašića prešli v paviljon št. 1, kjer je prirejena razstava cest in turizma.

Posvet pri dr. Mačku

Zagreb, 1. aprila. b. Danes dopoldne in popoldne so bili sestanki v stanovanju dr. Vladka Mačka s predstavniki vseh onih skupin, ki so kandidirale na njegovi listi dne 11. decembra. V imenu zemljoradnikov sta bila navzoča g. Cubrilović in dr. Tupanjanin, v imenu demokratov in radikalov Boka Vlačić, v imenu samostojnih demokratov Večeslav Vilder, v imenu JNS pa dr. Albert Kramer.

Dr. Kramer pa je bil navzočen zgolj pri dopoldanskem seji in je opoldne že odpoval v Ljubljano. Na teh sestankih so politiki razmislili politični položaj, zlasti zaradi skorajšnjega sestanka med dr. Mačkom in predsednikom vlade ter notranjim ministrom Dragišo Cvetkovićem, ki ga pričakujejo v Zagreb jutri ali najpozneje v ponedeljek.

Na današnjih sestankih je bilo izdelano stališče, ki ga bo zastopal dr. Maček pri razgovorih s predsednikom vlade g. Dragišo Cvetkovićem.

Iz krogov, ki so blizu dr. Mačku, prihajajo poročila, da je pri današnjih razgovorih prišlo do soglasja glede vseh aktualnih političnih vprašanj.

Zagreb, 1. aprila. b. Z današnjega sestanka Zdržene opozicije in SDK, ki je bil med 5. in 6. ura popoldne, je bil izdan sledeč komuniké:

Danes dopoldne od 10 do 12.30 je bil v Zagrebu pod predsedstvom predsednika dr. Vladka Mačka sestanek, na katerem so sodelovali:

V imenu SDK dr. Vladko Maček in Večeslav Vilder, v imenu demokrateke, zemljoradniške in radikalne stranke ter JNS pa B. Vlačić, dr. M. Tupanjanin, dr. B. Cubrilović in dr. Albert Kramer. Na konferenci je še enkrat ugotovljeno, da je politika »porazuma, ki ji je dal narod na volitvah 11. decembra svoje zaupanje, potrdila v današnjih mednarodnih prilikah svoje polno zaupanje.

Zavedajoč se težine današnjih časov, bodaj te skupine, ki so skupno sodelovale pri volitvah na listi dr. Mačka, nadaljevale solidarno svoje napore za končno ureditev evropske skupnosti na temelju sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev. V ta namen bo kmalu širši sestanek predstavnikov vseh teh skupin.

Zagreb, 1. aprila 1939.
Sledijo podpisi vseh navzočih.

Gospe, matere in sestre!

Skrajni čas je, da kupite in razveselite za Veliko noč Vaše može, sinove in brate z res elegantnim klobukom!

Dobite ga v specijalni trgovini
Moda za gospoda:

HINKO - KRANJ

(poleg farne cerkve)

Največja izbira moških klobukov na Gorenjskem!

Predsednik jugoslovanskega društva za ceste Svetislav Milosavljević, minister v pok., je najprej pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja, visokega pokrovitelja te razstave. Vsi navzoči so vzklíkali: »Živel kralj Peter II.« Zatem se je Milosavljević spomnil vsega, kar je za turizem storil Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle. (Navzoči vzklíkajo: »Živel knez namestnik!«)

Govor ministra dr. Kreka

Za govorom Milosavljevića je spregovoril gradbeni minister dr. Miha Krek, ki je najprej pozdravil kraljevega zastopnika, visoke cerkvene dostojanstvenike, ministre in vse druge, zatem pa med drugim dejal: Pri tej priliki smatram za svojo prvo dolžnost, zahvaliti se jugoslovanskemu društvu za ceste, ki je mnogo pripomoglo k znanstvenemu proučevanju ceste našega cestnega omrežja in zbiranju sredstev, s katerimi je treba graditi ceste in poiskati možnosti za napredek turizma in cest v kraljevini Jugoslaviji. Čestitam k tej koristni razstavi, kjer so razstavljene fotografije, diagrami in ostali predmeti, ki jasno kažejo kako se mora naš turizem p. vzdigniti in napredovati. Velike važnosti za našo javnost je, da more po tej razstavi videti koristnost njene prireditve in se seznaniti do podrobnosti z vsemi potrebami po zboljšanju cest in turizma v državi.

Minister dr. Miha Krek je svoj govor končal z besedami: Prepričan sem, da bo ta razstava dosegla uspeh in svoj namen, ter zaradi tega ključem: Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II.! Naj živi Nj. kr. Vis. knez namestnik in vseh kraljevski dom!

Takoj za tem so gostje odšli v paviljone, kjer so razstavljene avtomobili, in s tem je bila končana tudi druga svečanost otvoritve razstave na belgrajskem veleposlaništvu.

Hitler govori o položaju

Wilhelmshafen, 1. apr. c. Danes se je Hitler udeležil slovesnosti, ko so spustili v morje novo 35.000 tonsko vojno ladjo »Admiral von Tirpitz«.

Popoldne ob 4 pa je bil Hitler sprejet v mestni dvorani, kjer mu je župan izročil diplomu častnega meščanstva. Na trgu pred mestno hišo pa je bila postavljena tribuna, s katere je govoril Hitler pred več kot 100.000 ljudmi.

V svojem govoru je Hitler najprej govoril o znanih razdobjih notranjepolitičnega razvoja nemške države v zadnjih 20 letih in je nato prešel tudi na zunanje politične dogodke zadnjih dni in zadnjih tednov.

Plemeniti in neplemeniti narodi

Najprej je rekel, da so se nekateri odločili deliti narode na plemenite in na neplemenite. Med plemenite seveda prištevajo predvsem angleški in francoski narod, med neplemenite pa Nemce in Italijane. Hitler pa misli, da sloveška sodba o teh stvarih sploh ni dopustna in je treba prepustiti nadnaravnim silam. Angleški narod je namreč lahko bil neplemenit 300 let in v teh 300 letih je na neplemenit način zavladal četrtini sveta, sedaj na starost pa postaja plemenit. Toda še pred dvajsetimi leti se ta plemeniti angleški narod ni sramoval izsiljevati in tlačiti nemškega naroda, kjer živi do 150 ljudi na kvadratni kilometer.

Ko sem pred šestimi leti prevzel oblast, sem se hotel z vsemi pogajati, toda moje predloge so vsi odbili. Če pa danes prihajajo Angleži z zahtevo, da moram z njimi razpravljati o vsakem problemu nemških koristi, tedaj pa moram reči, da lahko z isto pravico zahtevam, da se mora nemški narod vmešavati v vsak problem angleških življenjskih koristi. V Palestini nimajo Nemci ničesar opraviti, prav tako pa Nemci ne bodo nikdar dopustili, da bi se Angleži vmešavali v njihov »življenjski prostor«. Če nam Angleži pravijo, da mi nismo imeli pravice storiti tega ali onega, tedaj jih mi vprašujemo, s kakšno pravico zatirajo oni Arabce v Palestini? Kdo jim je dal to pravico? Mi imamo v tem »življenjskem prostoru« tisoč let stare pravice, toda mi smo te svoje probleme rešili v miru in jih v redu uredili.

Mi Čehov ne sovražimo

Kdor hoče iti za vesilec po kostanj v ogenj, ta si bo prste opekli. Mi nimamo nikakega sovraštva do Čehov. Stoletja smo živeli skupaj. Seveda Angleži tega ne vedo. Hradčane so zgradili Nemci. Katedralo sv. Vida so zgradili Nemci, česar Francozi ne vedo. Ze pred tisoč leti je tam stoloval nemški cesar in še poprej so se tamkajšnji narodi hodili priklanjat nemškemu kralju.

Nas to prav nič ne moti, da drugi tega ne vedo, dovolj je, da mi to vemo, namreč da je bil to nad tisoč let nemški življenjski prostor. Toda Čehom se ne bi bilo nič zgodilo, če ne bi postali središče groženj in nevarnosti proti Nemčiji. Tako pa je neki letalski minister začel propovedovati, da je Češko-slovaška središče letalske industrije in letalsko izhodišče za napade proti Nemčiji.

Od Angleške in francoske vlade je bilo odvisno, da bi Češka nehala biti to sredstvo proti Nemčiji. Mislil sem tudi, da bom to nevarnost lahko odstranil mirnim potom, toda varal sem se. Ko sem to videl, sem spoznal, da moram izvesti staro tisočletno nemško pravico in sem zvezal kar je bilo v zgodovini povezano in kar zakon razuma nujno veže skupaj. Češki narod bo imel sedaj več pravice kot pa jih imajo drugi tlačeni narodi, ki so pod vladjo onih plemenitih narodov. Izobilikovali smo pri tem veliko gospodarsko skupnost, toda tudi miru v Evropi smo izkazali veliko uslugo.

Tako lahko govorijo samo tisti, ki imajo zelo slabo vest. Jaz sem pa prepričan, da sem izkazal svetovnemu miru veliko uslugo in zato sem sklenil pred tremi tedni, da se prihodnji kongres naše stranke okliče za »kongres miru«.

Ne mislimo osvojevati drugih narodov

Nemčija ne misli na to, da bi napadala druge narode. Mi hočemo sedaj zboljšati gospodarske odnose z vsemi, kajti mi nismo samo največji proizvajalec, ampak tudi največji odjemalec v tem delu sveta. Mi ne mislimo zaveževati drugih narodov, če nas bodo pustili v miru. Pač pa nemški narod ne bo dopustil nikakega obkroževanja. Pred leti sem sklenil pomorski sporazum z Anglijo, ker sem želel za stalno živeti v miru z Anglijo. Če pa

Franceljskijeva razstava. Danes bo imel ob 11 dopoldne vodstvo po razstavi slikar Pavel Franceljski sam.

Preračun in fin. zakon v veljavi

Belgrad, 1. aprila. m. V današnjih »Službenih novinah« je objavljen ukaz kraljevega namestništva, s katerim je potrjen državni preračun in finančni zakon za l. 1939/40. Z današnjim dnem sta preračun in finančni zakon stopila v veljavo.

V istih »Službenih novinah« je objavljen tudi več uredb, med drugimi uredba o računanju tarife razdalje na železniški progi, uredba o objavljanju železniških tarif in prevoznih pogojev, uredba o fondnem zakonu za proučevanje materiala v gradbenem ministrstvu ter sprema. Na pravilnika o načinu proučevanja skupnih bano-vinskih trošar. Objavljen je odlok načelnika carinskega oddelka v finančnem ministrstvu o ukinitvi pristojnosti carinarnice na Rakeku za uvozno carinjenje avtomobilov.

Spremenjena imena občin

Belgrad, 1. aprila. m. Na predlog predsednika ministrskega sveta in notranjega ministra so kraljevi namestniki na osnovi paragrafa 10. zakona o občinah podpisali ukaz, s katerim rešujejo, da se preimenujejo naslednje občine: Begunje v lo-gaškem okraju v Begunje pri Cerkljici; Brezovica v ljubljanskem okraju v Brezovici pri Ljubljani; Cerklje v kranjskem okraju v Cerklje na Gorenjskem; Dobrova v ljubljanskem okraju v Dobrovo pri Ljubljani; Dol v ljubljanskem okraju v Dol pri Ljubljani; Križevci v ljubljanskem okraju v Sv. Križ pri Ljutomeru; Križevci v mursko-soboškem okraju v Križevcih; Leskovec v ljubljanskem okraju v Sv. Andraž v Halozah; Ljubno v gornjegrajskem okraju v Ljubno ob Savinji; Planina v logaškem okraju v Planini pri Rakeku; Ribnica v kočevskem okraju v Ribnici na Dolenjskem; Sela-Sumberk v novomeškem okraju v Sela pri Šumberku; Slivnica v okraju Maribor desni breg v Slivnici pri Mariboru; Stari trg v črnomeljškem okraju v Stari trg ob Kolpi; Stari trg v logaškem okraju v Stari trg pri Ložu; Šmarje, ljubljanski okraj v Šmarje pri Ljubljani; Videm v brežiškem okraju v Videm ob Savi.

Predsednik PAB

Belgrad, 1. aprila. m. Na predlog finančnega ministra je postavljen s kraljevim ukazom za predsednika upravnega odbora PAB-a g. Stjepan Barić, minister v pak.

Bivši minister, ki je odpeljal avto

Belgrad, 1. aprila. m. Včeraj popoldne so eluge mestnega odbora JRZ sporočili, da je neznanec odpeljal iz zaprte garaže avtomobil znamke »Chevrolet«. Predstavniki mestnega odbora so obvestili prometno policijo, ki je zasledila takoj več oseb ter ugotovila, da je naročil, da se garaža nasilno odpre, bivši minister in prvi podpredsednik mestnega odbora JRZ v Belgradu Gjura Janković, ki je tudi avtomobil odpeljal. Gjura Janković je trdil, da avtomobil pripada njemu, vsi strankini funkcionarji pa so trdili, da je bil avtomobil kupljen za potrebe mestnega odbora JRZ. To se je ugotovilo tudi na seji mestnega odbora. Vso zadevo ima sedaj v rokah belgrajske policije.

Osebnosti

Belgrad, 1. aprila. m. Z odlokom ministra za zunanje zadeve je prestavljen dr. Frido Pogacnik, pisar 8/I. s kraljevega poslaništva v Pragi na kraljevo poslaništvo v Berlin.

Belgrad, 1. aprila. m. Za ravnatelja 3/II. je napredoval na državni trgovski akademiji v Mariboru Peter Modic; na železniškem ravnateljstvu v Ljubljani je postavljen za železniškega kontrolorja na postaji Ljubljana Janez Kušar, doslej v kurilnici, Ljubljana. Na lastno prošnjo je prestavljena meščansko-šolska učiteljica Danica Gruđen iz Celja na meščansko šolo v Senovo. Ostavka, ki jo je podal učitelj Drago Pur, je sprejeta.

Belgrad, 1. aprila. m. Poštni minister je podpisal odlok, s katerim je podeljena pogodbeni pošta na Krki Karolini Barbić p. t. t. odpravni iz Krke. Služba pogodbenega poštarja je odpovedana Miroslavu Senčarju iz Male Nedelje. V resorju poštnega ministra so med drugimi upokojeni na področju ljubljanskega poštnega ravnateljstva naslednji zvaniki: Vinko Bauman na pošti Maribor II, Janko Babnik, Ljubljana I, Franc Senker v Celju.

Belgrad, 1. aprila. m. S kraljevim ukazom so v finančnem ministrstvu postavljeni člani pasvetovnega odbora za l. 1939. Od Slovencev je v tem odboru Anton Krejčič, predstavnik trgovske zbornice iz Ljubljane. Kot zastopnik Glavne združne zveze je v tem odboru Sibe Zaninovič.

don, in angleško vlado ugodno nadaljevala in da bo v najkrajšem času sedanje angleško jamestvo zapisano v posebni pogodbi skupno s Francijo, Anglijo in Romunijo. Na merodajnih mestih pa izrecno poudarjajo, da Poljska ni prevzela nobenih obveznosti do Anglije in da njo vežejo samo zavezniška pogodba s Francijo in vojaška zveza z Romunijo, ki jih je pred leti podpisala, ne pa obveznost, da bi morala Angliji na pomoč, če bi bila ona napadena. Na merodajnih mestih pravijo, da je angleško in francosko poročilo brezpogojno in stoji takoj v dejanje, če bi poljska vlada sporočila Angliji in Franciji, da so njene meje ogrožene.

»Kurier Varšavski« piše, da Chamberlainova izjava ne označuje kategorično stališča Velike Britanije proti napadalcu.

»Ilustrovani Kurier Codzien« pa poudarja v svojem uvodniku, da se danes ne more ločiti usoda vzhodne Evrope od usode zahodne Evrope.

Zbližanje z Litvo

Litvanski poslanik v Varšavi Saulis se je vrnil po tridnevnem bivanju v Kovnu snoči zopet v Varšavo. Izve se, da je dobil Saulis od svoje vlade nova navodila za poglobitev odnosov med Poljsko in Litvo. Vendar istočasno zanikajo vesti tujega izvora o pogajanjih za sklenitev pakta o nenapadanju med Poljsko in Litvo. Taka pogajanja se niso nikdar pričela.

Rim, 1. aprila. AA. Havas: Italijanski zunanji minister grof Ciano je sprejel snoči poljskega veleposlanika. Sestanek se spravlja v zvezo s položajem na evropskem vzhodu in izjavo Chamberlaina v spodnjem domu.

Cambridge premagal Oxford

London, 1. aprila. AA. Reuter: Na današnji tradicionalni veslaški tekmi med Cambridgeom in Oxfordom, je zmagal Cambridge v 19 minutah in 3 sekundah. Voda je bila idealna. Cambridge je ves čas vodil. Današnje stanje teh tekem je 48 za Cambridge in 42 za Oxford, ena tekma je bila pa neodločena.

Novice iz Češko-Moravske

Praga, konec marca.

Vojni minister bivše češkoslovaške armade Jan Syrový je poveril generala Hrabčika z nalogo, da likvidira čsl. armado in v ta namen se je v Pragi sestala mešana čsl.-nemška vojaška komisija, katere delo se bliža svojem koncu. Nemška armada je že prevzela ves številni vojaški material, zasedla vse kasarne in tovarne orožja in arsenale z municijo tako, da preostaja samo še likvidacija moštva. Iz zakona o nemškem Protektoratu nad Češko in Moravsko je jasno razvidno, da Nemčija v svoji armadi ne želi nemških vojakov in tako nastaja velik socialni problem kam z 20.000 častniki in podčastniki in približno s 100.000 vojaki. Delno bo za njih preskrbljeno pri javnih delih, ki jih sedaj vsi avtonomni češko-moravski Protektorat, nekateri bodo odšli v tujino, kjer se bodo udeleževali kot tehnični inštruktorji v raznih tujih armadah, preostali pa — in njih bo pretežna večina — bodo po izjavi maršala Goeringa dobili delo v okvirju nemškega štiriletnega gospodarskega načrta po možnosti v oni stroki, v kateri so izučeni, sicer jih bo pa nemška vlada po potrebah svojega gospodarskega načrta preselila na željeno stroko.

Tudi iz slovaške republike in iz zasedenega ozemlja Karpatske Ukrajine so se že vrnili vsi vojaki češke narodnosti, seveda vsi razoroženi že pri odhodu iz teh pokrajin.

Prejšnja belo-modro-rdeča zastava češkoslovaške republike je zaradi nove nastalega položaja postala brezpredmetna in zato neveljavna. Od sedaj bo na ozemlju avtonomnega češko-moravskega Protektorata dovoljen češki narodni znak, belo-rdeča zastava, ki bo izvešena ob slavnostnih priložnostih vedno na levi strani istočasno z nemško državno zastavo s ključastim križem.

Odprto ostaja vprašanje državne himne in praznovanje državnih in narodnih praznikov. Je povsem jasno, da se bo ob vsedravnih slovesno-

stih tudi v Češko-moravskem Protektoratu igrala nemška državna himna »Deutschland über alles« skupno s himno nemške nacionalno socialistične stranke (Horst Wessel Lied). Na češki strani pa vlada zopet prepričanje, da bo tudi njim pri narodnih prireditvah dovoljena dosedanja državna himna »Kje dom je moj?« in danes ni stvarnega razloga, da bi češka želja ne bila izpolnjena. — Dosedanji nemški državni prazniki se bodo slavili tudi na Češkem in Moravskem, Čehom bo pa po vsej priliki dovoljeno, da proslave na dostojen način v okvirju narodnega praznika svoje narodne svetlinje, med katerimi se na prvem mestu omenja sv. Vavrac, h kateremu se je v težavnih dobach ves češki narod vedno vračal iskajoč pri njem uteho.

V slovaški republiki je postala državna zastava znani znak narodne in katoliške Slovaške: v krogu dvojni rdeči križ na belem polju. A nova državna himna je skupna slovaška narodna pesem »Hej Slováci« seveda v slovaškem besedilu. Vrhovni poveljnik tretjega nemškega armadnega zbora von Blaskowitz je izdal v svojstvu najvišjega činitelja izvršne oblasti na Češkem in Moravskem nalog, da sta na ozemlju Protektorata nemščina in češčina enakovredna jezika in da se oboja lahko svobodno uporabljata. Ta ukaz bo v najkrajšem času imel to posledico, da se bodo v slovaški Pragi kot v podeželju pojavili dvojezični napisi ne oziroma se na število Nemcev. Prav tako si je nemška komisija izposlila od praškega glavnega magistrata seznam vseh ulic in trgov, ki so bili v uporabi v prejšnjih stoletjih vse do svetovne vojne. Zato se bodo istočasno z dvojezičnimi napisi povrnilo one označitve ulic in trgov, ki bodo skušale dokazati ali vsaj ohraniti nemški značaj mesta, kar pride v poštev predvsem v Pragi. V podeželju so napisi že sedaj spremenili svoje ime, in vse glavne ulice in trgi so že poimenovani po vidnih možeh Velike Nemčije.

Od nedelje – do nedelje

Zunanji pregled

V preteklem tednu sta se zgodila dva zgodovinska dogodka, ki bosta oba imela nedogledne posledice za nadaljni razvoj evropske in svetovne politike.

Prvi dogodek tiče Španije. Označimo ga lahko s kratkim stavkom: **Dražvaljanska vojna**, ki je trajala skoraj 3 leta, je končana s popolno zmago generala Franca. V začetku tedna se je vdal Madrid brezpogojno in brez bojev in je Franco vkorakal v staro špansko prestolico. Dan pozneje se je vdala še ostala pokrajina, ki je bila še v rokah rdečih in Francove čete so jo tekom tedna po načrtu zasedale. Danes je vsa Španija pod oblastjo prave španske vlade. Trpljenje je končano in spricho nepopisnega veselja, ki je zajelo ves španski narod odhajajo spomini na prošle grozote in na prestale bolečine v pozabljenju. Španija, katoliška Španija, osvobodjena od strašnega snu komunističnih grozodejstev, gre sedaj nasproti veliki bodočnosti.

Drugi dogodek tiče splošnega položaja v Evropi in je vezan z imenom Poljske. Pretekli teden se je namreč kar nepričakovano razvnela huda napetost med Nemčijo in Poljsko. Pisalo in govorilo se je o nekem ultimatu, ki da ga je Nemčija poslala Poljski. Prišlo je do hudih protinemških demonstracij na vzhodnem Poljskem. Razvnel se je hud časopisni boj. Končno je Poljska tudi mobilizirala nekaj letnikov svojih rezervistov, češ, da mora biti pripravljena, da brani neodotakljivost svoje zemlje. Na drugi strani pa se je pretekli teden Anglija silno prizadevala, da bi tudi Poljsko pridobila za zvezo, ki jo hoče ustanoviti za to, da bi v bodoče preprečila vsak nadaljni napad na kakšno svobodno državo. K tej zvezi je pripravljena stopiti Francija. Tudi sovjetska Rusija je dejala, da pristopi. Treba je bilo pridobiti še Poljsko, ki pa se je branila, češ, da je njen zemljepisni položaj takšen, da se ne sme zameriti ne Nemčiji in ne Rusiji in da se torej ne sme vezati ne z eno in ne z drugo, a tudi ne proti eni niti proti drugi, razven, če bi Anglija in Francija že v naprej slovesno izjavili, da z vso svojo oboroženo silo jamčita za nedotakljivost poljskih meja. A še v tem primeru bi se Poljska obvezala, da sodeluje pri tej zvezi izključno le za obrambo Francije in Romunije, s katerima ima vojaške zavezniške pogodbe. Nemška vlada se je ves teden hudo prizadevala, da bi poljsko vlado prepričala, naj nikar ne hodi v London in naj nikar ne naseda angleškimi vabam. Morda je nemška vlada v Varšavi povedala tudi kakšno ostro besedo, ker sicer si mobilizacije poljske vojske ni mogoče razlagati. Po silno napetih prvih dneh tedna pa je prišlo v petek, dne 31. marca popoldne presenečenje iz Londona. Angleški ministrski predsednik Chamberlain je pred parlamentom izjavil, da bo Anglija z vso svojo oboroženo silo branila nedotakljivost poljskih meja in da je tudi Francija voljna storiti isto. S tem je Poljska dobila jamstvo angleškega imperija in je treba ta dogodek označiti kot enega največjih v povojni zgodovini. Sedaj bodo pogajanja med Anglijo, Francijo, Poljsko in Romunijo šla še naprej in se bodo, kakor je treba predvideti, končala s zvezo med temi državami, da se bodo skupno branile proti napadalcu za neodvisnost in neokrnjenost Poljske in Romunije. Med zunanje političnimi vestmi danjašnje izdaje *»Slovenec«* so vse ostale vesti, ki se nanašajo na ta veliki dogodek. V preteklem tednu sta imela velike zunanje politične govore tudi Mussolini in francoski predsednik vlade Daladier. Eden kakor drugi sta jasno izpovedala svoj stališč v sporu, ki obstoja med obema državama. Italija postavlja gotove zahteve. Francija odgovarja nanje z: Ne!

Slovaška država se je ves teden borila z Madžari, ki so zasedli lep košček slovaške zemlje na vzhodnem delu države. Pogajanja še trajajo. Končala se bodo tako, da bodo Slovaki izgubili še 150.000 prebivalcev in važno železnico, ki pelje čez Karpaten na Poljsko. Širijo se še vedno govorice, da bodo Slovaško delili med Nemčijo, Poljsko in Madžarsko.

Domači pregled

Dne 4. aprila bi se pri nas morale izvršiti volitve v Pokojniški zavod za zasebne nameščence, ki vanj volijo polovico delegatov delodajalci, drugo polovico pa delojemalci. K ljubljanskemu Pokojniškemu zavodu spadajo tudi Dalmatinci, ker je bil zavod ustanovljen že v Avstriji ter so od takrat Dalmatinci zraven. V drugih krajih naše države pa so pokojniško zavarovanje nameščencev šele začeli uvajati. Od vseh vloženih list pa je bila na Slovenskem potrjena zgolj po ena lista, in sicer lista združenih delodajalcev in lista združenih delojemalcev, zato volitev pri nas ne bo. V Dalmaciji pa bodo iz skupine delojemalcev vendarle volitve, ker tamkaj nastopata dve listi delojemalcev.

Vsem je še znan *»benčurski proces«*, ki so ga pred leti započeli zoper slovenske ljudi tedanji JNSarji.

Takrat je bilo stotine slovenskih ljudi zaprtih. Na več ko enoletno je bilo takrat obsojeni posl. Brodar, župan Umnik, dekan Škrbec in drugi, češ da so klicali zoper državo in kralja. Sedaj, ko so se razmere obrnile, so tedanji obsojenci začeli celo stvar znova obnavljati. In se je pred sodiščem izkazalo, da je bil župan Umnik po nedolžnem zaprt ter so bile priče, ki so takrat pričale zoper njega sedaj obsojene zaradi krivega pričevanja. Dne 27. sušca sta bila pred ljubljanskim sodiščem obsojena dva moža, ki sta v tistih težkih časih po krivem pričala zoper poslanca Brodarja, zaradi česar je bil Brodar obsojen na pol drugo leto ječe, ki jo je predsedel. Obsojen zaradi krivega pričanja je bil zidar Luka Volk na 8 mesecev, vrtnar Jože Prešeren pa na eno leto ječe.

Knez namestnik Pavle je na nedeljski občni zbor društva Naša krila, ki ima namen podpirati letalstvo v naši državi, poslal svoje pismo, ki v njem vabi našo mladino, naj se posveti letalstvu.

V zadevah naše notranje politike pa smo ta teden prišli že precej daleč. V začetku tedna se je mudil v Beogradu Mačkov odposlanec dr. Šutej, ki se je pogovarjal z združeno opozicijo, nakar je takoj istega dne sedel na vlak ter se odpeljal v Zagreb, kjer je bila še iste noči konferenca z dr. Mačkom. Kmalu nato se je pripeljal v Zagreb zastopnik srbskih zemljoradnikov dr. Tupanjanin, ki je imel z dr. Mačkom posvet. Sklenjeno je bilo, da se združena opozicija snide v Zagreb pri dr. Mačku 1. aprila. To se je zgodilo torej včeraj. Danes pa pride v Zagreb sam predsednik vlade g. Dragiša Cvetković, ki se bo dogovarjal z dr. Mačkom. Tako morda že veliki teden dočaka mo veliki dogodkov v naši domači politiki, da bomo morda doživeli srečni sporazum.

Listi so ta teden precej pisali o koncentracijski vladi, ki naj potem doseženi sporazum izvede, sedaj pa so kar umolkli. Zanimivo je v tem oziru, kar je napisal zagrebški Obzor. Dejal je, da bi tako, kakor je sklenila opozicija z dr. Mačkom leta 1937, še najmanj leto dni ne bile razmere urejene. Pa tudi drugače se stvar ne da naglo napraviti po demokratični poti. Zato bo treba, tako veli Obzor, najti drugo pot, da pridemo do novega reda. Šele potem naj bi nastopila nova koncentracijska vlada, ki naj novo stanje izvede. Prav gotovo je, da se bosta o teh rečeh menila predsednik vlade Drag. Cvetković in dr. Maček.

Bog daj, da bi se stvari srečno in ugodno rešile v blagor Slovencev, Hrvatov in Srbov ter v blagor skupne domovine kraljevine Jugoslavije! Srečno urejena Jugoslavija bo močan branik ne le Srbom in Slovincem, marveč tudi Hrvatom, naj pride kar hoče! Bog naj blagoslovi prizadevanje vseh poštenih mož. V tem zaupanju naj se nihče ne da begati od raznih govoric, ki jih razširjajo nekateri ljudje iz zlih namenov. Tudi Hrvatje sware svoje ljudi, naj se ne dajo begati od ljudi, ki Hrvatom ne žele dobrega. Isto rečemo vsem poštenim Slovincem, ki zaupamo svojemu voditelju dr. Korošcu, ker smo prepričani o tem: Hvala Bogu, da imamo v teh resnih časih Slovenci takega moža za svojega vodjo, kakor je dr. Korošec. Zato, glave pokoncu!

Izropani Madrid...

Kakšno prestolnico so našle Francove čete po predaji rdečih

Burgos, 1. aprila. Po zavzetju zadnjega ostanka republikanske Španije se izve čedalje več podrobnosti o terorju rdečih in njihovem vladanju. Najbolj žalosten je obhod po svetovnoznane muzeju del Prado v Madridu. Prvi, ki so zopet stopili v ta muzej, ko so Francove čete vkorakale v glavno mesto, so se jokali, ko so videli razdejano, ki so ga rdeči napravili na tem mestu.

Slavna Velasquezova dvorana je popolnoma prazna in samo nekaj pozlačenih okvirjev, ki leže napol razbiti na tleh, priča, da so tukaj nekdanj višele slike največjega španskega umetnika. Prav tako je prazna dvorana, v kateri so visele umetnine slikarja Greco. Enako pusta in prazna je rotunda z najslavnejšimi slikami Goye z njegovo najbolj znano sliko rodbine Karla IV. vred. Nobenega van Dycka, nobenega Tiziana, nobenega Rafaela, nobenega Murilla ni več. Kakor vemo, so rdeči večino teh slik prenesli v Zenevo, da bi dobili posojilo za svojo strahovlado. Sicer bodo te slike prišle že v teh dneh iz Zeneve nazaj, toda ugotovilo se je, da je veliko slik in tudi gobelinov sploh izginilo.

Največ so pokradli rdeči ministri

Več Goyevih slik in gobelinov je zadnji ministrski predsednik rdeče Španije Negrin prodal in denar pridržal sebi. Prav tako so rdeči oblastniki prodali velik del vseh slik in kipov ter gobelinov in umetnin umetniške obrti, ki so jih miličniki zaplenili v gradovih, palačah, cerkvah in samostanih. Rešenih je samo nekaj Stradivarijevih violin in zlati oklep Filipa II. Za ta denar živijo sedaj voditelji bivše špan. republike v inozemstvu.

Rdeči poglavarji so tu tudi zadnje dni, ko so se čete nacionalne armade že bližale, ropali in pokradli, kar je še ostalo. Tako je v Madridu zadnji rdeči notranji minister Garrillo popolnoma oropal nemško poslanstvo. Ko je novi nemški poslanik von Stohrer prispel 30. t. m. v Madrid in se podal v palačo nemškega poslanstva, jo je našel popolnoma prazno in opravo razbito. Oplenili so tudi vso dragoceno knjižnico, ki si jo je prisvojil Garrillo. Vedeti je namreč treba, da se je v palači nemškega poslanstva lanske zimo naselilo rdeče notranje ministrstvo. V njem so sedaj našli veliko orožja, še več pa steklenic vina in žganja. Denar iz blagajni so rdeči oblastniki odnesli ves s seboj.

Zakaj je rdeča armada podlegla

Število ljudi, ki so med državljansko vojno v Madridu pomrli, predvsem zaradi lakote, nesnage in pomanjkanja, je ogromno. Kar se tiče vojske same, se je pokazalo, da ni resnično, da bi bil general Franco imel več človeškega materiala nego rdeči. V odločilni bitki v Kataloniji je stalo nasproti 350.000 vojakom nacionalne armade 300 tisoč rdečih vojakov.

Denarja, orožja in letal so imeli rdeči na razpolago več nego general Franco, ker so vse orožarne v Angliji, Franciji in znani škoda v CSR, kakor tudi vsa vojna industrija na Uralu rdečim dobavljali ne-

Kar se tiče orožja, bo število vsega materiala, ki je padlo v roke generala Franca, kmalu objavljeno in bo Evropa videla, kako so Wickers, škoda, Creuzot in ruska državna orožarska industrija dobavljali rdeči Španiji ogromno materiala, tako da bo ves svet presenečen.

Najvažnejši činitelj v porazu rdečih je bil popoln politični in upravni nered, ki je oviral delovanje armade. Komunisti, socialisti in anarhisti so se med seboj ljuto pobijali. V vojski sta vodila komuniste generala Lister in Modesto, napadalni oddelki pa so bili sestavljeni iz sodrge in iz navadnih zločincev in se je polnovredno borila samo divizija Lister in pa tisti oddelki, ki so jim poveljevali častniki iz stare dobe. Hud je bil spor tudi med socialisti in komunisti, ki je spomladi l. 1938 privedel do odstopa ministra Prieto, ki je bil pri socialistih zelo priljubljen in je nekoliko zadrževal komunistični terorizem.

Načelniki ministrstev so kradli in verižili

Notranja uprava dežele je bila pod vsako kritiko. Načelniki so kradli in ropali ter strahotno verižili. Popolnoma neurejen je bil promet in pa oskrba prebivalstva z živili. Ponekod je bilo riža in olja toliko, da bi se človek v njem lahko utopil, na trgu pa je bil nečloveško drag in tam, kjer so imeli anarhisti v rokah upravo, ga niso hoteli dati na razpolago svojim političnim nasprotnikom, in narobe.

Omeniti je treba tudi takozvano *»peta kolona«*, to so Francovi pristaši v rdeči Španiji, ki so zlasti v Madridu na skrivnem delali, kolikor so mogli, da rušijo rdeči režim in to kljub vsemu terorju. Peta divizija je dajala nacionalni armadi informacije, ki so bile jako dragocene, je pospeševala begstvo iz vojske ter tudi drugače delala rdečim težave, proti katerim so bili zaradi izvrstne tajne organizacije brez moči.

70 odstotkov duhovnikov pobitih

V Madrid se počasi vrača normalno življenje. Od danes naprej se je zopet začela svobodna trgovina in se pojavlja na trgu les, premog in bencin, česar zadnje čase ni bilo dobiti niti kosa oziroma kaplje. Povsod je polno čisto osirotelega ljudstva, ki ga hranijo kuhinje nacionalne armade. Zlasti so nesrečni otroci, ki jih je cele trume. 29. marca sta se pokazali na madridski ulici Aleala prvi dve redovnici. Od vseh cerkva so ostale samo tri kaple, v katerih so danes brali redovniki prve svete maše. Od duhovščine so rdeči poklali 70%! Sedaj se jih je vrnilo nekaj, ki so se zbrali v škofiji, kjer škofov namestnik začenja organizirati redno službo božjo. Duhovniki so vsi še oblečeni civilno.

General Franco z družino.

Poglejte to damo

Ona trpi. Noge ima otekle, skažene in boleče od žuljev.

Pa vendar je čisto lahko odstraniti te bolečine: Kupite v najbližji apoteki ali drogeriji zavitek prave Sv. Roka soli za noge. Polno žlico soli raztopite v umivalniku vrele vode, tako da voda postane kakor mleko. Držite v kopeli noge 10 minut, da se omehčajo. To ponavljajte tri dni zaporedoma. Začutili boste tako olajšanje, kot bi se zgodil čudež. Kisik iz soli Sv. Roka pomlaja in opomore nogam. Če mehčate noge delj časa, postanejo žulji tako mehki, da jih lahko odstranite s prsti. Začutili boste veliko olajšavo, lahko boste: plesali, se sprehajali, se ukvarjali s sportom in ne boste občutili trudnosti. Sol Sv. Roka odstranja bolečine in vam ohranja noge sveže in v dobrem stanju. Ne oklevajte in kupite še danes zavitek soli Sv. Roka, ne stane mnogo, pa vam daje mnogo veselja. Glavno skladišče:

MIŠKOVIĆ. DROGERIJA NA VELIKO, Beograd.

MOŠKI NISO

NICEMERNI

ampak se vseeno morajo briti. Da so dobro obriti in da jim britje ni neugodno, sta potrebni dve stvari: WILLIAMS krema za britje, a po britju, da bi osvežili kožo in ublažili razdraženost, povzročeno z britvijo — AQUA VELVA. Prodaja se v vseh boljših strokovnih trgovinah!

Za britje

WILLIAMS

Kino Sloga Otroški zdravnik dr. Engel Teška usoda mlade matere, ki sama brez vsake pomoči, vodi borbo z ljudmi, ki so polni predsodkov — Paul Hörbiger, Viktorie Ballasko, Oskar Sima — Predstave danes ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

Krasna češka filmska umetnica! Po J. S. Baarovem romanu Krasen, nepozaben film, ki navduši slehernega gledalca! — Predstave danes ob 10.30 (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Župnikov križev pot

Hana Vitova in Zdenek Stepanek

KINO UNION Tel. 22-21

Gospodarstvo

Samostojnost ali prividna blaginja

Na bilančni seji Hranilnice dravske banovine je podal njen predsednik g. Ivan Aysenek poročilo upr. odbora na g. bana s to sliko splošnega gospodarstva stanja kot uvodoma:

Slovenski sektor našega skupnega narodnega gospodarstva nam daje za leto 1938. isto sliko kot naše skupno narodno gospodarstvo. Ta slika ni slaba, če tudi so se tekom l. 1938. nekatere pogoje s pravico pritoževale nad svojo usodo. Z delničnimi pridelki, njihovo množino, kakovostjo in ceno sta bila zadovoljna kmet in trgovec. Obrtniki niso morali dnevi brez posla, delavcu so rastle dnevi in dnevi zaposlitve, industrijska proizvodnja, promet sta bila boljša od onih v l. 1937. Slaba stran tega razvoja, t. j. podražitev življenja, je zadela samo uradnike, tigar realni dohodek je padel v isti meri, kot je rasla druginja.

Cisto ob robu te slike pa se vendar nahaja nekaj temnih točk, ki jih moramo omeniti, če hočemo ohraniti našim letnim poročilom znatno popolnost in kontinuiteto.

I. Blaginja l. 1938. ni kazala nobenih znakov trajnosti, ne pri nas doma, ne pri državi, ne po svetu. Konjunkturi razvoj je bil po posameznih gospodarstvih zelo različen. V sektorju svobodnih gospodarstev je bila prva polovica l. 1938. že v znamenju depresije, šele v drugi polovici tega leta je oživela ponovno konjunktura, vendar brez vseh simptomov, da bo to izboljšanje trajno. V sektorju avtoritarnih gospodarstev pa je zavladovalo geslo popolne avtarkije, gospodarstvom samim pa so bili stavljeni za nalogo taki cilji, ki z običajnim namenom gospodarstva niso v nobeni zvezi, dasi ravno so naporji za doseg teh ciljev ustvarili privid neke trajne konjunkturo.

II. Slovenski sektor našega skupnega narodnega gospodarstva se nahaja ravno ob njegovem robu in je za to zelo občutljiv za vse vplive in spremembe na gospodarskem polju, najse ti dogodijo doma, ali za mejo. Zato je bila preteklo leto pri nas blaginja v stalnem nihanju, ki smo ga občutili večkrat v kratkih mesečnih razdobljih. Stevilke o zaposlitvi, prometu, plačevanju davkov, vsakdanji potrošnji itd., nam dajejo prav lepo sliko o nihanju na kratka razdobja. Letno povprečje sicer zabrisuje nihanje te vrste, daje lepšo sliko in več upanja v trajnost sedanje višine blaginje, vendar manjka za to upanje še drugih dokazov in razlogov iz bližnje in slične preteklosti.

Poslavljamo se torej ob preteklega poslovnega leta s zavestjo, da ga po pravici ne smemo šteti med slabe, prav tako pa s dvomom, če bo leto 1939 res sploh moglo biti tako dobro kot l. 1938.

III. Ta dvom je prav posebno utemeljen, če pomislimo na nekatere politične dogodke v preteklem letu. Ti dogodki so izbrisali iz vrst naših poslovnih prijateljev dvoje narodnih gospodarstev, ki sta bili sicer po svoji strukturi različni od našega, po svoji miselnosti pa nam sorodni. Avstrija in Češkoslovaška sta, enako nam, po svoji miselnosti želeli naraz v sektor svobodnega mednarodnega gospodarstva, pod pritiskom razmer pa vendar plavali v avtarkičnih vodah. Slični nam po gospodarski miselnosti, po nazorih o namenu in nalogah narodnega gospodarstva, sovražnici avtarkične ideje za vsako ceno, sta nam močno olajševali opravljanje trgovskih poslov. Skratka: bili smo trije pogodbeniki, ki smo urejali medsebojne gospodarske odnose po načelu koristnosti medsebojne gospodarske odvisnosti in ne po načelu gospodarske premoči.

Teh dveh narodnih gospodarstev danes ni več. Postali sta sestavni del največjega avtoritativnega gospodarstva v Evropi, ki mu je avtarkija življenjsko geslo in ki presoja vse gospodarske vrednote po vidikih, ki do sedaj v svobodnem gospodarstvu niso bili splošno priznani. Naše gospodarstvo meji sedaj na velikansko gospodarsko področje, kjer vodijo vse javno in zasebno gospodarstvo nagibi, ki se pri nas še niso uveljavili. Da navedemo tu nekaj najvažnejših: Pojmi in nazori, kako naj se ustvarjajo cene, ali je potrebna in za kaj je potrebna donosnost gospodarjenja, kako daleč naj seže vmešavanje državne oblasti v zasebno gospodarstvo, kakšni naj bodo odnosi med zemljo, kapitalom in delom, kje naj neha svoboda proizvodnje, potrošnje in gibanja. Vsi ti pojmi in nazori so bistveno drugi pri nas in bistveno drugi pri naših v avtarkijo zavestnih sosedih: izvirajo pa iz volje in želje v avtoritativnih gospodarstvih, da cilj javnega in zasebnega gospodarjenja ni blaginja posameznika, ampak moč, veljavnost in uspeh narodne skupnosti.

Naše gospodarske vezi s temi velikimi avtarkijami so tekom let postajale vedno rahlejšje. Medsebojni promet v kapitalu in delovni sili je skoraj prenehal — po našem mnenju v veliko

škodo nam in našim sosedom. Ostal je med nami in našimi sosedi samo še blagovni promet in še ta skriva v sebi velike nevarnosti za samostojnost našega gospodarstva. Nevarnost pa tiči v tem, da obseg in vrednost našega blagovnega prometa s avtoritativnimi gospodarstvi nista dirigirana samo po cenah, kot je bilo do sedaj splošno priznano pravilo, ampak po nujni gospodarski potrebi avtoritativnih držav in ob istem času po njihovi želji za gospodarsko premočjo. Ta dva nagiba sta iz cen naredila navadno sredstvo za doseg ciljev, ki s gospodarstvom prepogosto nimajo nobene zveze, jim torej odvzela njihov pravi namen in pomen, t. j. da bi bile pravi in trajni uravnaveči blagovnega prometa.

Cene so izgubile v našem blagovnem prometu z avtoritativnimi državami svoj naravni pomen in namen in zato ne morejo in ne smejo imeti več nekdajne vrednosti in važnosti za naše javno in zasebno gospodarstvo, če hočemo ohraniti našo gospodarsko samostojnost. Cene, ki jih dosegamo v našem prometu s avtoritativnimi gospodarstvi, ne smejo biti merilo, niti steber naše blaginje, kajti le prepogosto niso posledica ponudbe in povpraševanja, ampak izraz gospodarske zadrege naših avtarkičnih pogodbenikov ali pa njihove želje, da nas na ta način spravijo pod svojo gospodarsko oblast.

Interesi samostojnosti našega javnega in zasebnega gospodarstva nam torej kažejo, da naše zunanje trgovine ne usmerjamo samo v pravcu visokih cen, ampak da jo spravimo na oni tir, kjer ima svobodno vztrajanje cen še svoj pravi in naravni pomen, čeprav na tak način ustvarjene cene niso tako visoke in ne dajo onega zaslužka, ki bi ga želeli. Skratka: samostojnost našega gospodarstva nam mora biti več vredna kot prividna blaginja, ki bi sedaj slonela na visokih klirinških cenah.

Izredna ugodnost!

Pri manufakturi **MANICA k. d. na Mestnem trgu 17** imajo pa res ostanke volnenega blaga za damske obleke v šir. 130 cm

meter po Din **35,-**

Ne samo, da je kvaliteta izvrstna, na veliko izbiro imate tudi vse najmodernejše barve. — Seveda, priti morate pravočasno!

Pričelo se je novo kolo sreče!

Žrebanje drž. razredne loterije I. razreda 38. kola bo 14. aprila t. l.

Pohitite čimprej po srečke v glavno kolekturo „Vrelec sreče“.

Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ul. 14 Telefon 35-10

Hranilnica dravske banovine

Najmočnejša banovinski hranilnica v državi — Hranilnica dravske banovine v Ljubljani je imela dne 27. marca t. l. bilančno sejo, na kateri je bila obodena bilanca za leto 1938.

Akutna kriza, ki je nastopila v drugi polovici septembra meseca 1938, je stavila zavod na še večjo preizkušnjo, kot je bilo to slučaj v letih 1931 do 1935. Nezaupanje ljudi do denarnih zavodov je bilo v teh dneh potencirano tako, da so ljudje dvigali celotne prihranke. K sreči je zavod bil, po preizkušnji prejšnjih let, na ta dogodek odlično pripravljen, saj je imel toliko takoj razpoložljivih sredstev, da je mogel zadostiti vsaki želji v neomejeni višini. Vlagatelji so prišli do prepričanja, da oglašila zavoda niso bili samo mamilo za vlagatelje, ampak da je zavod vsakemu svojemu vlagatelju zadostil vsaki njegovi zahtevi. Kmalu so ljudje začeli vračati vloge in oni vlagatelji, ki je poprej dvignili ves prihranjeni znesek, ni samo vložil istega nazaj pod enakimi pogoji, ampak je celo nevede izkazal dragoceno priznanje načinu

zavodovega upravljanja tujega denarja, ki zasluži popolno zaupanje, in s tem potrdil, da je jamstvo banovine le subsidiarnega značaja.

Vloge v letu 1938 so se zvišale za 43.848.000 dinarjev na 208.332.000 din.

V skrbni za veliko varnost vlog je uprava skozi leta držala v letu 1938 najvišja likvidna sredstva ter znaša gotovina 87.853.000 din, kar odgovarja 42 odstotkom vseh zaupanih sredstev.

Ako prištejemo k tej vsoti še kratkoročni menični material in vse vrednostne papirje, dosega višina visokovrednih takoj novljljivih sredstev znesek 104.530.000 din, ali polovico zaupanih sredstev. — Pri tem pa niso upoštevana kratkoročna posojila, ki razmerja napram obvezam še zboljšajo.

Za vlagatelje je važno, da so se v letu 1938 zvišale rezerve za 2.528.000 din na 15.302.000 din.

Zavod se v zadnjem času bavi s sistematičnim uvajanjem malih vlog.

Povpraševanje po kreditih je bilo veliko. V letu 1938 je bilo na novo dovoljenih kreditov: korporacijam 15.244.000 din, ostalim 6.299.000 din, in se je tako stanje posojil zvišalo na 111.846.000 din. Nepremičnine so znašale 7.100.000 din.

V najhujši denarni stiski zavod ni pozabil svojih nameštencev. Dal jim je službeno pragmatiko, s katero je urejeno tudi dodatno pokojninsko zavarovanje pragmatičnih nameštencev. — Zavod vodi pod posebno upravo, ki jo tvorijo nameščenci in uprava, ves pokojninski sklad, ki izkazuje premoženje v višini 9.609.000 din. To so palače v Igriški ulici 3 in Gradišče 8a, 8b in 10.

Z letom 1938 se je utrdil sloves te najstarejše hranilnice v državi, ki posluje že 119 let.

Ako prištejemo k tej vsoti še kratkoročni menični material in vse vrednostne papirje, dosega višina visokovrednih zavodov.

Uradne ure na ljubljanski glavni carinarnici. Zbornica za TOI v Ljubljani opozarja interese, da posluje ljubljanska glavna carinarnica od dne 1. aprila t. l. dalje dopoldne od 8 do 12 in popoldne od 15 do 18. V sobotah trajajo uradne ure le od pol 8 do pol 14.

Novi banovinski proračun

Ministrstvo za finance je že sredi marca potrdilo novi proračun naše banovine za leto 1939-1940. Novi proračun izkazuje z vsemi podjetji vred 193.659.040 (proračun za l. 1938-1939 je znašal 177.395.000) din v izdatkih kakor tudi v dohodkih.

Banovinske davščine in dajatve ostanejo popolnoma neizpremenjene, kar dokazuje tudi pravičnik o banovinskem proračunu, ki je objavljen v »Službenem listu« z dne 1. aprila 1939.

Dohodki oz. izdatki bednostnega sklada so preračunani na 6.85 milij. din in znašajo ravnotoliko kot leta 1938-1939 in se tudi dajate za bednostni sklad niso nič izpremenile.

V upravnem oddelku so v primeri s prvotnim predlogom zvišani osebni izdatki za uradništvo, ker je predvideno večje število uradništva kot prvotno. Vsebovana je nova postavka 150.000 din kot prispevki za bolniško zavarovanje banovinskih uslužbencev.

V veterinarskem odseku je število pripravnikov povečano za 2.

V prosvetnem oddelku je zvišana podpora Zgodovinskemu društvu v Mariboru od 10.000 na 20.000 din. Nova je postavka 200.000 din kot podpora za domove učiteljskihnikov.

Prispevek za asanacijo podeželja je zvišan od prvotno predlaganih 250.000 na 340.000 din.

Med dohodki je donos davščine na mineralne vode določen samo na 0.6 milij. din (prvotni predlog 0.8 milij. din), povišan pa je preračunani donos trošarine na kvas od 2.0 na 2.1, znižan donos trošarine na bencin od 2.5 na 2.4, najbolj pa je povišan preračunani donos trošarine na pnevmatiko od 2.3 na 3.0 milij. din. Med taksami računa banovina na višji donos 40% doklade na državni taksi na vstopnice: prvotni znesek 1.0, sedaj 1.2 milij. dinarjev.

*

Trgovine na veliko soboto dne 8. aprila t. l. Trgovine na debelo in njihove pisarne morajo biti zaprte vse popoldne. Vse ostale trgovine zaprejo svoje obratovalnice ob 17 izjemski delikatesne, ki morajo zapreti ob 19. Kupujoče občinstvo se vljudno naproša, da to upošteva in si pravočasno nabavi potrebščine. Združenje trgovcev.

58. redna letna skupščina Združenja trgovcev v Ljubljani v ponedeljek, dne 3. aprila t. l., ob 20 zvečer v Trgovskem domu.

Izpitni za elektroinstalaterje. Zbornica za TOI v Ljubljani objavlja, da sprejema prijave k izpitu za elektroinstalaterje do 15. aprila t. l. Kandidati naj vložijo svoje prijave po Združenju elektrotehničnih obrtov v Ljubljani. Izpiti se bodo vršili v maju t. l. in bo vsak kandidat, v kolikor bodo njegove listine ustrezale zakonitim pogojem, obveščen o pristopitvi k izpitu s posebnim dopisom, v katerem bo navedeni tudi točni termin izpita.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Gregorja Dragota ml., neprot. trgovca v Toplicah pri Straži št. 11. Narok za sklepanje o poravnavi 1. maja, terjatve je prijaviti do 25. aprila 1939.

V Moravčah bo dne 3. aprila 1939 kramarski in živinski sejem.

DR. OETKER-JEV
PECILNI PRAŠEK IN
VANILINOV SLADKOR

Borze

Devizni trg

Funtsterling je ostal neizpremenjen na 238.— s primam 8.4%, skupaj torej 258 din. Tudi marka je v privatnem kliringu obdržala isti tečaj, ki ga ima že dalj časa, t. j. 13.70—13.90.

Grški boni so se na zagrebški in na belgrajski borzi napram prejšnjemu tednu nekoliko zvišali. Notirali so konec tedna v Zagrebu 31.50, in sicer le povpraševanje, v Belgradu pa so notirali 31.45 do 32.24.

Mednarodno je nekoliko popustil tečaj švicarskega franka, kar je prišlo do izraza v zvišanju tečajev za druge devize na curiški borzi. Tako je na primer funtsterling notiral začetkom tedna v Curihu 20.8125, dolar pa 444.50, konec tedna sta pa notirali ti dve devizi 20.88 in 446.

Na zagrebški in belgrajski borzi je promet ostal na nivoju prejšnjih tednov. Na zagrebški borzi je bilo prometa 43.898 funtsterlingov, 835 tisoč 500 RM in 530.000 drahem; na belgrajski borzi pa 58.370 funtsterlingov, 901.000 RM in 395 tisoč drahem.

Ta teden je znašal promet na ljubljanski borzi 10.5 milij. din v primeri z 9.277, 8.873, 10.3 in 6.22 milij. din v prejšnjih tednih.

Kot prejšnje tedne tudi v preteklem tednu povpraševanje po prastih devizah ni bilo kritno. Na zagrebški borzi je dosegel nekrit ostanek povpraševanja 30.000 funtsterlingov. Privatnega blaga je bilo le malo in je večino dala Narodna banka. Na ljubljanski borzi je prišlo do kritja 25% povpraševanja, ki je bilo nekako do polovice krito s privatnim blagom, ostalo pa je dala Narodna banka, čije intervencija je bila v Ljubljani ta teden močnejša kot pa običajno.

Tudi v klirinških markah ni bila privatna ponudba zadostna, termenskega blaga pa skoraj ni, zaradi česar so zaključki le redki in notira klirinška marka le denar.

Tečajni blagovnih deviz, izračunani na bazi londonskih tečajev in tečaja 255.94—260.06 (258) za funtsterling so bili danes:

Newyork	54.67—55.55
Pariz	144.80—147.13
Amsterdam	29.02—29.49
Bruselj	9.20—9.35
Curih	12.26—12.46

Za valute in šalterne devize so plačevali konec tedna ljubljanski denarni zavodi približno sledeče cene:

	Valute	Salter. devize
Ameriški dolar	54.40	54.48
Funtsterling	254.66	255.04
Francoški frank	144.07	144.29
Holandski goldinar	28.88	28.92
Belga	9.15	9.11

Denar

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.81, London 20.875, Newyork 445.875, Bruselj 75.025, Milan 23.44, Amsterdam 236.75, Berlin 172.80, Stockholm 107.00, Oslo 104.90, Kopenhagen 93.20, Praga 540, Varšava 83.75, Budimpešta 87.30, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.37, Helsingfors 9.20, Buenos Aires 102.875.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 1/9, ter jutri ob 8. uri

Poslednji Mohikanec

film po slovitem COO'ERJEVEM romanu, ki so ga čitali milijoni

Igralec

Novela Dostojevskega obdelana v nemški verziji z LIDO BAAROV

ŠPORT

Gradjanski (Skoplje) : Ljubljana

Danes ob 16 bo zelo zanimiva tekma za državno prvenstvo med našim zastopnikom v ligi in Gradjanskim iz Skoplja. V predtekmi nastopita moštvu B-garnitura Ljubljane in Mars.

Po športnem svetu

Slovaška nogometna zveza v FIFA

Po izjavi g. Eicherja (Švica), predsednika odbora za mednarodni pokal ko ostalo to tekmovalje med moštvu Italije, Madžarske, Švice in Češko-Moravske, Češko-Moravska bo prevzela pravice prejšnje Češkoslovaške v FIFA. Izvršilni odbor FIFE bo po povratku predsednika Rimeta (Francija) na prvi seji sklepal o sprejemu slovaške nogometne zveze v FIFE.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Smučarski klub Ljubljana. Sestanek tekmovalcev je v ponedeljek dne 3. aprila ob 19 v damski sobi kavarne Emona. Važno zaradi velikonočnega tečaja.

Turistovski klub »Skala« v Ljubljani bo imel svoj redni občni zbor dne 21. aprila 1939 zvečer v klubski sobi kavarne Union.

Predavanje o Kočevski kot turistični pokrajini prireditelja Slovenskega planinskega društva in Društva sv. Cirila in Metoda v torek dne 4. aprila 1939 ob 3 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Mnogi ne poznajo tega dela Kočevske ter bo predavanje prav zanimivo, zlasti ker bo predavatelj kazal, tudi številne sklopične slike. Vstopnine ni.

Zadružna gospodarska banka

Uprava Zadružne gospodarske banke je na seji 30. marca t. l. odobrila zaključne račune za poslov. leto 1938. Čisti dobiček znaša 3.667.578.32. Občnemu zboru dne 18. aprila bo predložena razdelitev dobička tako, da gre 10% v redni rezervni sklad in 4% za izplačilo prioriteten delniških glavnice 18.800.000. — Preostanek čistega dobička 2.510.020.49 din se vporabi za nadaljnja izplačila upnikom specijelnega rezervnega fonda. S tem preostankom in z odplačili izločenih delničnikov je omogočeno, da uprava predlaga zopet 4% znižanje specijelne rezerve in sicer 2% v gotovini, 2% pa v prepišu na prvotno staro vlogo. Z lanskim in letošnjim izplačilom se zniža specijelna rezerva od prvotnih 92.507.951.30 za 9.269.804.39 na 83.238.146.91.

Razpoložljiva denarna sredstva banke so omogočala, da je po l. rednem izplačilnem načrtu oporečila vse stare vloge do 10.000, po II. načrtu do 15.000 din; oproščene so bile tudi vse obresti starih vlog za 1937 in 1938 ter 20% od vlog od 15 do 25 tisoč, po l. razporedu 10% od vlog 25 do 50 tisoč, po II. razporedu. Po III. rednem izplačilnem načrtu, ki teče od 1. februarja 1939, so nadalje oproščene tudi še vse stare vloge, ki pa stanju 10. aprila 1939 niso presežale 25.000 din.

Promet novega poslovanja kaže v letu 1938 zvišanje za cirka 90% napram 1937. V letu 1939 promet v novem poslovanju še raste. Vloge v novem poslovanju so se zvišale čez 65% od 35.7 na 58.4 milijona, skupna bilančna vsota pa od 328.1 na 333.5 milijonov.

17 letna **CORINNE LUCHAIRE** znana iz filma „Ječa brez rešetk“ v novem učinkovitem filmskem delu

GREH

Režija
LEONIDE MOGUY

Kino Matica
PREDSTAVE ob 10.45/17/21

Cvetna butara - veselje mladine

Ves teden pred cvetno nedeljo se otroci v vseh družinah pripravljajo na procesijo, ki ima zanje še prav poseben mik, saj so prav za prav v tej procesiji otroci glavni udeleženci. Na drugi strani pa je zlasti na deželi združena s cvetno butaro prijetna nagrada: saj so jabolka in pomaranče v tem času dvakrat bolj sladke kakor sicer. Tudi v Ljubljani in drugih mestih prihaja cvetna butara vedno bolj v veljavo. Odmaknila pa se je od prvotnega vzora na deželi. Letošnji trg ljubljanskih butar je zopet dokazal, da ljubljanska okolica, ki pripravlja butare zanj, dobro računa z okusom Ljubljancem. Cvetne butare so letos izdelane še s prav posebnim okusom in izdelovalci krasne butare celo že z enostavnimi in ponavljajočimi se ornamentami. Ker je večina butar sestavljena iz lesnih trakov in suhega zelenja, je tudi trajna, tako da je še dolgo časa lahko v okras sobi.

Ali ni lepa moja butara?

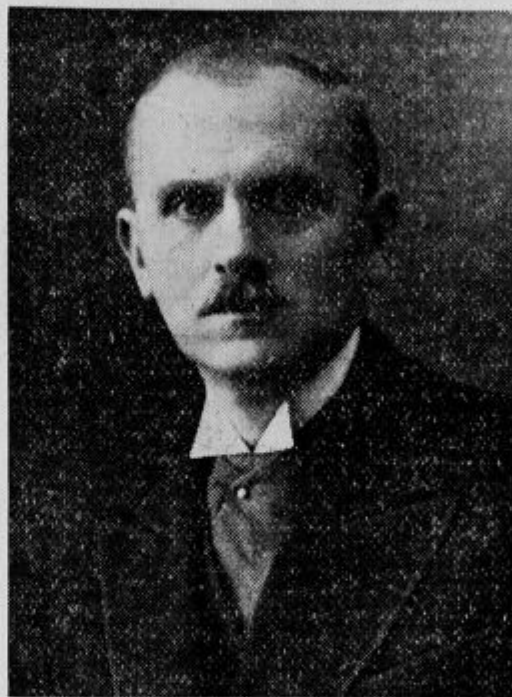

Zivahen je bil letos ob stolnici trg z butarami. Kupčevalo je staro in mlado, pa tudi še priletne mamice so prodajale izdelke svojih domačih.

Na deželi pa vežejo butare skoraj povsod še po stari navadi. Glavni okras butare je pač bršljan in drugo zelenje, ki ga je v zgodnji pomladi že mogoče dobiti. Seveda pa mora butara ostati res butara. In zato sveženj palic ni tako droben kakor pri ljubljanskih, ki jih lahko zataknete skoraj v vsako vazo. Dolga butara ima kar po tri svežnje leskovih palic, tako da jo je že res precej za v roke, še več pa za na ramo, posebno, če je pot do farne cerkve dolga. Nad vse lep pa je pogled po naših podeželskih cerkvah na cvetno nedeljo, ko pred oltarjem in na hodniku med klopmi valovi zeleno morje butar. Ponekod se je še ohranila lepa navada, da fantje tekmujejo med seboj, kdo bo prinesel najdaljšo butaro v cerkev. Ta navada je zlasti ohranjena v selški in poljanski dolini in tudi drugod po Gorenjskem se še dobe 15-20 leta stari fantje, ki prinesejo 4, 5 in 6 metrov dolge butare v cerkev. Seveda je njihov ponos še posebej podprt s tem, da so butare tudi sami napravili. Taka butara se zelo razlikuje od navadnih, saj je sestavljena iz debelih in mo-

čnih palic. Na vrhu pa ima le skromen šopek zelenja. Te butare delajo precejšnje težave tudi močnim fantom na poti v cerkev. Ker so tako dolge, jih seveda ni mogoče pokonci nesti skozi derkevna vrata. Zaradi gibkosti pa se seveda kaj rade upogibljujejo in zibljejo sem ter tja. Prav zaradi tega pa jim tudi na vrhu ne navežejo mnogo zelenja ali jabolk in pomaranč, ki bi že s svojo težo le povečavale upogljivost butare. Upajmo, da na deželi ta lepa navada ne bo prišla v pozabo, ker bi sicer v nekaj desetletjih ugnili misliti, da so butare, kakršne vidimo v Ljubljani, prave in originalne butare, kakršne so že nosili naši predniki v svoji mladosti.

Generalni konzul Minovsky odhaja iz Ljubljane

Jutri odhaja iz Ljubljane dosednji češkoslovaški generalni konzul v Ljubljani g. Stanislav Miňovský, ki je prišel med nas z novim letom 1. 1936 ter je dobra tri leta vodil svoj urad in svojo visoko funkcijo v naj-

večje zadovoljstvo vseh, ki so imeli z njim kakršne-koli stike, uradne in družabne. S svojo visoko izobrazbo in kulturnostjo ter izredno nepristranostjo si je pridobil ljubezen vseh Slovencev brez izjeme ter ga bodo vsi pogrešali na kulturnih prireditvah, kjer ni nikdar manjkalo s svojo navzočnostjo. V času njegovega konzulovanja je zanimanje za češki in slovaški narod med nami doseglo svoj višek, kar pričajo številni jezikovni tečaji po Sloveniji, delovanje lig ter tudi kulturne prireditve, med katerimi je bila največja pač razstava moderne češke knjige. Samo njegova zasluga je, da so večinoma vsi češki založniki in država sama ki so razstavljeni na tej razstavi, odstopili svoje knjige mestni občini Ljubljanski, da so to češko in slovaško knjižnico, ki bo nosila ime po prvem predsedniku Masaryku, postavi temelj bodoči slovaški knjižnici v Ljubljani. Knjige je že pred meseci izročil mestni občini, toda slovesne otvoritve knjižnice, ki naj bi bila jeseni se ne bo mogel udeležiti, kajti dogodki so ga prehiteli. V Ljubljani je bil gospod konzul s svojo gospo soprogo središče družabnega življenja med Čehi in njihovimi številnimi slovenskimi prijatelji, ki ju bodo odslej pogrešali v svoji sredi, pozabili pa nikdar. Ko zdaj odhaja gospod konzul z gospo, smo mu Slovenci zelo hvaležni za vse, kar je storil med nami, zlasti pa za ustanovitev Masarykove knjižnice, ki bo njegov najlepši kulturni spomenik v Ljubljani, v kateri bo živel pri vseh slojih v najlepšem spominu.

Darujte za kongres Kristusa Kralja

ki bo v Ljubljani od 25. do 30. julija t. l.

Za mednarodni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani so v zadnjem času darovali: Neimenovani po šk. ordinariatu, tu, 700 din; Stolina prosveta v Ljubljani 1000 din; J. A. iz Ljubljane 1000 din; Vilman J., župnik, Ljubljana 1000 din; Erker Ferd., dekan, Kočevje 1000 din; Kartuzija — Pleterje 500 din; J. F., št. Vid 400 din; Gogala Ivan, Stara Oselica 300 din; Kovacik Franc, Ljubljana 300 din; Pavlič Anton, župnik, Sela pri Kamniku 300 din; Župni urad Rovte nad Logatcem 326 din; Bogataj Franc, Ljubljana 100 din; Predstojništvo šol, sester v Celju 100 din; Vrtič Karolina, Ljubljana 100 din; Gerbec Marija, Ljubljana 100 din; Kmet Matilda, Ljubljana 100 din. Vsem darovalcem se toplo zahvalujemo. Le z izdatnimi podporami bo mogoče izvesti veličasten šesti mednarodni kongres Kristusa Kralja.

Prispevke za kongres lahko pošljete po čekovni položnici. Naslov čekovnega računa je: Pripravljalni odbor za kongres Kristusa Kralja, Ljubljana. Številka ček. računa je 11.711.

SLOVENEČ bo razdelil dne 29. aprila t. l. med stare in nove naročnike

300 bogatih nagrad

NAGRADE SO:

vrednih 150.000 dinarjev

1. 2 šivalna stroja,	9. 50 knjižnih zbirk,
2. 5 radijskih aparatov,	10. 50 raznih skupin kuhinjske posode,
3. 4 nevestine bale,	11. 50 skupin razne porcelanaste in steklene namizne posode,
4. 10 moških ali ženskih koles,	12. 5 zlatih nalivnih peres,
5. 20 žepnih ali za-pestnih ur,	13. 50 kosov različnega blaga za obleke, rjuhe itd.
6. 4 lepe harmonike,	14. 40 raznih drugih nagrad, ki jih bomo še objavili.
7. 5 plugov,	
8. 5 bran,	

Do žrebanja imajo pravico vsi stari in novi naročniki 'Slovenca' in sicer:

1. vsi, ki so naročeni na »Slovenca« najmanj že 3 mesece in ki bodo imeli plačano naročnino tudi na dan, ko bo nagradno žrebanje;
2. vsi, ki se nanovo naroče na »Slovenca« za tri mesece in ki bodo plačali do 15. aprila t. l. trimesečno naročnino.

Sreča Vas čaka!

Lep pogreznjiv šivalni stroj tvrdke Pfaff bo dobavila znana tvrdka VOK IGNAC, trgovina s šivalnimi stroji, kolesi itd., Tavčarjeva ul. 7 v Ljubljani

Z nagradami, ki smo jih med svoje naročnike razdelili pri lanskih žrebanjih, so bili srečni izžrebanci zadovoljni, zato smo prepričani, da jim bomo z letošnjimi nagradami še prav posebno ustregli.

Naj zato vsak pravočasno postane naročnik »Slovenca«, najbolj razširjenega in največjega slovenskega dnevnika, kajti poleg visokovrednega časopisa, ki mu bo s svojo vsebino pravilno odkrival vsa dogajanja na različnih področjih človekovega delovanja in mu postal tudi najboljši oblikovalec njegovega duha, bo vsakdo lahko deležen lepih nagrad, ki jih razpisujemo!

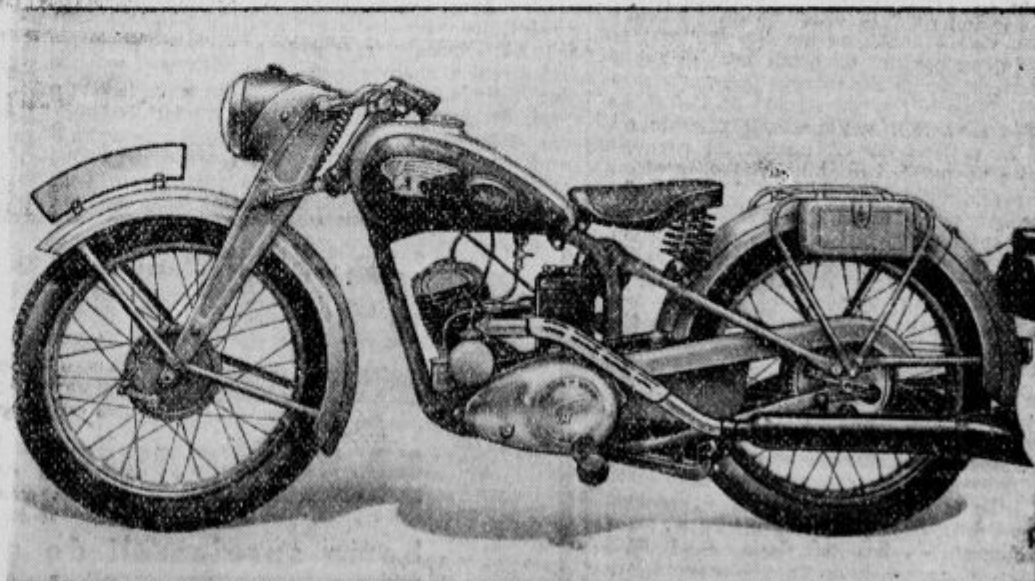
Ne odlašajte niti dneva, ampak postanite takoj naročnik »Slovenca«!

Več nagrad, več sreče!

Opozarjamo tudi na razstavo številnih nagrad, ki jih bo dobavila tvrdka „MANICA“, Ljubljana, Mestni trg 17

50 prekrasnih skupin porcelanske namizne posode — med njimi 2 izredno lepi jedilni garnituri po 54 kosov bo dobavila splošno znana tvrdka F. KOLLMANN, veleza-loga porcelana, steklenine in keramike, Mestni trg 16 v Ljubljani

Tvrdka J. PRAPROTIK, generalno zastopstvo Ardie in Horex motorjev v Domžalah bo dobavila prekrasno motorno kolo, visokovredne izdelave, znamke Ardie MF 125

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 2. aprila: Šesta postna, cvetna nedelja. František Pavlanski; Leopold G.
Ponedeljek, 3. aprila: Rihard, škof; Hionija, dev. mučenica.
Torek, 4. aprila: Izidor, Sev., cerkveni učenik; Bendikt, škof ob 5.18.
Herschel napoveduje sneg in vihar.

Novi grobovi

† Pri Sv. Lovrenu na Pohorju je umrl upokojeni poveljnik orožniške postaje in gostilničar g. Anton Oder. Pogreb bo danes, dne 2. aprila t. l. ob 15 iz hiše žalosti na farno pokopališče. Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, 3. aprila zjutraj ob pol sedmih v župnijski cerkvi.
† V Ljubljani je umrla gospa Josipina Herbst, soproga nadspredovnika drž. žel. v p. Pogreb bo danes ob 2 popoldne. — V Trnovski ulici št. 6 je umrl gospod Matevž Breskvar, posestnik. Pogreb bo v ponedeljek ob 2 popoldne. — V splošni bolnišnici je mirno v Gospodu zaspala gđa. Jozica Otruba. Pogreb bo danes ob 2 popoldne.
† V Mariboru so dne 30. marca pokopali gosposlično Olgo Zgrablić, tehničarko kr. banske uprave.
† V Žužemberku je umrla gospa Marija Horvat, vdova po davčnem uslužbencu. Pogreb bo v ponedeljek ob 9 popoldne na domače pokopališče! Naj jim sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Nevarno je obol el župnik Karol Plot v St. Janžu na Dolenjskem. Njegovim znancom in prijateljem, zlasti iz Ribnice in Banja Lake, predvsem pa gg. duhovnim sobratom ga priporočamo v molitev in memento pri sv. maši. Preželi Janko, kaplan.
— Diplomirani so bili na pravni fakulteti ljubljanske univerze gospodje: Stanislav Peterin in Gerhard Brosche iz Maribora, Franc Mikec in Tone Röger iz Ljubljane ter Matej Poštuvan iz Gornje Radgone. Čestitamo!
— Za magistra farmacije je bila promovirana na zagrebški univerzi gđa. Spelca Pokornova iz Celja. Iskrena čestitamo.

Dr. Žvokelj Dominik

odvetnik v Kamniku

javlja, da je preselil svojo pisarno v Glavnega trga na Graben št. 1 (kjer je pisarna g. notarja)

— VII. romanec Slovencev v Rim priredi Prosvetna zveza v Ljubljani ob 22. do 29. maja. Kakšno zanimanje vlada za to romanje, priča dejstvo, da se je prijavilo do 1. aprila že nad 300 oseb, tako da je poseben vlak, ki bo vozil iz Ljubljane v Rim, zagotovljen. Spored potovanja je isti, kakor je bilo že objavljeno. Za izletnike v Neapelj velja sledeče: Odhod iz Rima v soboto, 27. maja, zjutraj ob 7, prihod v Neapelj ob 10. Tu bo podana možnost za obisk Vezuva ali za Pompeje ali pa za ogledovanje Neaplja. Izletniki se vrnejo v Rim ob 9 zvečer. Odhod iz Neaplja ob 6. Naslednji dan, 28. maja, imajo ostali romarji prosto, izletniki v Neaplju si bodo pa ogledali cerkev sv. Pavla in obiskali Kalikstove katakombe. Ne morejo pa se neapeljski izletniki udeležiti službe božje v Domitilinih katakombah, ker bo ta 27. maja ob pol 8. Za izlet v rimsko okolico se je večina odločila za Lago Albano, Castel Gandolfo (letna rezidenca papežev) in Frascati. Duhovniki bodo stanovali v istem hospiciu. S seboj naj vzamejo talarje in celebret. Prijavilo se je tudi precej narodnih noš, dekliških krojev in fantov v fantovskih krojih. Vsi ti naj obleke spravijo v kovček in jih bodo rabili pri slovesni avdienci in pri slavnostni službi božji na

Dama

ki še nima krasnega pomladnega plašča, kostuma ali obleke

Gospod

ki ni še kupil modnega površnika, balonskega plašča ali obleke, dobi največje izbiro in kupi dobro in poceni v konfekciji

Lukič, Stritarjeva ul. 9

binkočno nedeljo v cerkvi sv. Petra. Vodstvo želi čim več narodnih noš in krojev. Vsak romar bo dobil pravočasno obvestilo, kateri skupini je dodeljen, znak, številko sobe in točen naslov bivanja v Rimu kakor tudi označke za kovčke. Izletniki pa imajo v primeru bolezn ali smrti pravico zahtevati denar nazaj, če se ne morejo potovanja udeležiti. Odštejejo se le režijski stroški do takrat. Na splošno željo se zaradi velikonočnih počitnic podaljšati rok za prijavo do 17. aprila. Na poznejše prijave se ne bo moglo ozirati. Prijave sprejema Prosvetna zveza, Miklošičeva cesta 7, z navedbo rojstnih podatkov in imena staršev. Priložiti je treba 2 slike, ki morata biti enako veliki 4x5 cm. Pri prijavi se plača 250 din, ostala vsota, to je 600 dinarjev za III. razred in 750 za II. razred, se mora plačati do 1. maja.

— Slovenske knjige pošljimo za pirhe našim delavcem v Timoškem okraju. Knjige sprejema dnevno Prosvetna zveza, Miklošičeva cesta 7, od 8 do 12 in od 2 do 6. Vsak zavezanec Slovence naj daruje knjigo za slovenskega delavca!

— Kongresne razglednice je izdal glavni praviljalni odbor mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani s primerno reproducirano staro umetniško sliko iz ljubljanske etnološke in krasnem trobarvnem tisku. Ker imajo razglednice napis »Kristus zmaga« — Kristus vlada — Kristus kraljuje! — so primerne tudi za velikonočna voščila in jih katoliškim Slovencev toplo priporočamo. S tem tudi nekaj sprejemo v korist kongresa Kristusa Kralja za ogromne stroške. Razglednice se naročajo v kongresni pisarni na Tyrševi cesti 31-I po navadnih cenah. — Propagandni odesk.

— Vigred, ženski list, za april je izšla. Naročnina 25 din za vse leto. Naroča se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Masarykova cesta 12.

— Na milanski velesejem z izletnim avtobusom od 15 do 18. aprila. Prijave sprejema izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Františkanska 3, tel. 22-50.

— Gasilstvo v Prekmurju. Največja gasilska župa v naši banovini je murskosoboška. V njej je večanjenih 106 gasilskih čet z 2527 člani, ki posedujejo skupno 6 motornih, 84 štrikolnih in 24 dvo-kolnih brizgaln. V območju župe je bilo lani 58 požarov, ki so napravili škodo nad trideset milijona dinarjev, gasilci pa so s svojim požrtvovalnim trudom pri gašenju rešili več milijonov narodnega premoženja. Društva so imela pri 70 veselicah 20.859 din čistega dobička. Predsednik župe je industrialec g. Josip Benko.

— Prvi transport sezonskih delavcev iz Prekmurja bo krenil v ponedeljek, 3. aprila iz kolodvora v Murski Soboti na pot v Nemčijo. Odlšlo bo 620 delavcev. V kratkih razdobljih bodo sledili tudi ostali transporti.

— Zveza poljedelskih delavcev v Murski Soboti je s priklučitvijo članov iz čakovskega okraja narasla na 11.500 članov.

Ogromno škodo

povzročajo vsako leto molji, ker so dosedanja sredstva proti njim premalo učinkovita. Moderna kemija pa je iznašla novo zanesljivo sredstvo MOLTIN. Za domačo uporabo se prodaja to sredstvo v ličnih vrečkah. Vrečica z MOLTIN-om se obesi ali vtakne med volnena oblačila, krzno, preproge, naslanjače i. t. d. Izhlapevanje MOLTIN-a zanesljivo pomori vse molje z zalego vred, še preden morejo povzročiti kako škodo.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 1. t. m. je objavljen »Pravilnik o banovinskem proračunu dravske banovine s proračunom izdatkov in dohodkov za leto 1939-40« in pravilnik »Bednostnega sklada dravske banovine s proračunom za leto 1939-40«.

— Medicinske univerze dr. Kušar Franc odpravlja s 1. aprilom redno zdravniško prakso. Ordinira na Ježici od 1. do pol štiri.

— Šoferski izpiti za okraje Novo mesto, Brežice, Krško in Črnomelj bodo na okrajnem načelnstvu v Novem mestu dne 26. aprila t. l. ob 10.

— Železniški upokojenci, člani podpornega društva železniških delavcev in uslužbencev v smrtnih slučajih v Mariboru, ki bivajo v območju postaj na progah Ljubljana-Jesenice, Ljubljana-Postojna, Ljubljana-Karlovac, Ljubljana do vključno Kresnic in Ljubljana-Kamnik se vabijo v torek, dne 4. aprila ob 10 popoldne na članski sestanek glede volitev zaupnikov, v prostoru Nabavljalne zadrage uslužbencev državne železnice, Masarykova cesta v Ljubljani.

— Šolsko upraviteljstvo v Trebnjem se zahvaljuje g. Milki Ruprecht za znesek din 100, ki ga je darovala za revno mladino namesto venca na grob pok. Fr. Mastnaka, notarja v Trebnjem.

— Otroške diplomirane vzgojiteljice in negovalke strokovne šole v Ljubljani vabi ravnateljstvo na nujen sestanek v nedeljo, dne 23. aprila t. l. ob 9 v predavalnico šole. Na sporedu je stanovski red in nujna stanovska vprašanja. Absolutne zunaj banovine naj pošljejo pismena pooblastila eni izmed tovaršic.

— Prijeta nevarna vlomila. Moščvo orožniške postaje v Kostanjevici ima v zadnjem času lepe uspehe v isledovalni službi, kar je priznanja in hvale vredno. Nedavno so orožniki te postaje izsledili zloglasnega vlomilca Urbanca, ki je bil izročen sodišču. Sedaj so pa prijeli dva nevarna vlomilca — Ivana Lekšeta, roj. v Gladbečku v Nemčiji in pristoinega v Spodnje Dule v krškem okraju, in Ivana Oštirja z Vira, občina Sv. Križ. Ta dva sta zakrivila dne 17. januarja t. l. hud zločin pri Janezu Zorkotu v Kalcah, v noči na 31. marca sta pa vlomila v mesarijo Ignacija Staneta pri Svetem Križu. Nato sta obiskala vinski klet pri Martinu Hudniku v Orehevu pri Kostanjevici in vdrli v stanovansko hišo Alojzija Bratuša v Postumnu. Verjetno, da imata imenovana vlomilca še več kaznivih dejanj na vesti, kar bo ugotovila sodna preiskava.

— Okupacijska škoda. Odbor za okupacijsko škodo, pozivlja ponovno vse, ki jim je bila napravljena škoda po končani vojni leta 1918 od strani italijanskih okupacijskih čet, da prijavijo odboru ali jim je bila škoda po italijanski-jugoslovanski komisiji že odobrena ali ne in v kateri višini? Odbor potrebuje nujno podatke zaradi skupne intervencije na pristojnem mestu, da pridejo oškodovanci vendar enkrat po tolikih letih do izplačila navedene škode. Prijave s točnim naslovom je poslati na: Odbor za okupacijsko škodo, Ljubljana, Gaijeva ulica 6-IV.

— Za Veliko noč. Velikonočne razglednice in razna darila vam v obilni izbiri nudi Nova založba v Ljubljani (Kongresni trg 19). Posebej opazljamo na celotno izdajo Iv. Carkarja Zbranih spisov (20 zvezkov) in F. S. Finžgarjevih Zbranih spisov (do sedaj 8 zvezkov); obojno delo predstavlja najvišjo lepoto našega jezika in zakladnico našega narodnega duha.

— Nova knjiga. V založbi profsorskega zbora juridične fakultete v Ljubljani je pravkar izšel XIV. Zbornik znanstvenih razprav v obsegu 241 strani z naslednjo vsebino: Prof. dr. Aleksander Bilimović: Agrarna struktura Jugoslavije; prof. dr. iur. et hon. e. Metod Dolenc: Vrednotenje dokazov v sodnem kazenskem postopku; prof. dr. Stanko Lapajne: Načrt pripisovalno-in zastaralnopravnih določb za jugoslovanski drž.

Ljubljana, 2. aprila

Gledališče

Drama. Nedelja, 2. aprila, ob 15: »Prevara«. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Žene na Niskavuorijut. Izven. Znižane cene. — Ponedeljek, dne 3. aprila: Zaprt. — Torek, 4. aprila: Zaprt. (Kraljeva proslava v Operi). — Sreda, 5. aprila: »Prevara«. Red četrtak.

Opera. Nedelja, 2. aprila, ob 15: »Jesenski manevri«. Izven. Globoko znižane cee od 24 din navzdol. — Ob 20: »Evgenij Onjegin«. Izven. Znižane cee. — Ponedeljek, 3. aprila: Zaprt. — Torek, 4. aprila: »Živi mrtveci«. Proslava 25 letnice umetniškega delovanja Emila Kralja. — Sreda, 5. aprila: »Stirje grobijanec«. Red Sreda.

Radio Ljubljana

Nedelja, 2. aprila: Instrumentalni dueti: klavir in harmonij — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Godba grenadirski garde (plošče) — 9.45 Verski govor (dr. Roman Tomine) — 10 Prenos cerkvene glasbe iz etoloine — 11 Prenos koncerta državnih in zasebnih meščanskih šol v Ljubljani (iz frančiškanske dvorane) — 12.30 Peter Iljič Čajkovskij: Koncert za gosli in orkester op 35 (plošče) — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert radijskega orkestra (oddaja prekinjena od 14.30 do 17. ure) — 17 Kmetijska ura: Gospodarska navodila in tržna poročila — 17.30 Koncert godbe Sokola I. — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Cello-solo koncert, izvaja g. prof. Cenda Sedlbauer, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek — 20.30 Koncert radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Citraški dueti (gg. E. Mezgitols — M. Hebein) — Konec ob 23.

Drugi programi

Nedelja, 2. aprila. Belgrad: 20 Nar. pesmi — 21 Jazz — 22.20 Cel. — Zagreb: 20 Nar. pesmi — 20.45 Zabavni konc. — 22.20 Plesna glasba — Sotija: 19 Narodna glasba — 19.30 Instrumentalna glasba — 20 Vokalni koncert — 20.55 Operni odlomki — Varšava: 19 Nar. pesmi — 19.30 Plošče — 21.25 Pevski koncert — 21.50 Humor — 22.30 Laha glasba — Budimpešta: 20 Igra — 21 Ciganski orkester — 23 Orkestr. koncert — Trst-Milan: 17 Simf. koncert — 21 Opereta — Rim-Bari: 21 Simf. koncert — Florencia: 15 Opera »Figaro« svaiba — 21 Komorni koncert — Dunaj: 20.10 Orkester in zbor — Königsberg: 20.10 Schubertov koncert — Vratislava: 19 Beethovnov klavirske sonate — 20.10 Vojaška godba — 21.10 Filmska in plesna glasba — Lipsko 20.10 Operni večer — Frankfurt: 20.10 Wagnerjev večer — Strasbourg: 20.15 Haydnovih »7 poslednjih besedi«.

Prireditve in zabave

'Akademiški pevski zbor v Ljubljani vlijudno prosi, naj udeleženci jutrišnjega koncerta ob 20. v Unioinu blagovoljivo zasesti svoja mesta točno ob napovedani uri, ker se bo koncerta udeležil zastopnik Nj. Vel. kraljice Marije, pokroviteljice APZ. — Vstopnice so še na razpolago! Blagajna bo danes poslovala od 8.—12. ure, jutri pa od 8.—19. ure, nakar se bo preselila v Unioin; tam bo odprta od 19. ure dalje. — Vstopnic ni mogoče več rezervirati. Za rezervirane je treba dvigniti jutri najkasneje do 12. ure. — Pri blagajni dobite tudi tiskane programe.

K. P. D. Šiška vabi vse svoje prijatelje v samostansko dvorano, kjer bo drevi ob 8 uprizorjena Finžgarjeva »Veriga«.

Državna ogledna ljudska šola Ljubljana-Bežigrad priredi danes ob 2 popoldne v šolski dvorani otroško akademijo. Ker je spored lep in pomemben, vabimo k čim večji udeležbi.

Koncert naše mladinske pesmi. Državne in zasebne meščanske šole v Ljubljani priredijo danes ob pol 11 popoldne v frančiškanski dvorani v Ljubljani javni koncert naše mladinske pesmi. Nastopali bodo dekliški, deški in mešani mladinski zbori, ki bodo odpeli 22 pesmi. — Vstopnina je od 2 do 10 din. Vstopnice se dbe eno uro pred koncertom pri blagajni ob vrodu v frančiškanski dvorani.

Prosvetno društvo Ljubljana-Moste. Drevi ob 8 v »Domu« krasna drama »Podrti križ«.

Kot pripravo na kongres Kristusa Kralja bodo v frančiškanski dvorani na velikonočni ponedeljek, 10. aprila ob 20 uprizorili dramo »Krvava Španija«. Snov je vzeta iz zadnjih bojev v španski državljanski vojni. Obravnava dogodke, ki so nam še vsem gotovo dobro v spominu. — Vstopnice v Pax et bonum.

Veliki teden v besedi in pesmi je naslov II. glasbenega in recitacijskega večera, ki ga pri-

žavljaški zakonik; prof. Aleksander Maklecov: Kriminalna etiologija; docent dr. Vladimir Murko: Nekateri krivičnosti v sistemu naših neposrednih davkov; prof. dr. Evgen Spektorik: Tri pravne teorije; prof. dr. Milan Škerlj: Članstvo v gospodarski zadrugi. Dobi in naroča se pri založniku za ceno 60 din. Člani Društva prijateljev juridične fakultete v Ljubljani dobe Zbornik brezplačno, ako so poravnali članarino, ki znaša na leto 40 dinarjev.

— Izšla je zbirka pesmi za kongres Kristusa Kralja, ki jo je izdal priznani salezijanski skadatelj dr. Jerko Gržinič. Naslov ji je »Kristusu Kralju« in vsebuje tele skladbe: 1. Kongresno himno po besedilu p. Križostoma »Kristus Kralj naj živi!«, 2. »Evharističnemu Kralju«, 3. Jezus naš Vladelec, 4. »Kristus Kralj mladinec« in 5. »Aklamacije«. Ta zbirka je namenjena deloma cerkvi, deloma izvenecerkvenim prireditvam v pripravo za kongres. Pesem »Evharističnemu Kralju« je izključno cerkvena, »Kristus Kralj naj živi« in »Jezus naš Vladelec« sta uporabljivi za cerkev in izven cerkve, dočim se pesmi »Jezus Kralj mladi-

Peko

Za Veliko noč!

redi frančiškanska prosveta M. O. drevi ob 8 v frančiškanski dvorani. Ker je veliko zanimanje za ta večer, priporočamo nabavo vstopnic od 4 do 10 din v predprodaji v pisarni Pax et bonum v franč. prehodu.

Igralska družina Prosvetnega društva Trnovo uprizori drevi ob 8 na društvenem odru Jalnovo dramo »Bratjec«.

V Baninskem dežkem vzgajališču na Selu (nasproti Karmeličanske cerkve) ponove danes ob 5 popoldne igro s petjem »Kraljevič in berač«.

Prosvetno društvo Viš uprizori drevi ob 7 zvečer Timermansovo dramo »Župnik iz cvetočega vinograda«.

Predavanja

Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani priredi v torek, 4. IV. skioptično predavanje o trpljenju našega Gospoda Jezusa Kristusa. Predava ob skioptičnih slikah dr. p. Roman Tominec OFM.

— Priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji po enotnih cenah din 3 v pisarni »Pax et bonum«.

Sestanki

Zadruga »Dom učiteljic« v Ljubljani ima svoj 8. redni občni zbor na veliki petek, dne 7. aprila t. l. ob 9 popoldne v prostorih Učiteljske tiskarne.

Šmarogorsko okrožje ima danes ob 10 popoldne v cerkveni dvorani v Dravljah sestanek vodij mladcev.

Društvo prijateljev humanistične gimnazije bo imelo svoj redni občni zbor v torek, 4. aprila, ob pol 6 zvečer v ravnateljstvu pisarni državne klasične gimnazije v Ljubljani.

Cerkveni vestnik

II. Vnanja Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima danes ob 14 shod. Pridite vse! Voditelj.

Lekarne

Nočne službe imajo lekarne: V nedeljo: mr. Sušnik, Marjin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31; v ponedeljek: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič-Tržaška cesta.

nec in »Aklamacije« smeta izvajati le na izven-cerkvenih prireditvah. Zbirka stane 15 din in se naroča v Salezijanskem zavodu na Rasovniku, Ljubljana 8.

— Opozorilo. Knjigovoznica ne more sproti izdelovati toliko izvodov miniaturne izdaje »Prešernovih Poezij«, kolikor je po nji povpraševanja, zato prosi Akademsko založbo vse tiste, ki so knjižico naročili, a je še niso prejeli, blaghotnega potrpljenja. Obenem naznanja, da so v pripravi še druge miniaturne izdaje, pred vsem Gregorčičeve pesmi v novi ureditvi dr. A. Pirjevca.

ŠVICARSE URE, slatnina, briljanti pri CUDEN, Prešernova ulica 1.

— Najstarejša domača tovorna mila v Sloveniji Peko iz Kranja izdeluje odlično terpentinov milo »OVENC«. Generacije Slovencek so uporabljale milo te tovarne. Tudi sedanja generacija uporablja to odlični domači izdelek, ki je zaradi izborne kakovosti med našimi gospodinjami tako priljubljen in pohvaljen.

— Cenj. čitatelje dravogradskega okraja opozarjamo na mali oglas prevaljske hranilnice pod razdelkom »Denar«.

— Pot do blagostanja sreče in neodvisnosti Vam pokaže Hranilna posojilnica »Moj Dom«, Ljubljana, Dvořakova 8. Prospekti brezplačno.

— Ne pozabite. Nogam je treba isto pažnjo kakor zdravju vsega telesa. Toda čisto nanje pozabljamo, vse dotlej, dokler nas ne začnejo boleti. Nikdar ne smemo pozabiti, da ravno na nogah preživimo več kot polovico svojega življenja. Zaradi tega moramo prav posebno skrbeti zanje in jih negovati. Roke in obraz negujete vsak dan, noge negujte pa vsaj enkrat na teden. Obiščite našo pedikuro, kjer vam brez bolečin in brez kemičnih sredstev odstranimo kurja očesa, zarasle nohte, trdo kožo in z masažo osvežite noge. Nega nog z masažo 10 din. Prepričajte se sami, priporočite nas svojim znancom. — Bafa.

— Vdova brez premoženja in stalnega zaslužka ima hčerko edinko že čez pet let bolno na postelji. Za Veliko noč prosil dobrosrčne ljudi za kakšen denarni prispevek. Vsak najmanjši dar dobrodošeli Darove sprejema občinska uprava v Artičah.

OGLASE

za velikonočno številko »Slovenca«

bomo sprejemali do petka do 4. ure popoldne!

Pomnite, v največjem in najbolj razširjenem dnevniku so oglašili najuspešnejši!

Ljubljana

Seja vodstva JRZ v Ljubljani

Ljubljana, 1. aprila.

V petek so se zbrali v prostorih mestnega tajništva JRZ vsi predsedniki, podpredsedniki in tajniki vseh ljubljanskih krajevnih odborov JRZ. Posvetovanje je vodil poslevoedni podpredsednik mestnega odbora JRZ mestni župan dr. Adlešič, ki je uvodoma podčrtal živahnost, ki je vladala zadnje mesece v ljubljanskih krajevnih organizacijah, katere po uspešno izvršenih volitvah niso prav nič izgubile na elanu. — Kot prvi je nato govoril narodni poslanec Pavle Mašič, ki je v preglednem poročilu seznanil strankine funkcionarje o poteku zadnjih notranjopolitičnih dogodkov. — Narodni poslanec dr. Adolf Golja je podal zanimivo sliko posvetovanj v finančnem odboru narodne skupščine ter v sami narodni skupščini. Mestno vodstvo je sprejelo obe poročili s priznanjem na znanje. — Sledilo je obširno organizacijsko poročilo poslevoednega tajnika mestnega odbora JRZ I. Peršuha. V zvezi s tem poročilo je bil razgovor o delu strankine organizacije v Ljubljani.

Velikonočno šunko

Čilom je mestno vodstvo sprejelo več dalekosežnih sklepov, katerih izvršitev bo strankino organizacijo v Ljubljani znatno okrepila.

Člani mestnega vodstva so živahno posegali v razgovor in s sprejetjem pomembnih sklepov dokumentirali svojo voljo, da naša stranka dobljene pozicije v Ljubljani ne le brani, temveč jih še razširi. Pozno ponoči je poslevoedni podpredsednik zaključil več ur trajajoče zborovanje, ki je bilo za nadaljnjo rast naše strankine organizacije v Ljubljani važen mejnik.

Velikonočna šunka

ala Praga kg 23 din

FR. KHAM, Kongresni trg 8

Veliki teden v cerkvi sv. Terezije D. J. na Kodeljevem

Cvetna nedelja: Blagoslov olj ob pol 9, nato slovesna maša s korolnim petjem. Med mašo se poje pasijon po sv. Mateju. Popoldne ob pol 4 postni govor, križev pot in blagoslov.

Veliki četrtek: Od pol 6 do 8 se bo spovedovalo. Sv. obhajilo se bo delilo ob 8 in ob 7. Ob 8 slovesna, levitirana maša. Med mašo sv. obhajilo. Po maši se prenese Najsvetejša v slovesnem sprevodu v božji grob. Ob pol 7 zvečer umivanje nog. Ravnatelj zavoda umiva noge pri božjem grobu. Glavna sv. ura je pa od 8—9.

Veliki petek: Sveti obredi začnejo ob 7. Poje se pasijon po sv. Janezu, nato odkritje in češčenje svetega križa in maša s predposvečenimi kruhi. Ob 6 zvečer sv. križev pot za mladino, ob 8 zvečer križev pot, nato pridiga in petje žalostink.

Velika sobota: Sveti obredi se pričnejo ob pol 7. Sv. maša okrog 8, med mašo obhajilo. Blagoslov velikonočnih jedil se začne ob 1 in se ponovi vsake pol ure. Zadnji blagoslov je ob 4 popoldne.

Velika nedelja: Ob petih zjutraj tiha sv. maša. Ob pol 6 slovesna jutranjica, po jutranjicah slovesni obred Vstajenja in procesija. Procesija gre po cesti ob Ljubljani. Zadržani ulici, Povšetovi cesti in Klunovi ulici. V cerkvi zahvalna pesem in blagoslov. Nato slovesna sv. maša. Pri vstopu v cerkev darovanje sveč. — V primeru slabega vremena bo procesija po cerkvi. Sv. maše so še ob 9 in ob 10.

1 Velikonočna obnova za gospode, može in mladeniče bo v stolnici od danes do srede, in sicer bo vsak večer ob 8 govor, nato blagoslov z Najsvetejšim. V četrtek sv. obhajilo. Obnova bo obenem priprava na kongres Kristusa Kralja. Drevj ob 8 bo govoril stolni župnik g. dr. Tomaž Klina, v ponedeljek trnovski župnik g. Janko Cegnar, v torek šempetrski župnik g. Alojzij Košmerlj, v sredo pa semeniški špiritual g. dr. Janko Kraljič.

1 Mesečna rekoelkeja za gg. duhovnike bo v ponedeljek 3. t. m. ob 5 popoldne v Domu duhovnih vaj.

1 Nočni častilci molijo presveti Zakrament v stolnici v noči od velikega četrтка na veliki petek. Vsako uro od 9 zvečer do 4 zjutraj se bodo opravljale molitve 23. in 24. ure. Molitvenik »Vebna molitve« v cerkvi na razpolago. Vljudno vabljeni!

1 Redni mesečni shod ima danes popoldne ob 6 križanska moška Marijina družba. Pri shodu važna naznanila glede velikonočne procesije. Prosimo, polnoštevilno!

1 Prosvetno društvo Ljubljana-mesto. Vse članstvo vabimo k sklepu duhovnih vaj, ki bo danes ob 9 v kapelici Vzajemne zavarovalnice s sv. mašo in skupnim sv. obhajilom.

1 Gg. narodna poslanca za Ljubljano v velikem tednu delom zaradi odsotnosti, deloma zaradi praznikov v mestnem tajništvu JRZ ne bodo sprejemala.

1 Predavanje vseuč. prof. dr. Stamparja. V petek zvečer je v dvorani Delavske zbornice predaval vseuč. prof. dr. And. Stampar iz Zagreba, ki je pred leti bival tri leta na Kitajskem, kjer je kot odposlanec Zveze narodov organiziral zdravstveno službo na Kitajskem. Predavatelj je obširno razlagal zgodovinski razvoj Kitajske in se posebe-

Ia štajersko perutnino

no dolgo ustavil pri vlogi, ki jo je Kitajska imela do začetka 19. stoletja. Kot posebno zanimivost razvoja Kitajske do tedaj je omenil, da so se v kitajski zgodovini pojavljale vsake 350 do 400 let agrarne revolucije, ki so skušale uravnovesiti razvoj kitajskega gospodarstva in politike. V 19. stoletju pa se začne borba za edinstvo Kitajske, potem ko se v letu 1852. s tajpinsko revolucijo skuša uveljaviti zadnji poskus agrarne revolucije. Tajpinska revolucija je zahtevala 20 milijonov žrtev. Moderna doba kitajske zgodovine pa se začne nekako od leta 1911., obenem pa tudi borba za edinstvo kitajskega naroda. Sedanja vojna med Kitajsko in Japonsko je Japonce preslepila v toliko, da niso računali s tem, da bi bil ta razvoj za zedinjenje kitajskega naroda že tako daleč. Občinstvo se je predavatelju iskreno zahvalilo za njegovo poljudno in izčrpno predavanje, obžalovalo pa je, da je bil skioptikon tako v neredu, da predavatelj s pomočjo slik ni mogel še mnogo nazorov razložiti prodiranje Japoncev na Kitajsko.

1 Še danes popoldne sprejemajo prijave za izlete v Benetke, Trst, Gorico in Idrjio v biljetarjni Putnik, Tyrševa cesta-11.

Pirhi in prtički

niso vse pri velikonočni mizi. Prvo je slasten prigrizek, za njim pa se prileže dobra pijača. Izborno vam posrežbo po ugodni ceni s prvovrstno šunko, slastnimi kapuni, finimi narezki ter z odličnim domačim in inozemskim vinom

delikatesna trgovina V. A. JANEŠ
Ljubljana, Aleksandrova cesta 12, telefon št. 34 55

1 Namesto venca na krsto pokojnega g. Fr. Lebarja, očeta referentke kr. banske uprave IV., ge. Ane Lebarjeve, je v počastitev njegovega spomina zbralo učiteljstvo ljubljanske pomožne šole 200 din za podporni sklad drž. pomožne šole v Ljubljani. Iskrena hvala!

1 Za velikonočne praznike in počitnice si pravčasno oskrbite dobre knjige v Ljudski knjižnici na Miklošičevi cesti 7.

1 Na obnem zboru Prvega društva hišnih posestnikov je bil imenovan za častnega člana stolni kanonik g. Ivan Sušnik (in ne kanonik g. Šiška, kakor smo pomotoma poročali).

Zjutraj za lepoto —

Zvečer za zdravje!

Zato zjutraj, zlasti pa zvečer

KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

1 Bolničarski tečaj Rdečega križa. Rdeči križ v Ljubljani začne takoj po Veliki noči nov bolničarski tečaj za ženske v starosti od 18 do 35 let, in moške, ki niso vojni obvezanci. Predavanja in praktične vaje bodo od pol 20 do 21 po dvakrat na teden v dobi 10 tednov. Po opravljenem izpitu dobe absolventi bolničarske diplome ter se pridružio sodelavcem Rdečega križa. Prijave se sprejemajo ob delavnikih do 5. aprila v času od 9 do 12 popoldne in od 3 do 5 popoldne v pisarni Rdečega križa, Gosposvetska cesta 2-II. S seboj je prinesiti po možnosti priporočilo funk-

kupite samo pri Slamiču

cionarjev Rdečega križa, bolničarskega odreda, zdravnika itd. Neoporečnost je pogoj. Neuspešne prijave za prejšnji tečaj se naj obnove.

1 Združenje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, vabi svoje člane na ogled nove palače banke Slavije, ki bo v sredo, 5. aprila ob pol 16. Sestanek pred stavbiščem v Gajevi ul. Pregled je namenjen predvsem kamennim oblogam in nekaterim konstrukcijskim posebnostim.

1 Namesto evetja na krsto umrlega g. Elbina Rozmarna je daroval g. dr. Ernst Mayer, nabelnik v p. 150 din Sol. kuhinji Nj. Vel. kraljice Marije v Ljubljani. Iskrena hvala.

1 Posestnike obrežnih zemljišč na Ljubljanskem barju opozarjamo na razglas mestnega poglavarstva, da morajo najkasneje do 30. aprila t. l. odstraniti pri polkih in glavnih odvodnih jarkih vse drevje in grmovje, ki ovira odtok vode.

1 Za velikonočni pribojšek revežem v stari cukrarni je daroval 1000 din član mestnega sveta g. Avgust Jenko, posestnik na Gosposvetski cesti, za isti namen je daroval 300 din g. Anton Verbič, dvorni dobavitelj v Stritarjevi ulici, prav tako sta pa ga. Jožica in g. Joško Šubert, obratovodja v Kemični tovarni v Mostah, poslala revežem za veliko noč 200 din. Za revne otroke so poslali 100 din stanovaleci hiše Bežigrad št. 14 namesto venca na krsto g. Antona Kadunca. Vsem dobrotnikom revežev izreka mestno poglavarstvo ter jim tudi v imenu obdarovanih voščil prav vesele velikonočne praznike!

1 Živinski sejem v Ljubljani. V sredo, 5. aprila bo v Ljubljani zopet živinski sejem, vendar je pa prepovedan dogon parkljarjev iz krajev, ki so ogroženi ali okuženi s slinavko ali parkljevko.

1 Odlaganje starega gradbenega materiala. Mestno poglavarstvo vabi vse gradbene podjetnike, da do preklica odlagajo star neorganičen gradbeni material, ruševine in izkop v jamo ob zapadnem hodniku Tyrševe ceste med hišami št. 35 in 35 a nasproti Vilharjeve ceste.

1 Davčna uprava za mesto v Ljubljani objavlja, da dospe v smislu čl. 148 zak. o neposrednih davkih v II. četrtletju 1939 v plačilo: a) Dne 1. aprila 1939 II. četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družb. davka, davka na ne-ozojene osebe, davka na poslovni promet in vojnice. b) Dne 15. avgusta 1939 I. polletni obrok zemljarine. Podrobnejša pojasnila so razvidna iz razglasov, nabitih na uradni deski davčne uprave za mesto v Ljubljani in mest. poglavarstva v Ljubljani.

1 Nevaren padec na Aleksandrovi cesti. Včeraj okoli 3 popoldne je snazila okna na hiši št. 10 na Aleksandrovi cesti postrežnica Pavla Stupica. Naenkrat se ji je zavrtelo v glavi, tako da je omahnila na ulico, kjer je obležala nezavestna. Dobila je hude notranje poškodbe. Stanje ponesrečene je smrtno nevarno.

Prežganje pri Litiji

Danes obhaja naš priljubljeni g. župnik Josip Stupica 50 letnico svojega življenja. Nad 25 let že vneto in z vso požrtvovalnostjo opravlja svojo vzvišeno službo v vinogradu Gospodovem. Povsod, kjer je naš župnik služboval kot kaplan, je zapustil za seboj poživiljene cerkvene in prosvetne organizacije. Še danes se ga z hvalečnostjo spominjajo v Šmartnem pri Litiji, v Trebnjem, na Bledu in v Senčurju. Kot duhovit govornik preprča še tako zagriženega nasprotnika ter ga zna pritegniti na pravo pot. Leta 1927 je prevzel župnijo na Prežganju. Njegovo 12 letno delovanje v naši župniji je plodovito v verskem in prosvetnem oziru. Versko življenje v fari je postavil na povsem nove trdnje temelje. Delaven kot mravlja je dodelal in povečal Prosvetni dom. Na novo je napravil betonsko ograjo okrog pokopališča ter do cerkve novo pot. Kot občinski odbornik občine Trebeljve je za občino tako vneto deloval, da ga je občinski odbor soglasno izvolil za svojega častnega občana. Za požrtvovalno delo pri društvu Rdečega križa ga je Glavni odbor odlikoval s kolajno in diplomom. Farani se ga bomo v molitvi spominjali in prosili Vsemogočnega, da nam ga ohrani še dolgo vrsto let.

Kranj

Čenjene damel Oglejte si novodošle modele. Veak elamnik iz borta vam na specijalni stroj prešije izrečna le salon »Mia«, Kranj. Gorenje! Nosite HINKO klobuke!

Prireditve na deželi

Št. Vid nad Ljubljano. Danes ob pol 4 popoldne bodo v Ljudskem domu uprizorili Gregorinovo pasionsko igro »V času obiskanja«.

Ježica. Dramatski odsek Prosvetnega društva priredi drevj ob 8 v cerkvenem domu Vošnjakovo dramo v 5 dejanjih »Lepa Vida«.

Dob pri Domžalah. Cerkevni pevski zbor v Dobu vprizori danes ob 3 popoldne v Društvenem domu romantično spevoigro v 3 dejanjih »Daritev«.

Tržišče. Fantovski odsek uprizori »Sovijsko zvezdo« danes ob 3 popoldne v cerkveni dvorani.

Slovenski kmetje:

Na kmečki tabor v Celje!

Vsem slovenskim kmečkim ljudem sporočamo, da bo letošnji kmečki tabor v Celju v nedeljo 30. aprila. Tabor prireja Kmečka zveza, ki vabi k udeležbi vse slovenske kmečke ljudi! Da, vsi zavedni slovenski kmetje se bodo v nedeljo 30. aprila zbrali na svojem taboru v Celju! Zakaj?

Na kmečkem taboru bodo naši kmečki voditelji v imenu desetstisočev navzočih in vseh ostalih slovenskih kmetov javno in jasno izpovedali naše kmečke stališče in naše kmečke zahteve — naše stališče in naše zahteve pa bodo uvaževane toliko bolj, kolikor večje število kmečkih ljudi se nas bo zbralo na taboru!

Na kmečkem taboru bomo slovesno proslavili devetdesetletnico odkar je bil naš kmečki stan osvobojen izpod graščinskega jarma, odkar ni tlačan, temveč svoboden gospodar na svoji zemlji.

Na kmečkem taboru se bo pokazala naša kmečka zavednost ter moč in napredek naše stanovske organizacije.

Na kmečkem taboru bo prvič igrana velikanska zgodovinska igra pod milim nebom »Povest slovenskega kmetca«, ki jo je nalašč za to priliko napisal znani pisatelj Davorin Petančič.

Na kmečkem taboru bo prilika opraviti obem božjo pot. Tabor bo namreč pri sloveči romarski cerkvi Sv. Jožefa nad Celjem.

Vabimo kmečke narodne noše, vabimo kmečke godbe, vabimo vse kmečke ljudi!

Zaprosili smo za četrtinsko vozino in za posebne vlake, da omogočimo udeležbo na taboru čim večjemu številu kmečkih ljudi! Vendar naj vsaj kmečki fantje pridejo na tabor v čim večjem številu na kolesih, na voze in na konjih, da bodo nastopili z njimi v slavnostnem sprevodu! Začnite takoj z agitiranjem za udeležbo, z organiziranjem skupin kolesarjev, vozov itd. Zbirajte prijave udeležencev in jih pošljite čimprej Kmečki zvezi v Ljubljano!

V nedeljo, dne 30. aprila 1939, gremo vsi na kmečki tabor v Celje!

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše kopališče v Jugoslaviji

zdravi z uspehom boleznj srea, ledvic, živcev, želodca, notranjih žlez.

Cenena pavšalna zdravilnica! — Maj, junij 10 dni 750.— dinarjev. Vse vračunano (pension, zdravnik, kopelji in zdraviliške takse).

Obširne prospekte dobite na zahtevo pri Putniku ali naravnost od uprave kopališča

SLATINA RADENCI

OKROGLO
65 milijonov dinarjev

znajajo dobiti prihodnjega 38. kola drž. razredne loterije, katere prvo iznbanje bo

14. aprila 1939.

GLAVNI DOBITAK

2 milijona dinarjev

Ze s 1/4 srečke je mogoče dobiti 5000.000 dinarjev

Opozarjamo naše cenovne bralce na prilogo poznane glavne kolekture drž. razr. loterije A. Rein i drug. Zagreb, Gajeva ulica 8 in ilica 15. Priloga je v vsaj današnji nakladi. Dozvoleto, vzorno in nad vse pravilno delo te kolekture je tako poznano vsej naši javnosti, da ga tudi mi lahko našim bralcem priporočamo

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravni ROGAŠKI SLATINI

Rogaška Slatina

Grobnice in spomenike

kamnoseško stavbna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah

kamnoseško kiparsko podjetje

FRANJO KUNOVAR

pokopališče Sv. Križ-Ljubljana telefon 49-09

— Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zápeke prav odlično odvaja naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otroci.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

Za spomladansko izmenjavo alfa zahtevajte izrecno:

Mobil oil

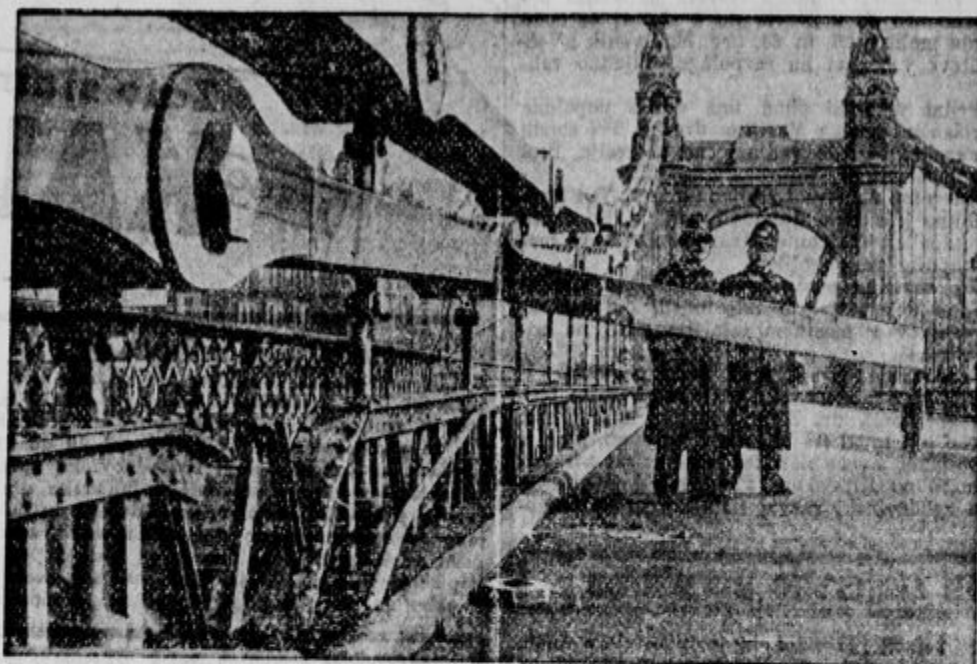
STANDARD VACUUM
OIL COMPANY OF JUGOSLAVIA, INC.

'IRA' in 'Scotland Yard' v dvoboju

Kočljivo delovanje „irske republikanske armade“ s peklenjskimi stroji

Od srede januarja sem se v Angliji ponavljajo skrivnostni atentati, ki se dogajajo na najbolj prometnih križiščih in so že povzročili precejšnje škode in dokaj hude razburjenja. Vsa javnost ve, da se je „Irish Republican Army“ (irska republikanska vojska — IRA) zročila, da bo s stalnim ponavljanjem takih zarotniških napadov na važna poslopja in javne naprave po Angliji vzdignila razburjenje in splošno negotovost, s čimer hoče od angleških oblastnikov izsiliti večje pravice za Irsko in še večjo samostojnost. Toda s strani angleških oblasti prihajajo poročila, da vsi ti napadi z bobnečimi eksplozijami ne bodo mogli vplivati na smer angleške politike do Irske. Pred nekaj dnevi so bili prvi člani te zarote obsojeni na večletno ječo, od česar so si merodajni krogi obetali, da bodo napadi prenehali ali vsaj postali redkejši. Izkazalo pa se je tudi že, da se je marsikaka zarota že ponovila, ker jo je „Scotland Yard“ pravočasno preprečil. Organizacija angleške tajne policije je namreč tako popolna, absolutna zvestoba in zlasti popolna tajnost med zarotniki pa tako težko dosegljiva, da je policija za vso zaroto vedela že zdavnaj prej, preden je eksplodirala prva skrivnostna bomba. Toda kljub temu, da so bile oblasti o tajnem gibanju dobro poučene, vendar niso mogle pravočasno izvedeti, katera poslopja bodo prva na vrsti in je morala policija 48 ur pred napovedanim izbruhom atentatov več različnih naprav v Lancashireu zastražiti z oboroženimi stražami. V prvih jutranjih urah 16. januarja pa je prišlo do prvih eksplozij, ki so vzdramile vso sicer tako mirno in olikano Anglijo, niso pa dosegle glavnega namena: razdreti elektrode in v največjem središčem odvzeti električni tok. V nekaj trenutkih po eksploziji so na vsak kraj že prišli strokovni delavci, ki so škodo takoj popravili. Voditelji „IRA“ v Liverpoolu in Manchesteru so bili teh prvih uspehov svoje tajnosti vseh in so naslednje dni nadaljevali s svojim razdiralnim delom, vsak njihov korak pa je policiji, ki je napela vse moči, dajal nove niti za spoznavanje njihove organizacije.

Voditelji zarote pa so morali kmalu spoznati, da policija o njih ve več kot pa so si mislili in da že gre po njihovi niti. Več teroristov je bilo zaprtih, kar je preprečilo pripravljene napade, v vodstvu pa napravilo zmedo, ki so jo paž vedelo, da je policija prišla prave njihove ljudi. Najbolj pa so bili razočarani, ko se je izjavilo tako tajno pripravljeno napad na vod visoke napetosti, ki prenaša električni tok čez plojni prekop v Manchesteru. Delo naj bi opravilo več kot 15 kg razstreliva in spretno izdelana vžgalna vrstica. Toda policija je ves ta peklenjski stroj odstranila, ko je bil komaj postavljen pod transformator, takoj nato pa so se začele aretacije. Pri neki raciji, ki je bila hkrati izvedena po vsej Angliji, je bilo aretiranih

Ponoči je bila tu »IRA«. Na mostu čez Temzo v zahodnem delu Londona je eksplodirala bomba, ki je takole razmršila železno ograjenje.

15 zarotnikov, zaplenili so tudi več razstreliva in dopisov. V treh dneh so bili številni člani »IRE« za zamreženimi okni, to pa redkokdaj ostane brez posledice za tiste, ki so še zunaj.

Tako je »IRA« v dveh mesecih svojega delovanja izgubila tisti čar nepremagljivosti in zavesti, da policija še ni položila na njo svoje roke, ki jo mora vsaka zarota imeti, če hoče na daljši čas uspeti. Brez te zavesti je le še žrtvovanje fanatičnih idealistov, ki pa bi ob sedanjem mednarodnem položaju in ob ohlapnem razmerju, ki Irsko veže na Anglijo, težko postali »narodni mučenci«. Tudi irsko javno mnenje se ob vsem tem drži precej ob strani. Ker so se napadi le ponavljali, je morala tudi irska vlada zavzeti do njih svoje stališče. Zavzela ga je a tem, da je »IRO« obsodila kot protizakonito organizacijo, obenem pa izjavila, da bi ne imela nič proti njenemu lojalnemu republikanstvu. V vladnem listu »The Irish Press« je kmalu nato izšel članek, ki našteva, kako daleč je de Valera že ločil Irsko od Anglije,

kar naj bi bil »IRI« namig, naj loka ne napenja preveč.

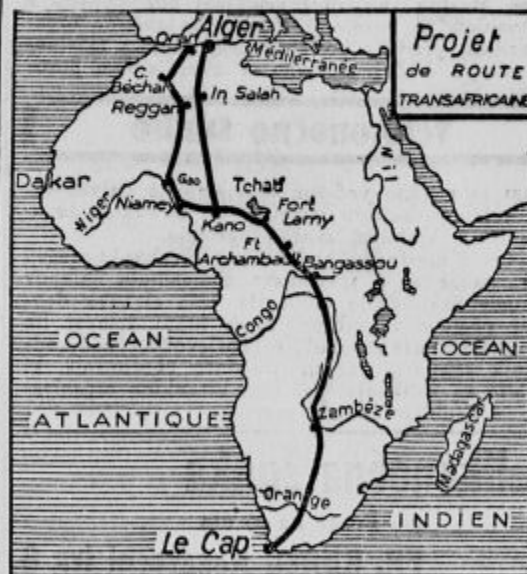
V marcu je nastopil nekaj odmor. Zadnje dni pa so se atentati spet začeli ponavljati, kar dokazuje pristašem in policiji, da je »IRA« svojo organizacijo dopolnila. Dvoboj, v katerem si stojita nasproti »IRA« in »Scotland Yard« tradicijo in tolikimi izkušnjami, se torej še nadaljuje. Pa tudi najnovejši napadi, o katerih smo n. pr. poročali včeraj v političnem delu, niso povzročili ne človeških žrtv, ne večje škode, čeprav so vse bombe »v redu« eksplodirale. Zdi se, da bi se bilo treba angleškega imperija lotiti z drugačnimi sredstvi in — v drugačnem času.

Med. univ. dr. Kušar Franc

je odprl s 1. aprilom redno zdravniško prakso
Ordinira na Ježici od 1 do pol 4

Avtomobilska cesta po Afriki

Promet po Afriki je na večje razdalje še vedno zamuden, ker posamezne ceste še vedno niso zvezane med seboj v enotno prometno žilo. Največje težave in zamude pa dela Sahara, ki loči Sredozemski del Afrike od ekvatorialnega in južnega in tako prometu med Evropo in najbogatejšimi kraji Afrike predstavlja veliko oviro. Pot po morju je zelo dolga in traja več dni, letala v prevozu blaga in ljudi ne pomenijo veliko, ker so še vedno le izjemno prometno sredstvo. To pomanjkanje hitrih prometnih zvez Evrope z osrčjem in najbolj obljubljenimi deli Afrike zlasti močno čuti vele-ele, ki imajo v Afriki svoje kolonialne posesti. Za stopniki teh držav so se nedavno sestali v belgijskem Kongu na »kongres za ceste in turizem po Afriki«, kjer so se zedinili, da se s sodelovanjem vseh prizadetih držav zgradi vzdolž po Afriki moderna avtomobilska cesta, ki bo v najkrajši črti vezala Alžir ob Sredozemskem morju z mestom Kap na južnem koncu Afrike. Največje težave pri uresničenju tega načrta, ki je francoska zamisel,

je zopet Sahara, ki predstavlja na vsej dolgi poti edini rentabilni predel. Ni dvoma, da bi ta cesta poživila gospodarstvo po vsej Afriki, največja pomena pa bi bila za francoski Alžir, ki bi potem postal svetovno pristanišče, saj bi se v njem etekal ves promet iz Afrike in v Afriko. Od belgijskega Konga dalje proti jugu so ceste že zgrajene, treba bi jih bilo le razširiti in modernizirati. Po Sahari bi bila postajališča s hoteli in vsem drugimi potrebnimi napravami za udobje potnikov in oskrbovanje avtomobilov.

Madrid leži sredi Španije

kakor je po zemljevidu določil kralj Filip II.

Če se govori o Španiji, bo redkokdaj mišljen Madrid. Prej se pod Španijo razume Toledo, nekdanja prestolnica španskih kraljev, ali čudoviti vrtovi v Valenciji in Murciji, ali večna pomlad v Alicantu, ali sladka Andaluzija in zapeljiva Sevilla ali pa kamenita čuda v Cordobi in zvezdnate moči Granade — le Madrid nima na sebi nič zgolj španskega. Na severu so ponosna mesta Saragosa ob Ebru, Zamora ob Dueru in tudi bližnji Valladolid; marsikdo bi se ob besedi Španija spomnil elegantnega San Sebastiana ob morju, vrveža v pristanišču Barcelone — toda Madrid? Lahko poznaš Španijo ne da bi kdaj videl Madrid. Toda če hočeš spoznati nekdanjo veličino Španije in dobiti pogled v njeno zanimivo preteklost, če hočeš ovonjati ostanek tistega vzleta, ki je Španijo napravil za velesilo in prvo državo na svetu, kateri sonce vse ure dneva ni zašlo — moraš priti v Madrid! Tu je zbrana vsa preteklost Španije in se še močno odraža iz sedanje obleke mesta, tu so nakopičeni spomini na vse tiste duhovne sile, ki so gibale Španijo. Madrid je ideja, ki jo vsem časom predstavlja to mesto, položeno sem proti vsem pravilom narave, le za ilustracijo ideje. Niti dobrih sto kilometrov proti jugu leži Toledo, a slavo ovceno mesto in dolga stoletja prestolnica španskih kraljev, ki so želeli v miru božjem vladati Španiji, ne pa vsemu svetu. Toda Toledo ne more ponazorjati velike ideje srednjeveške Španije, ker ne leži v njenem — središču! Filip II., ki je zasnoval svetovno gospodstvo Španije in ga deloma tudi izpeljal, je sedel k zemljevidu in iskal — središča svoji Španiji, ki bi ponazorjalo, da je tako Španija središče sveta. Z ravnilom v roki je meril od meja in našel prostor ob reki Manzanares, kjer je prej bilo neznatno mesto. Tu je zrastle novi, veličastni Madrid — unica corte de España — edina prestolnica Španije, in Toledo je počasi tonil v pozabljeno, za tolažbo so mu ostale njegove zanimivosti in španski značaj. Madrid pa se je razvil in rasel — umetno.

Madrid je bil torej rojen v času, ko je baš začelja svetovna slava Španije ugašati. — Filip II. in za njim njegovi nasledniki so ga sicer zgradili zemljepiano v središče Španije, toda Španija kljub temu ni ostala središče sveta. Ideja pa je le določila lego mesta in tudi njegovo razporeditev. Središče Madrida je zopet »Puerta del sol« — sončna vrata ali »zvezdica«, velik, nezasejen trg, od katerega se odcepi deset širokih ulic. Tak je bil po srednjeveški, logično zgrajeni miselnosti svet Filipa II.: Puerta del sol — središče Madrida, Madrid — središče Španije, Španija pa središče sveta. Pa ta misel ni bila tako iz trte zvita, dejanski položaj sam jo je ponujal podjetni častihlepčnosti. Španija je takrat obsegala ozemlje današnje Belgije in Nizozemske, njeni so bili Kanarski otoki in otoki v Sredozemskem morju in v Karibskem morju, Mehika in Peru, imela je svoje kolonije po otoljih Tihega oceana — v tej državi res ni nikoli sonce zašlo, ker je bilo njeno ozemlje razporejeno po vsej zemlji.

V dobi Mavrov so bila na današnji Puerta del sol resnična »sončna« vrata, ki so v mestnem obzidju odpirala pogled na vzhod. Pred njimi so se v času molitve zbirali mohamedanski Mavri in skozi odprto gledali proti Mekki. Pozneje je bil tu močilen klp Kristusa, ki pa so ga boljševiski v dobi državljanske vojne z dinamitom pogladi v

zrak. Tako je bil Madrid iz ideje ustanovljen in so ga idejni boji tudi oblikovali, španstvo pa se je gojilo in ohranilo v svoji prisknosti po ostalih mestih.

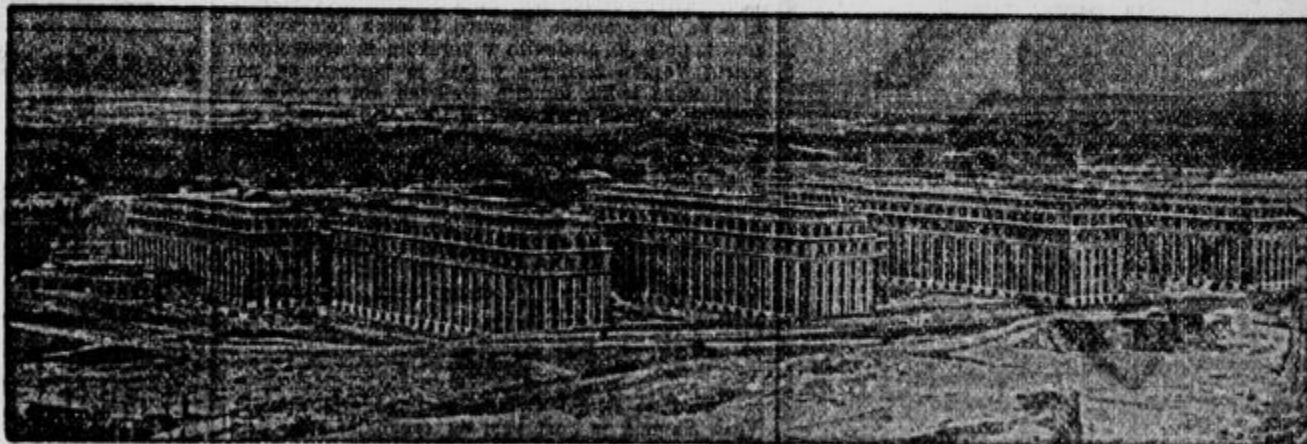
Zunaj, 50 km pred mestom, pod gorovjem Sierra de Guadarrama, je Escorial (slika!), »spomenik duha«. Marmornate kupole se blišče daleč po ravnini. V podzemskih prostorih iz porfirja in sivega marmornja počivajo v miru svinčene krste španskih kraljev in kraljic. Tudi Filip II. je v njihovi molčeči družbi. Dal je zgraditi ta samostan pod gorami, da bi v njem »mislil«. V slavnostni dvorani z Dürerjevimi slikami je sprejemal poslanike iz vsega sveta. Potem pa se je špansko kraljestvo začelo luščiti. Najprej se je odlučila Nizozemska, njen zgled je opogumil druge pokrajine in svetovno gospodstvo Španije je prešlo in se nikdar več ni obnovilo. Ostal je le — Madrid v zemljepisnem središču Španije.

Trdnjavski pas sovjetske Rusije od Baltiškega do Belega morja „ob Stalinovem prekopu“

V zadnjih letih so sovjeti začeli zelo hitro utrjevati obale Severnega ledenega morja. Ustvarjajo si posebno vojno organizacijo in obenem grade velika središča oboroževalne industrije. V vojaškem kot v gospodarskem oziru se je na severu SSSR že zelo mnogo izpremenilo. Leningrad in Kronstadt sta že izpremenjena v prave trdnjave. Poznavalci takih pravijo, da so te trdnjave po obsegu in po utrjenosti »najmočnejše trdnjave sveta«. V Finskem zalivu grade obalne utrdbe. Tudi trdnjavska črta, ki sega od Leningrada do Ladoskega jezera in Petrozavodska ob

Oneškem jezeru, na jug pa do Pakova na litvanski meji, se hitro dograjuje. Posadke v Leningradu in Kronstadtu so v zadnjem času okrepili. Zastarele trdnjavske naprave so odstranili in jih nadomestili z modernimi, zlasti v Kronstadtu. To pa je samo nekaj del obsežnega gradbenega načrta, po katerem so si sovjeti zamislili obrambo vose zahodne meje. V največji tajnosti — kolikor jo je ob zaposlitvi toliko tujih inženjerjev sploh mogoče doseči — delajo na vseh ostalih predelih severne obale.

Vojaške podrobnosti teh del sovjeti torej drže

Univerzitetni del Madrida, ki je bil ves čas državljanske vojne v območju fronte in je danes ves razbit

Weidmann in Million obsojena na smrt

V Parizu se je končala razprava proti znanemu morilecu Eugenu Weidmannu, ki je iz nekega zločinškega veselja moril ljudi po Parizu in je bil obtožen šestih umorov. Z njim vred so sedeli na

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Frans-Josef« grenčice.

zatožni klopi njegov tovariš Million in Blanc in neka plesalka Tricotova. O življenju in delovanju te družbe smo svojčas že obširno pisali.

Razprava je sedaj končana in porotniki so izrekli, da je Weidmann kriv vseh obtoženih umorov. Obsojen je bil na smrt, prav tako tudi Roger Million. Blanc je bil obsojen na 20 mesecev strogega zapora, Tricotova pa je bila oproščena.

— Da hoste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko ki deluje proti boleznim ledvice, srca, proti kamnom, skleroz, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Nedeljsko branje

VELIKI TEDEN

(Za poedine dneve velikega tedna.)

Ko je Jezus od Matere odšel in je veliki, sveti teden začel, je Marija polna bolečin vprašala Sina s srcem žalostnim:

»Oh, Sin, ti ljubi Jezus moj, kaj bo to nedeljo s teboj?«
»Danes bom kot kralj češčen, z oblačili in palmami okrašen.«

»Oh, Sin, ti ljubi Jezus moj, kaj bo na sveti ponedeljek s teboj?«

»V ponedeljek popotnik sam bom, ki nikjer prenočišča ne dobom.«

»Oh, Sin, ti ljubi Jezus moj, kaj bo na sveti torek s teboj?«
»V torek pa svetu bom prerok, oznanil, da je minljivo vse in povsod.«

»Oh, Sin, ti ljubi Jezus moj, kaj bo na sveto sredo s teboj?«

»V sredo bom reven in ubog, za trideset srebrnikov izdan iz Judeževih rok.«

»Oh, Sin, ti ljubi Jezus moj, kaj bo na sveti četrtek s teboj?«
»V četrtek v dvorano grem svetlo kot jagnje za sveto Rešnje Teló.«

»Oh, Sin, ti ljubi Jezus moj, kaj bo na sveti petek s teboj?«
»V petek, Mati moja ljuba, odrešim svet, da ne obupa.«

»Oh, Sin, ti ljubi Jezus moj, kaj bo na sveto soboto s teboj?«
»V soboto pa zrno bom pšenično, ki se v zemlji prerodi resnično.«

V nedeljo raduj se, Mati moja, stopim čez kamen iz groba pokoja, in v roki svoji križ držim, da z njim ta svet razveselim.«

(Stara narodna.)

Vrt gospoda svetnika

Dva stara gospoda sta sedela na klopi in uživala prvo, zares toplo spomladansko sonce. Tako sta bila zatopljena v svoj pogovor, da me nista opazila, ko sem se usedla na sosednjo klop in razgrnila časopis. Vem, da ni vladno prisluškovati, a ta dva gospoda sta se tako glasno pogovarjala — kasneje sem spoznala, da je bil eden naglušen — in sploh sta bila tako posebne vrste, da sem nehotno odložila časopis in ju poslušala.

»Komaj čakam na to,« je rekel eden od obeh starih gospodov, »da bi videl vojvodinjo Atolsko.« Naglušni gospod je dal roko k uhlju: »Kako, prosim?« — »Vojvodinjo Atolsko,« je drugi glasneje ponovil. »Lani sem je bil neznanstvo vesel.«

»Ne vem,« je menil naglušni gospod in zamisljeno zmaheval s sivolaso glavo, »vojvodinja je sicer jako lepa, gospod svetnik, toda meni se zdi, pa oprostite, da je lady Fortriotska mnogo lepša.«

Skrivši sem se nasmehnila. To sta pa res dva ljubka domisljava starčka, sem si dejala, ki se bahata s svojimi plemiškimi znankami. Svetnik se je raznel: »Boste že oprostili, če vam ugovarjam, gospod ravnatelj, vendar ne morem soglašati z vami. Mimo tega pa je lady Fortriotska nevhvaljena, zahtevna, medtem ko je vojvodinja...«

Ravnatelj si je dal stavek dvakrat ponoviti in je nato spravljivo odvrnil: »Stvar okusa... A to mi pa le morate priznati, gospod svetnik, da je madame Edouard Herriotova skoraj prav tako lepa kot vaša vojvodinja.« Svetnik se je zasmehljajal. »Seveda je lepa, očarljivo lepa.«

Jaz sem se skušala spomniti na kako sliko madame Herriotove, a zaman. Medtem sta oba stara gospoda čebljala dalje. Zdaj je govoril ravnatelj o Glorii Mundi in gospod svetnik o Dorotheji Perkinsovi. In šele zdaj se mi je posvetilo, o čem so tekale besede! Ta dva se niti oddaleč nista ponašala s kakimi gosposki poznanji, — to se pravi, zakaj bi nam pa vrtnice ne bile gosposke znanke? —, ampak sta govorila o — cveticah! Razvnela sta se, navduševala, razplamtela, pričkala sta se in

ugovarjala drug drugemu, a zmeraj z »oprostite« in »ne zamerite, če nisem vaših misli«.

Svetnik si je vzel cigareto, jo prižgal, se ozrl po parku in dejal: »Saj je park jako lep, nič ne rečem, vendar je — v majhnem, majhnem, veste, gospod ravnatelj, moj vrt mnogo lepši.«

»Rad bi ga kdaj videl,« je rekel ravnatelj. »Seveda. A šele poleti, gospod ravnatelj, šele poleti!«

Nenadoma se je sonce skrilo za črnimi oblaki in zapihala je mrzla burja. Že so padale debele, mokre snežinke. Svetnik je naglo vstal in jaz za njim. Ravnatelj je stanoval bržkone kje v bližini, zakaj poslovlil se je počasi in je tudi zlošno stopal proti drugemu izhodu. Ko sem se sedela v tramvaju, je prišel svetnik, ki je bil že malce premočen. Ker ni bilo v tramvaju nobenega prostora več, sem mu ponudila svoj sedež. Pa me je pogledal s tistim svojskim pogledom starih gospodov, ki se jim malce laská, malce pa so užaljeni, če jim kaka ženska ponudi prostor; stresel je z glavo in se ni usedel. Odkril se je, skrbno osušil klobuk, se žalostno zazrl na svoje rokavice, vzel zrcalce iz žepa in si počesal svoje sive brčice. Ko se je nato izpraznil prostor poleg mene, se je usedel in se mi nasmehnil.

»Slabo vreme za pomladanske cvetice,« je prijazno začel. »Moji ubogi tulipani!«

»Ali ste dosti tulipanov posadili?« sem vpljudno vprašala.

Prikimal je. »Seveda. Letos sem poskušal tudi z Williamom Pittom. Spodaj pa, kjer teče potok, skozi moj vrt, imam kar trsto samih tulipanov; mavrično zmes tulipanov! To je pri ozadju temnih smrek zares prekrasno za pogled.«

Blaženo se je nasmehnil, a nato se je zdelo, da se je mahoma spomnil, da ne gre tuji ženski razodevati skrivnosti svojega vrta. Vstal je, kar je bilo precej težavno, ker se je tramvaj močno tresel, po starinski se je na kratko priklonil in se predstavljal. Potem se je spet usedel, si pogladil hlače in je govoril dalje.

Tako sem se seznanila s svetnikom in iz tega znanja se je razvilo nekakšno prijateljstvo. Časih sva se dobila v kavarni, kdaj pa kdaj me je obiskal, pil je pri meni čaj, za praznike mi je pošiljal čestitke. Po ure in ure mi je pripovedoval o svojem vrtu, ki je bil nekje zunaj mesta. Brez dvoma je bil to čudovit vrt, gojen z ljubeznijo in umetniškim občutenjem. Meja je bila iz temnega grmičja, ki so žarele pred njo same škrlataste rdeče vrtnice Henry Winett. Bili so kar otoki samega floksa, nežno nadahnjenih barv vseh vrst. »Persian Princess,« je dodal svetnik, »lesketa-joč, orientski, kakor kitica iz orientске pesmi.«

»A naljubša mi je tiha pot,« je priznal, »med starimi cipresami, kjer cveto lilije. Videti je, ko kak samostanski vrt. Krog sončne ure pa se ovijajo šipkove veje.« — »Ciprese?« sem se začudila. »Ali prenesejo to podnebje?«

»Na mojem vrtu,« se je je ponosno odrezal. Nato se je sklonil k meni in mi šepetaje dejal, kot bi bila skrivnost: »Veste, moja ljuba, spoštovana gospa, kaj imam na svojem vrtu? Ne boste, nikoli ne boste uganili.« Premislil je. Vprašala sem ga: »Kaj pa, gospod svetnik?« In je zašepetal še bolj skrivnostno in še bolj ponosno: »Drevo baobab, pravo drevo baobab, — kruhovca, veste!«

Malce sem se čudila, da me ni nikdar povabil na svoj vrt. Saj zdaj sva bila res prijatelja. Kadarkoli me je obiskal, mi je prinesel kupe katalogov o cveticah, o tulipanih iz Holandske, o vrtnicah iz Angleške, o tropskih rastlinah iz Francije. Za prihodnjo pomlad sva snovala načrte za gorski, kamnitni vrt, kjer bi rastle encijan pa murke, zvončki, kovačniki in planinke. »Boste videli,« je dejal, »kako lep bo ta vrt.«

A še zmeraj me ni povabil na svoj vrt. Natančno sem vedela, kje da je, poznala tramvajsko progo do tjakaj, cesto, le številke mi še ni izdal. To je bilo sumljivo. Razne čudo-

vite razlage za to so mi rojile po glavi. A časih se mi je porodila tudi kaka prav vsakdanja misel. Vrt bi moral biti, kakor mi ga je on slikal, neskončno velik. Odkod bi bil dobil ta stari gospod, ki je tako skromno živel, toliko denarja, ki ga vzdrževanje takega vrta vsak dan požre? V duhu sem si izračunala, da mora imeti najmanj tri vrtnarje pa še nekaj vrtnarskih pomočnikov, vedela sem pa še iz prejšnjih časov, koliko da stanejo en sam vrtnar in njegovi pomočniki, pa še rastline!

Poletje je minilo. Svetnik je govoril zdaj le še o astrah in krizantemah in o tem, kaj bo drugo pomlad cvetelo na njegovem vrtu. Tedaj sem se nekoč ojunčila in sem rekla:

»Gospod svetnik, drugo leto si pa moram ogledati tulipane, tiste nežnordeče Madame Krelage s srebrnoresastimi robovi, belega Murrilla in oranžnordeče Morning Glory.«

Stari gospod me je plašno pogledal. Zdelo se je skoraj, ko da bi se bil prestrašil. Vendar se je kmalu zavedel, prikimal je in se nasmehnil: »Drugo leto, da, drugo leto pa prav zares.«

Pozimi se je močno prehladil in je zbolel. Pogrešala sem ga v kavarni in tudi k meni ga ni bilo več. Nikoli mi pa ni dal svojega naslova in ne številke telefona. Slednjič sem vprašala natakarkarja. »Gospod svetnik,« je sočutno dejal natakarkar, »ta ubogi revež je bil jako bolan. Zdaj je v Primorju pri prijateljih, kjer se kani okrepiti.« Dobrodušno se je nasmehnil. »Tam bo vendar imel zadosti rož!«

Začudila sem se. »Rož ima pa vendar na pretek, tam zunaj na svojem vrtu?«

Natakarkar se je spet nasmehnil, tako dobrohotno se je nasmehnil, kakor se more smehljati samo kak priletni kavarniški natakarkar. »Njegov vrt,« je rekel s pritajenim glasom, ko da bi mu bila znana skrivnost njegovega vrta. »Ves njegov vrt ni drugača ko — zabojček žeranj na oknu! Tisti drugi, veliki vrt, tistega si sam snuje v duhu in sanja o njem v hrepenenju.«

Naneslo je, da sem še tisto zimo prispela v Primorje. Obiskala sem svetnika. Ležal je na ležalniku na čudovito krasnem južnjaškem vrtu in je gledal na morje.

»Saj je tu prav lepo,« je rekel s pogledom na mimoze in vrtnice, »toda, veste, ljuba, spoštovana prijateljca, moj vrt pa je vendarle mnogo, mnogo lepši!«

Brez dvoma!

Saj pripoveduje neka starodavna bajka, da angeli posajajo cvetice v srca in duše ljudi, ki jih prinašajo s seboj iz nebes. Kateri pozemski vrtnar bi se mogel glede na umetnost kosati z angeli, in katere pozemske rože bi se mogle glede na lepoto primerjati z nebeškimi! (Franciška R.)

Dopolnilne črkovnice

L
1. L a evropski narod
2. . l a jezikoslovec
3. . . l a mesto v zetski banovini
4. . . . l a mesto v Češkoslovaški
5. l a ptica pevka
6. l a vas v celjski okolici

Črke: a, b, c, e, h, i, j, k, l, n, o, p, r, s, š, t, v, z.

M
1. M a starogrško bojišče
2. . m a drag kamen
3. . . m a epska pesem
4. . . . m a sladkokusec (tujka)
5. m a Odisejev sin
6. m a država v USA

Črke: a, a, a, a, a, a, b, c, d, e, e, g, h, h, l, l, n, n, n, o, o, r, r, r, r, s, t, t, u.

N
1. N a mesto v Palestini
2. . n a varianta (slov.)
3. . . n a mesto v Prednji Indiji
4. . . . n a mesto na Španskem
5. n a pomirjevalni lek
6. n a krstna pojedina

Črke: a, a, a, a, b, b, c, č, d, e, e, e, g, i, i, i, l, l, o, o, r, r, r, r, r, s, t, t, v, z.

Zemlja: »Zakaj se pa tako kislo držiš?«
Sonce: »Veš, če te letos pogledam, mi vse veselje mine!«

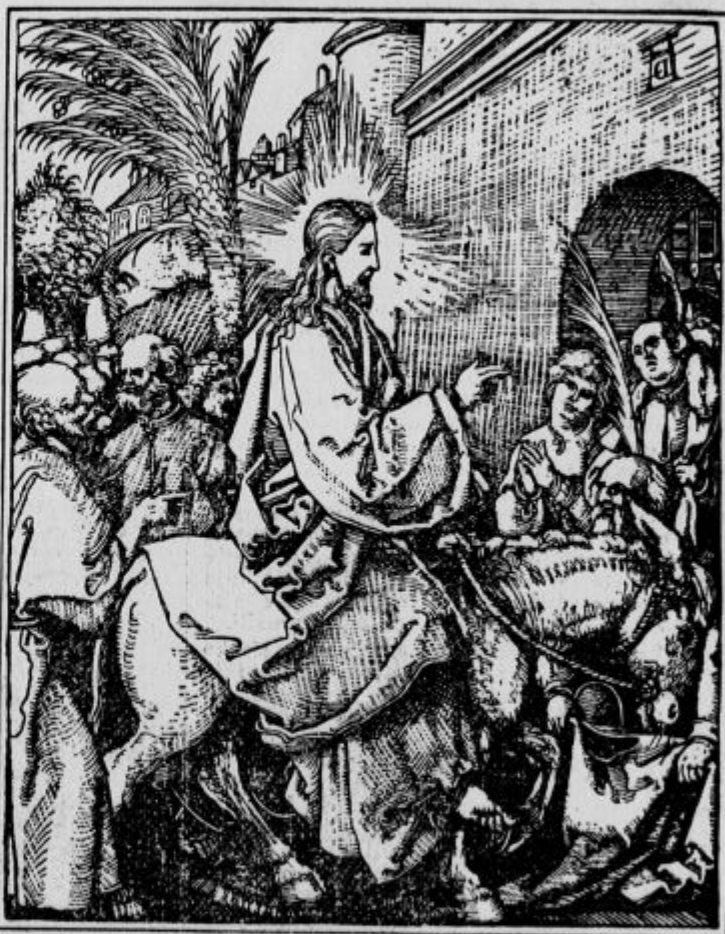
Iz Betanije v Jeruzalem

Iz Betanije v Jeruzalem.

Kristus jezdi v sveto mesto, Kristus jezdi v naš čas, Kristus jezdi v naš dan, v naše ulice. Jutro vstaja, dan se koplje v prijaznem soncu, a v srcih mnogih prede jesenska noč. Kristus jezdi v naš čas, Kristus jezdi v naš dan. V očeh številne množice je kakor tujec, ki je izgubil domovinsko pravico, ki ni na svoji zemlji svoj gospod, ki nima, kamor bi glavo naslonil, ki živi življenje brezpomembnega Časa njegovega obiskovanja ne poznajo in ga nočejo ostvariti. In ko jezdi dalje, ko potem od nekdaj zaveje dihi božjih poljan, ko nekdo zapove v dan: »dominica palmarum,« jih je mnogo, ki ta sprev preslišajo, ki se ne zmenijo za njegov dan, ki ne stljajo na pot svežega zelenja, palmovih in oljkinh vejic, ki mu ne vzkljajo v pozdrav hozana, blagoslovljen, slava, mir, ljubezen; mnogo jih je, ki mu mečejo na pot kamenje in bodeče trnje, mnogo jih je, ki v svoji človeški slabosti zabrisujejo spomin na hozano, mnogo jih je, ki si rokujejo z rimsko soldatesko, ki smešijo njegov triumf, zasramujejo njegovo osebo, ki celo pljujejo v njegovo sveto obličje. — Kristus jezdi v naš čas in jezdi v njegov izraz, izraz uma in volje, duha in erca; kultura, umetnost in znanost — ali več za triumf iz Betanije v Jeruzalem? Ali se klanjaš svojemu knezu in kralju? Ali morda ne krasiš pota tujemu jezdecu in mu kličeš: hozana, ave, slava in čast novemu bogu telesa in njegovega sveta!

Gospod, ti slišiš ta grozotni krik, krik naših dni, krik lakote srca tega časa, ki odneva v somrak praznega nehanja. Gospod, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!...

Vemo, Gospod, da je tvoj prihod v naš Jeruzalem že Oljska gora, Getzemani in Golgota. Toda ne, Gospod — preden gremo s tabo v veliki petek, ti hočemo nastlati pot v cvetno nedeljo. Ze slišimo, ko pozvanja k svetim praznikom. V dušah se drami nova pesem, življenje vstaja. Gospod prihaja. Slutimo, da nas svetost teh trenutkov preraja v nove služabnike; kar je krivo, po-

staja ravno in kar je hrapavo, postaja gladka pot (prim. Lk 3, 5—6) in ne gledamo na oči, na obraze, na besede, ampak zremo v duha in resnico, vsi gledamo v zveličanje božje. Kristus jezdi v naš čas: nastelimo mu pot s svežim cvetjem in zelenjem svojih duš, razgrnimo pred njim oblačila svojih ert, zavrnimo s hebrejskimi otroci hozana, blagoslovljen — in on bo jezdi v naš dan, stegnili desnico in nas povabili: pridite vsi, k ste si bratje in jaz sredi med vami — brat med brati! Zapoljmo hozano, ki ne bo utihnila z večernim zatonom. hozano, ki bo šla skozi velik petek in se iz trpljenja prelila v veličastje Vsta leg: aleluja — hvalite Gospoda, ker on je naš Rešitelj (F. K.)

Vesela pot na cvetno nedeljo

H koncertu Akademskega pevskega zbora

V času, ko so se pokazali znaki, da so začele pešati moči našemu zbornemu življenju in sta se razpredla kakor pajčevina v naša glasbena združenja površnost in šarlatanstvo, se je pojavil Akademski pevski zbor, ki je posegel v razmere in s svojim visoko pojmovanim delom ter resnostjo nehoti obsodil s svojim nastopom do skrajnosti neužitno glasbeno življenje. Kakor neugnan kmečki fant, pogumen mlad gospodar, ki ga je zamikalo, da spremeni z goščo zaraslo gmajno v rodovitni svet, je APZ zaoral globoko brazdo za novo njivo, ki že enajsto leto plodi in doprinaša sad slovenski glasbeni kulturi.

APZ nam je priredil v desetih letih nad 40 koncertov v Ljubljani ter izven nje, poleg tega še več manjših, a pomembnih nastopov. Od kod ta oženi, ki užiga in ne dovoli, da bi ta zbor stopil na spolzka tla in zdrknil s svoje poti navzdol, ko je dosegel svoj višek — kar žal opažamo pri nas zlasti zadnje čase? Kdor zna pravilno preценiti nastope APZ, mora spoznati, koliko truda je treba vložiti dirigentu in zboru, da dobijo dela svoj pravi duhovni izraz in tehniško popolnost, kakor nam to pokaže vsak koncert.

Orehova potica

Preden zamesimo testo, si pripravimo kvas, zdrobimo ga v lonček, prilijemo nekoliko mlačne vode, dodamo dve žlički sladkorne sipe, vse dobro zmešamo in postavimo kvas na mlačen prostor. V skledo presejemo 1 kg bele fine moke, dodamo četrt litra mleka, 12 dkg sladkorne sipe in vzhajan kvas, 4 rumenjake, nastrgane limonine lupinice, žličko soli, 1–2 žlici ruma, 12 dkg raztopljenega mlačnega masla in vlepamo testo tako dolgo, da se loči od kuhališnice, nakar ga denemo na mlačen prostor 2½ uri vzhajati. Potem ga denemo na dobro potresen prt s moko, ga tanko razvaljamo, pomazemo z nadevom, zvijemo in denemo v dobro namazan model, nakar ga pustimo vnovi tri četrti ure vzhajati. Pomazemo ga z raztopljenim jajcem in pečemo v srednje topli pečici eno uro.

Orehov nadev: Na ¼ kg zmletih orehov damo pol litra mleka, nastrganih limonovih lupinic, 1–2 žlici ruma, ¼ kg opranih in očiščenih rozin in 12 dkg sladk. sipe, vse dobro zmešamo ter pustimo orehe 15 minut pri zelo mirnem ognju počasi vreti, nakar pomazemo s tem pohlajenim nadevom potico.

Pečeno potico denemo na zračen, temen prostor, ne smemo jo pa shraniti v zaprti omari.

Črni koren s presnim maslom

Skuhano črno korenje poliješ z raztopljenim, vročim presnim maslom in potreseš z drobtinami.

Križ ni težak

(Velikonočna legenda.)

Pot je bila rdeča od Njegove krvi, in ker se je zrušil, se je z Njegovo krvjo prenasršena zemlja dotaknila Njegovega telesa. Moral je navkreber na hrib, da bodo tisoči videli Njegovo božjo ponižnost in Njegovo človeško osramočenost. Mrki grič je molel kvišku v gluho, prestrašeno nebo. Nesel je orodje Svoje smrti, križ, ki so ga bili pravkar iztesali, in je odprtil oči stopal proti Svojemu smotru. Njegov Oče ni vzel kelih od Njega; mora ga izpiti do poslednje kapljice Svoje človečnosti. Bridki konec Njegovega včlovečenja pa ga je čakal tam zgoraj na vrhu.

Iz cestnega prahu so ostri kamni moleli svoje koničaste glave, kakor gole mrtvaške lobanje peklenških grehot. Vzdržal ceste, ki je vodila v strmo smrt, se je gnetla zvedava, podkupljiva množica. To je bila pač divja zabava, to gledanje trpljenja Kralja, ki Ga ni nihče razumel in čigar ponos jim je bil tuj in tuja tudi njegova ponižnost! Z razumom Ga niso mogli dojeti; Njega so mogli samo sovražiti.

Ozka, gorska steza se je iztekala na široko cesto. Na koncu steze je stal Simon. Mlad je bil in veselega srca. Prišel je s travnika. S seboj je prinesel vonj po mrvi in sladko dehtenje divjih lilij. V njegovem srcu mu je pela brezskrbna, neobremenjena pesem mladosti, medtem ko se je njegov pogled srečal s pogledom tega Ponižanega. Ta pa se je pravkar zrušil pod težo križa. Surovo iztesani, od trsk raskavi hlošč se je prevalil preko Njegovega slabotnega telesa. Njegovi lasje so se pomušali s cestnim prahom in na Njegovom obrazu so se rdeče temnile solze krvi. Simon je pristopil h križu, dvignil ga je s tal in si ga sam naložil. Nič ni bil težak; niti toliko ne ko kaka divja lilija. Simona je obšla osrečujoča, njegove oči s solzami napolnjujoča sladkost, in najrajši bi bil pokleknil, da bi se bil zari v okrvavljeno, bleščečo se obličje Ponižanega. — »Kdo si?« bi Ga bil vprašal, zakaj telo in dušo mu je prešinjala nepojmljiva, božja skrivnost. Ponižani je stopal zraven njega, čelo se mu je svetilo, ko da bi šel po zmetasti trati in kakor da bi ga divje lilije božale po glavi. Mladost in dobrot.

Vojaki so Simonu odvzeli križ. Zdaj pa se je Simon zrušil in zgrudil na tla. Za njegova prazna ramena, za njegov prazni hrbet je bilo pretežko breme niča.

Moč in sila uspešnega delovanja in reproduktivnega izoblikovanja APZ do take zavidanja vredne popolnosti, kakršne menda še noben zbor pri nas ni dosegel, temelji v znanju, kulturi, razvitom smislu za muzikalno izražanje. Vse to pa je bilo mogoče doseči v močnem in tesnem konsenzu med obema činiteljema: zborom in dirigentom, ki je prav za prav motor vsega zborovega življenja in prizadevanja. Zato se je APZ samo po sebi tako rekoč vsilila vloga Mentorja vsemu našemu vokalnemu glasbenemu prizadevanju. Ni važno, da kdo to prizna niti da zanika, to dejstvo se ne spremeni.

APZ je prelomil z zastarelo pevsko tehniko in zavrgel vse okorele glasbene razvade, ki so se do zadnjega časa tako stopnjevale, da je muzika sama zgubila smisel estetskega učinkovanja, deloma pa so dopuščale le še izraz zgolj zunanjih in drobce razkosanih efektov in pačile so celotni obraz umetnine in skoroda včasih že pretvarjale v muzikalno banalnost.

Druge važna zborova kretnja je bila, da je nastopil v kulturno-političnem oziru novo pot. Začel je sistematično črpati snov za svoje programe iz posameznih obdobij (16. stoletje, Gallus, Trubar, Bohorič itd.) ali iz del posameznika (Foerster) in celo neposredno iz ljudstva samega (slov. nar. pesem). S tem je potrdil muzikalno in umetniško vrednost del, pokazal ustvarjalno potenco posameznika ali posameznikov celega obdobja in celo moč in raznolikost ustvarjanja naroda samega. S tem je ovrnil trditve, ki je prešla že v predsodek, da je namreč samo tisto pristno in lepo, dobro in edino pravilno ter nam sprejemljivo, kar je sodobno. Toda umetnine ostanejo ali jih pa ni.

Za koncert, ki bo jutri ob 20 v Unionu, je zbor posegel v 19. stoletje, v dobo narodnega preporoda. Spored je smiselno sestavljen in urejen tako z umetniškega kakor z vidika poizkusa pokazati nekako razvojno črto, kako je glasbena kultura rasla od najpreprostejših začetkov do ustvarjalcev, ki so že dobro poznali glasbeno gradivo na podlagi strokovne glasbene izobrazbe. Predstavniki in nosilci glasbene kulture v dobi slovenskega preporoda so predvsem ti-le, ki so na programu:

Blaž Potočnik (1799–1872) je bil pesnik in skladatelj. Glasbe se je najbrž učil pri skladatelju in stolnemu organistu v Ljubljani Gregorju Riharju, s katerim sta tudi pozneje mnogo sodelovala. Njegov pesmi je izdal v »Slovenski Gerlici«, pozneje pa je Glasbena Matica izdala njegove pesmi v »Lavorikah«. Izmed njegovih pesmi je na programu »Zvonikarjeva«, ki jo je priredil Anton Foerster.

Jurij Fleishman (1818–1872) Glasbe se je učil pri svojem bratu, ki je bil organist v Ljubljani. Pesmi je priobčeval v »Gerlici«. Sam pa je izdal sedem zvezkov slovenskih pesmi, in sicer tri zvezke pod naslovom »Mične slovenske zdravice«, tri zvezke pod naslovom »Beseda« in en zvezek »Šolske pesmi«. Na programu je njegova »Tiha noč«, ki jo je priredil po njegovem napevu dr. Pavel Kozina in ji dal značaj podoknice z imitacijo kitare.

Gregor Rihar (1796–1829) Prvi glasbeni pouk je dobil od jezuita patra Roberta. Nato ga je učil Heller, stolni organist v Ljubljani. Rihar se je posvetil predvsem cerkveni glasbi in reformaciji našega cerkvenega petja. Zložil je ogromno število skladb. Na programu sta »Jamica« in »Veseli godec«, ki ga je priredil doktor Pavel Kozina; dal mu je značaj razpoloženja na kmečki svatbi in šegavosti godec.

Kamillo Mašek (1830–1859) Prve glasbene nauke mu je dal njegov oče, učitelj in glasbenik. Svoje pesmi je priobčeval v »Slovenski gerlici«. Veliko je skladal na Prešernov tekst. Leta 1849 ga je Filharmonična družba z diplomom imenovala za svojega sodelujočega člana. Bil je glasbeni učitelj na Moravskem, pozneje nastopi kot učitelj na javni glasbeni šoli v Ljubljani.

Pomladanska obleka

Če si kupiš pomladansko obleko, si kupi takšno, da jo moreš tudi poleti nositi. Za tako priliko je primeren vzorec na sliki, ki sestoji iz črnega krila in svetlo modre lopice, s temno ali svetlo podlogo.

Postal je tudi zborovodja zbora Filharmonične družbe. Napisal je tudi pevsko šolo. Leta 1857 je začel izdajati »Cecilijsko« — glasbeni mesečnik za organiste in učitelje. Poleg mnogih skladb je znana zlasti njegova maša v D-duru, napisal pa je tudi uverturo »Judita«. Oboje so izvajali leta 1854. Mašek je pokazal velik glasbeni talent. Izmed njegovih pesmi sta na programu »Pri zibelci« — prigrisca uspankanka in pa »Mladič«, v katerih imitira pokanje cepcev ob mlačvi.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16				17						18				
19					20						21			
22					23	24					25	26		
27					28	29	30				31	32	33	
34	35			36	37			38		39	40			41
42			43	44					46	47				48
49					50						51			
52				53		54				55		56		
57					59		60			61		62		63
65	66					67		68				69		70
71					72		73				74		75	
76							77				78			
79						80						81		

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začno pri številkah, nehajo pri debelejših črticah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. skrajšana beseda za melino, 4. krajevno in hišno ime za kraj v bližini potoka, 10. starogrški bog lepote in umetnosti, 16. možka oseba iz svetopisemskih zgodb, 17. starogrški bog vina, 18. tuja beseda za oddelek, 19. pristaniški kraj v severozahodnem delu Istre, 20. druga beseda za lokomotivo, 21. del utrjenega prostora, 22. prebivalec avtonomnega dela sodobne Nemčije, 24. vladar divjih zahodnih Gotov, 26. skrajšana ženska krstno ime, 27. tuja beseda za ubranost, 29. egiptčanski bog onostranstva, 32. del suhe zemlje, 34. vrsta poldruga kamenja, 37. nekdanja rimska provinca na Balkanskem polotoku, 40. jezero in mesto ob istoimenski reki v severozahodnem delu Rusije, 42. druga beseda za kovanje, 44. naziv za svobodno posestvo v srednjem veku, 47. vrsta živali, 49. oseba iz svetopisemskih zgodb, 50. vrsta okraskov, 51. ena od deveterih muck, 52. mesto v Makedoniji ob reki Vardar, 54. najvišja gora v Armeniji, 56. kraj severno od Rume pod Prusko goro, 57. začetnik neke starogrške filozofske šole, 60. kemični element, 63. tovarniška znamka ur, 65. spomladanska cvetlica, 67. znamenit klanec pri Višnji gori, 69. naslov Sofoklejeve tragedije, 71. danstvo možko krstno ime, 72. tuja beseda za zdravnik raztelesovalca, 74. italijansko možko krstno ime (obrnjeno), 76. pridevek nekega svetnika (sklon), 77. divja žival, 78. druga beseda za različek, 79. državnica v zahodnem delu Zadnje Indije, 80. priprava za obiranje sadja, 81. tuja beseda za domisljico.

Navpično: 1. skrajšana možko krstno ime, 2. ženska oseba iz Schillerjeve drame: Don Carlos, 3. nasprotje grdote, 4. del omlačenega žita, 5. reka v severozahodnem delu Nemčije, 6. skrajšana beseda za dihanje, 7. polotok v severnem delu Evrope, 8. tuja beseda za zgodovinske zapiske, 9. italijanski otok severno od Sicilije, 10. portugalsko otočje v Atlantskem oceanu, 11. najmanjša angleška denarna enota 12. skrajšana možko krstno ime, 13. angleška beseda za jezero, 14. vrsta daljinskega vina, 15. druga beseda za pomoto, 23. druga beseda za krog, kolo, 25. dvaindesetdeseti papež, 27. druga beseda za prgišča, 28. grški otok v Egejskem morju, 30. kemični snov, 31. italijanska vrsta lirčnih pesmi, 33. tuja be-

Anton Hajdrih (1842–1878) Glasbo je študiral v Pragi na konservatoriju dva leti. Ker je zgubil glas (posvetil se je petju) je študij opustil. Pozneje je poučeval petje v tržaški čitalnici. V Trstu se je resno lotil glasbe. Tu je sodeloval s svojim kvartetom. Svoje skladbe je izdal pod naslovom »Jadranski glasovi«, po njegovi smrti pa je V. Kosovel izdal drugi zvezek pod istim naslovom. Izmed vseh je pokazal skoro največji talent. Na programu so njegove »Pod oknom« na Prešernov tekst in »Cerkvice« ter narodna ljudska »Hercegovkane«.

Anton Nedved (1828–1896) je češke narodnosti. V Pragi ga je poučeval v glasbi Anton Slavik, oče virtuoz na gosli Josipa blavika. Poučeval ga je v petju, igranju na gosli in klavirju. Kot deček je nadomestil slavno solistko go. Podhorsky v Requiemu. Poučevali so ga Krejči, Hofak in Kolesovsky. Na konservatoriju v Pragi je dovršil izpite Služboval je na raznih krajih, dokler ni postal 1856 ravnatelj Filharmonične družbe v Ljubljani, kjer je bil tudi soustanovitelj Čitalnice ljubljanske. Poleg tega je bil učitelj petja na gimnaziji, Alojzjevišču, semenišču in na glasbeni šoli. Vzgojil je celo vrsto mladih talentov med Slovenci. Njegove skladbe so raznovrstne, pisal je za moške in mešane zborove, cerkevno in profano glasbo. Na programu sta Kyrie in Gloria iz njegove Maše II za moški zbor.

Franc S. Vilhar (1852–1924) Glasbe se je učil pri svojem očetu Miroslavu Vilharju, pozneje v Pragi na šoli za organiste. Učitelji njegovi so bili Fr. Blažek pa F. Z. Skuhersky, znameniti češki skladatelj. Služboval je na našem jugu. Zložil je veliko zborov na srbohrvatske in slovenske tekste. Njegovo delo »Dvoroško Kolo« je vzbudilo zanimanje pri Rusih in Čehih. Ima tudi več orkestralnih del. Na programu sta »Ljubčičica« in »Guslame«.

Davorin Jenko (1835–1912) Glasbe so ga učili Mašek in Rihar v Ljubljani, v Trstu pa Sinico in Ricci. Studije je dokončal na dunajskem konservatoriju. 1863 je nastopil službo v Pančevu pri pravoslavni šolsko-cerkveni občini kot pevovodja. 1871 je postal ravnatelj arbskega narodnega gledališča, kjer je prevzel kapelniško mesto. Zložil je zlasti Srbom veliko skladb pa tudi na svojo domovino ni pozabil. Na programu so »Vabilo«, »Na moru« in pa prigrisca »Lipae«.

J. S.

sesta za zbirko prsti, 35. telovadna vaja, 36. vrsta loščila, 38. druga beseda za slikarja, 39. umrli slovenski nabožni pisatelj, prevajalec in leksikograf, 41. pripadnik gotške umetnosti, 43. del vodnega premikanja, 46. palatna cerkvenoslovenska fonetična črka, 48. naslov Papinijeve filozofske pesnitve, 53. tuja beseda za upravitelja, 55. umrli slovenski skladatelj, 58. sourednik »Slovenec«, 59. druga beseda za uheli, 61. kraj v Slovenskih goricah na Stajerskem, 62. sodobna turška državniška osebnost, 64. del morskega valovanja, 66. vaučiliško mesto v južnem delu Anglije, 67. tuja beseda za domišljavca, ki misli, da v finejših rečeh kaj razume, 68. sestavina zraka, 69. mesto v zahodnem delu Romunije, 70. otroška beseda za očeta, 71. druga beseda za poželenje, 73. turški naslov, 75. družinski poglavar.

Rešitev križanke z dne 26. marca

Vodoravno: 1. Rilo, 5. Baku, 9. tura, 13. Mir, 16. aga, 17. Peru, 18. leto, 19. vada, 20. komora, 21. rima, 22. Čatež, 23. Adela, 25. vice, 26. vilice, 28. Belo, 29. Piva, 30. Peca, 31. jen, 32. Ala, 33. želo, 34. moda, 35. panj, 36. Radeče, 38. Kola, 39. jamar, 41. ikona, 43. toča, 44. šarada, 46. koza, 47. meča, 48. kita, 49. žig, 50. osa, 51. veža, 52. pila, 53. menu, 54. sirota, 56. sito, 57. Dunaj, 59. ideja, 61. šola, 62. koleno, 64. lesa, 65. vaja, 66. roba, 67. vož, 68. oda, 69. kaša, 70. tara, 71. tasa.

Navpično: 1. raka, 2. igo, 3. lamela, 4. opolo, 5. bera, 6. ara, 7. kurivo, 8. ulica, 9. teme, 10. uta, 11. ročica, 12. Avala, 13. Matil, 14. ide, 15. raženj, 24. Dela, 25. vile, 26. veda, 27. cena, 28. Bari, 29. peča, 30. pola, 31. Jama, 33. žena, 34. moča, 35. para, 37. doza, 38. kočna, 39. jata, 40. ragu, 42. Kosi, 43. teža, 44. šilo, 45. dina, 46. kosilo, 47. Metava, 48. kitara, 49. Zeneva, 51. vojak, 52. Pilat, 53. mulat, 55. resa, 56. soja, 57. doba, 58. Joža, 60. ded, 61. šaš, 62. kor, 63. nos.

Rešitev dopolnilnih črkonic z dne 26. marca

I: Iravadi; Firduzi; Ilirija; Mozirje; Palmira; Crtomir.

J: janičar; Rjavina; Erjavce; Muljava; brzojav; Italija.

K: Kapitol; Ikarija; rokavel; brakada; pelikan; Amerika.

Moja usoda

To mi je bilo usojeno. Naj si ogledujem vso to zadevo tako ali tako, povedo vidim dolgi, nezmojljivi prst usode. Usojeno mi je bilo, da sem se poročil z njo.

Pred kakimi dvajsetimi leti me je moj stric uvedel v družino prekajevalca Horana. Takrat mi je bilo dva in dvajset let in sem študiral filozofijo. Z dva in dvajsetimi leti in kot reven študent filozofije, je človek zmeraj lačen in žejen. Moji starši so bili bajtarji na deželi in me niso mogli kdovekaj podpirati. Zatorej sem se razvešell družine Horanove.

Bila je vprav nedelja, ko sta me gospod in gošpa Horanova prijazno sprejela in me jako ljubivo in bogato pogostila. Po kosilu sta šla oba gostitelja z mojim stricem v salon, da bi vrgli karte. Jaz sem se hotel koj posloviti, a stric mi je namignil, da moram še ostati, češ da bi se ne spodobilo, da bi koj po kosilu zbežal domov. Gošpa Horanova me je pogledala s svojimi sinjimi, vodenimi očmi in mi prijazno rekla: »Gospod študent bo pa medtem našo Neli malo izpraševal, kajne?«

Prikimal sem, saj vendar nisem mogel reči, da nečem. Kot bi trenil, je služkinja prinesla veliko črno tablo s etoalom v sobo in koj je bila tudi mala Neli tu.

»Izvrstno se boš zabaval,« mi je dejal stric. »Neli je jako mikavno in fino dekletce.«

Ostala sva sama z Neli. Opazoval sem punčko, ki je bila zares ljubeč otrok in je imela nemara kakih osem let. A njene velike, globoke in črne oči so zrle tako resno in pametno, da mi je bilo kar toplo pri srcu. Obrazek je bil otročji, nežen in krolak. Lasje so bili svetli kot predlož in so obrobili rožnati obrazek z majhnimi kodri. Resnično — prekrasen otrok!

Nasmehljaj sem se ji, a ona je nepremično stala pred menoj in me je gledala s svojimi čudnimi, resnimi očmi. Da sem bil kar v zadregi. Nikoli se nisem znal vesti z otroki. Dolgo časa sva oba molčala. Slednjic je mala Neli vzela kredo v roko in je z nerodnimi črkami napisala na tablo: »Vi.« — »To sem jaz, kajne?« sem dejal in sem se nasmehnil. Ni mi odgovorila. Tedaj mi je šinilo v glavo, da menda vendar ni gluha? Začutil sem, kako sem v svoji zmedbi vso žarlet. Neli na roka pa je pisala dalje: »Baraba!« Moj smehljaj je bil zdaj malce prisiljen. Pri tem pa me je venomer resno in pametno gledala. Čez čas je napisala: »Osel! Tepec! Idijot!«

Mene je bilo že strah in groza. Bilo je, ko da to malo bitje vé o meni nekaj strašnega, ki da jo je prisililo, da me je na ta način opsovala. Zda je kredo odložila in je pristopila tik k meni. Iztegnil sem roko in sem si otroka posadil v naročje. Neli me je gledala nepremično dalje, niti trenila ni, dvignila je roko in me tako usčipnila v nos, da so mi solze planile v oči.

Ogorčeno sem jo postavil na tla in sem si pobožal svoj ubogi, temnordeči nos, ki me je prav močno sčelkel. Ko se je bolečina malo poglobila, sem dvignil roko in ji požugal. Najrajši pa bi jo bil pretepel. Njene oči so bile še zmeraj uprte vame in so bile še bolj zagonetne kot prej.

»Tako mi to izbršile!« sem rekel in pokazal na tablo. Neli se ni niti zganila. Ko sem se pa pripravil, da bi jaz izbrisal peovke s table, je iztegnila roko in mi dala hudo zausnico. Človek si ne bi nikoli mislil, koliko moči ima takale rokica! Brez dvoma sem bil jako bedast v obraz, ko sta tedajci gospod in gošpa Horanova vstopila v sobo.

»Kajne, da se čudite, kako je naša Neli brihtna?« je rekel gospod Horan dobrohotno, a jaz sem molče pokazal na tablo, češ: »Vam bom že pokazal, kako je naša Neli brihtna!« A tedaj sem pa že tudi videl, kako so poslednje črke peovk izginile izpod mokre gobe, ki jo je Neli držala v roki. Ogorčeno sem povešal oči, ko je potem gospod Horan še posmehljivo pripomnil: »Vidva bi bila nekoč še fleten parček, gospod filozof!«

Odtlej se nisem nič več prikazal pri Horanovih. Zasovražil sem to družino. Male punčare sem se spominjal le še z občutki beensosti in groze.

Opravil sem bil svoje izpite in sem dobil službo na deželi. Čez enajst let so me slednjič prestavili v glavno mesto in moj sklep, da ne bom nikoli več obiskal Horanovih, se mi je zazdel jako otročji. Saj mi je bilo že tri in trideset let! Zatorej sem se vdaj željji svojega dobrega strica in sem nekega dne obiskal Horanove. V stanovanju se ni bilo odtlej nič spremenilo, tudi gospod in gošpa se skoraj da nista nič postarala, le iz male Neli je nastala ljubka mlada dama, in samo njene velike, zagonetne oči so ostale iste. Prav tako je bila redkobesedna ko svoj čas, in na vseh svojih petih obiskih pri njih skoraj nisem zaslišal njenega glasu. Samo pogled njenih oči je neprestano lepel na mojem obrazu, ko da bi mi hotela nekaj povedati, mi nekaj zaupati. Jaz pa, žal, ne spadam med tiste, ki bi mogli takšno uganko razvozljati.

Tudi to je bila moja usoda. Nekoč sva ostala delj časa sama v sobi. Sedela sva si nasproti in sva molčala. Mučno mi je bilo in me je spominjalo tistega dneva, ko sem bil prvič pri Horanovih.

Nenadoma je rekla: »Rada bi, da bi večkrat prišli k nam; tako sem vesela če ste tukaj.« Kar prestrašil sem se njenega zvonkega glasu in odgovoril sem, le da sem kaj rekel: »Rea?« — »Rea, in tudi na tisti dan rada mislim, ko ste bili prvič prišli k nam v vas,« je dejala. »Ali tudi vi?« sem izustil in zardel. »Tudi jaz,« je s poudarkom odgovorila. »To je bil najlepši dan mojega življenja.«

Od začudenja sem ocmrel. Ali me je imela za norca ali se pa ni več spominjala svoje paglavščine? Hotel sem vljudno preslišati njeno pripombo, toda njene zagonetne, tako trezne oči so me podražile, tako da sem se porogal: »Ali se pa tudi spominjate dražestnih imen, ki ste mi jih bili dali?« — »Tudi teh se spominjam,« je sanjavo odvrnila. — »Tudi tega, kako ste me vžigili v nos in mi dali zausnico?« sem nadaljeval, ker me je dražil njen železni mir. — »Veega se spominjam,« je bil odgovor. — »Hm,« sem razburjeno odvrnil, — »pa mi morete povedati, kaj vam je takrat bilo?« — »Jaz — jaz — jaz sem vas imela tako rada,« je rekla prav tiho. Osuplo sem strmél vanjo. »Toda — toda, dovolite, to so bili pa čudni dokazi ljubezni,« sem zajecljal.

Vstala je in se mi približala. Nehote sem dvignil roko v zaščito, zakaj njene oči so se prav

USPEŠNO MODERNO NEGO ZOB

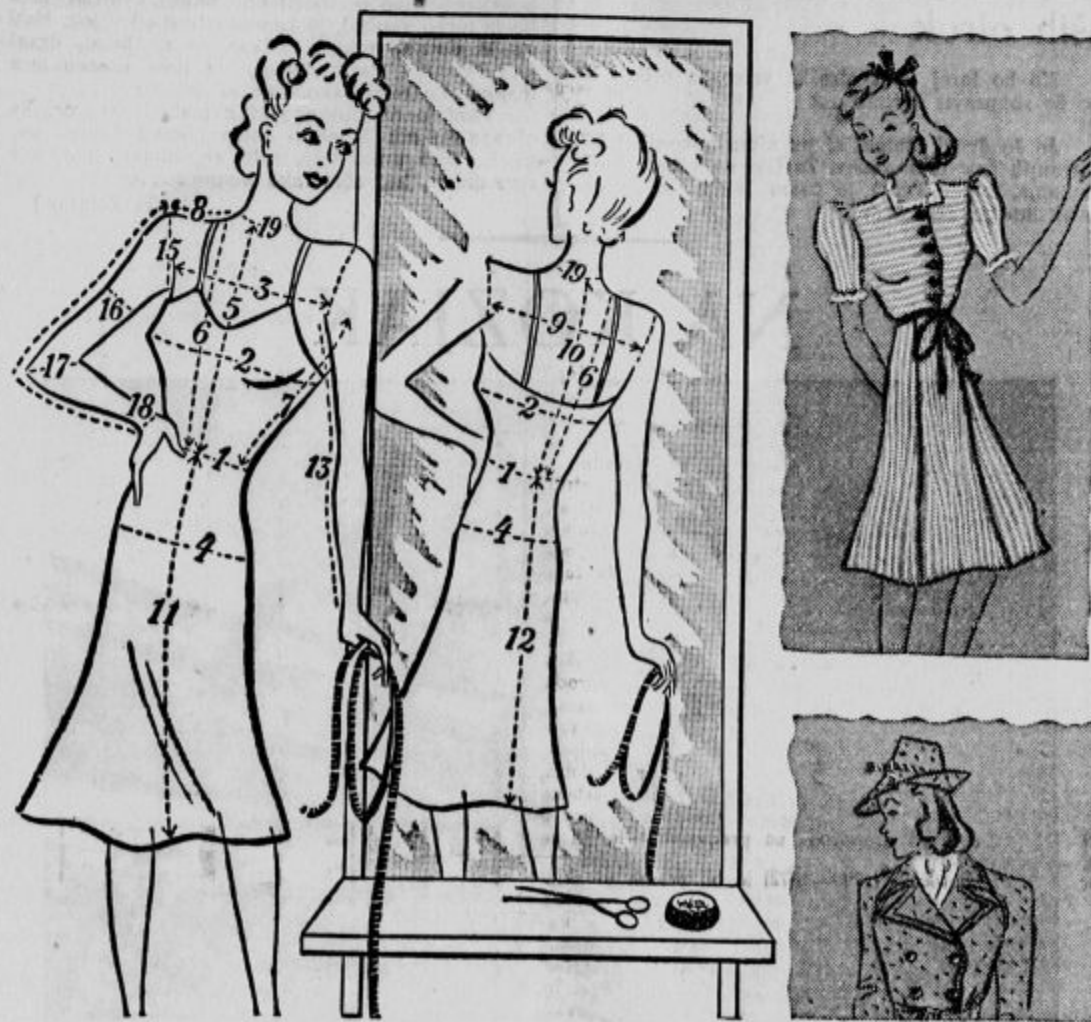

Zobe si negujete moderno in racionalno, če si jih očistite zjutraj in zvečer z novim, penečim se sredstvom, ki se imenuje PEBECO. Brez dodatkov kakoga mila se PEBECO lepo peni in vsebuje PEBECIN, v čemur je njegov neprekosljiv uspeh.

tako lesketale kot takrat. Delala se je, ko da ne opazi moje kretnje.

»Ali niste vi nikoli mislili name?« — »Nikoli, to se pravi, včasih že, kadar sem se jezila, da vas takrat nisem pretepel,« sem rekel in boljše opazoval njene roke. »Ljubim vas,« je nenadoma spolzelo izza njenih ustnic. Sklonila se je k meni in je svoje ustnice pritisnila na moje.

V glavi se mi je zavrtelo, zakaj njen poljub me je — ne vem, zakaj — spominjal njene zausnice. Odrinil sem jo od sebe, strmél sem vanjo in iskal primernih besed. A še preden se mi je posrečilo izreči besedo, so se pojavili starši in moj stric na pragu. »Prav tako kakor takrat,« sem si dejal.

Če hočeš doma sama šivati, je potrebno, da znaš pravilno vzeti mero, sicer obleka ne more biti dobro sešita. Svojo lastno mero moraš prav tako dobro poznati kakor mere od vseh domačih. Je pa umetnost to znanje, ki se je je treba naučiti. S pričujočimi podatki si mogoče kaj opomoreš:

1. Najprej si daj kak trak natančno in na temo okrog pasu. Na podlagi tega traku izračunaš vse mere, ki spadajo k pasu in za k pasu. Nato meriš:
2. Okrog prsi prav narahlo;
3. pod pazduho preko prsi;
4. okrog kolkov, 25 cm pod pasom;
5. dolžino sprednje strani;
6. višino ramen od sredine pasu spredaj do sredine pasu zadaj;
7. od pasu visoko do podpazuhe;
8. širino rame;
9. širino hrbta, in sicer tam, kjer je hrbet najširši;
10. hrbet od tilnika do pasu;
11. dolžino krila spredaj, in sicer od pasu nizdol;
12. dolžino krila zadaj, od pasu nizdol;
13. dolžino notranjega rokava na iztegnjeni lakti, od zapestja do podpazuhe;
14. zunanjo dolžino na skrtni roki, od rame do zapestja;
15. krivuljo okrog rokava zgoraj;
16. širino rokava zgoraj;
17. širino na komolcu;
18. zapestje;
19. vrat.

Praktična šolska obleka

Obleka, ki jo vidiš na eliki, je iz sivega blaga z modernimi progami in ima štirivoglat izrez, ki je obrobjen z ozkimi, čipkastimi nabranki (rišč). Krilo ima šest pol, ki so zgoraj prav ozke in se proti robu zmeraj širijo.

Klobuk je iz istega blaga kakor plašč, ramreč iz modrikasto nadahnjenega tweeda.

Ribe so na ta teden na dnevnem redu, če je dovolj demarnica. Ta, tako redna ribja jedila, so, žal, pri nas preveč draga. A kdor si jih more privoščiti, naj si v teh dneh ribe ocene ali speče — po starih kranskih pravilih.

Frtaučku Gustl ma beseda

Ke sem bliu še utrok, sem jest že vodu, de ma laž kratke noge. Dondons, ke sma Sluenci že tku napredval, de ga nimama več para na svet, de b se mogu z nam glihat, pa še udrašen ide, ke s že neki dumešljuje, več tega na veja. Al ni tu čuden? Jest na vem, kam boma pršli, če bo šlu še doug tku naprej? Za božja vola, budima že vender enkat pameten. Zamerkite s vender enkat za useli, de ma usaka laž, nej bo že pulitična, al pa taka navadna, kratke noge. Sej vender sami vidte, de na pride nubeneden prou deleč, če s že z lažjo naprej pumagat.

Cakte, vam bom jest prec puvodu, kuku sem spuznovo, de ma laž res kratke nuge. Noja, pa jest sem s tu tistga za use vedne čase zamerku. Zatu se pa u tistga časa tud raj u jezek ugriznem, koker de b se zlagou. Kene, jezek s člouk lohka hiter spet pucajta, če se vaj ugrizne, z lažjo je pa use drgač. Če laž enkat enga prime za goutane, mu nubena žaubu, pa tud nubeden dohtar na more več pumagat. Puseben pulitična laž, je kratk in mal neuždraviva.

Puglejte! Ke sem hodu, če se na motem, u ta drug klas ludske šule u Redut, ke me stavu glih tam, koker stuji dondons deklška ludska in pa meščanska šula zraven šentjakubske cerkve. Glih nasprut naša šule je pa tekat stala krvava rihta.

ke je še dons glih taka, koker je bla tekat. Sam zdej ni več krvave rihte not, ampak kavarna. U ta prvem štuk sa pa banuvinske pisarne, ke se na guzdove zastopja in jih tku kumenderaja, de je za use prou. Prou natančen pa jest tega tud na vem, ke nisem bliu še nekol not. Tu pa vem, de krvave rihte ni več not. Use ta drug pa holt puvem, koker sem slišu pripoudvat.

No, ke sem hodu še u ta drug klas u ta šula, sem pa enkat pupoudne maširu s katekizmam pud pajzduha ke preke šul. Tist pupoudne sa nas glih despuh katehet učil krščansk nauk. Se prou hitet sem mogu, ke je sam ene tri menute mankal še du dveh. Ub dveh se je pa tekat šula prečla.

Ke pridem že skori ke du šule, m pridejo pa trje pobi, ke sa hudil glih u tist klas, koker jest, nasprut. Sevede, ke se je men tu čuden zdel, sem jih pa prešu, kam sa prou za prou namenem, ke bo prec dve ura in se bo krščansk nauk prčue.

»U šola dons na grema,« sa m udguvurel. »Na Goluc grema ta črne jagude nabirat. Šula nas bo že še du juter pučkala. Sej še prou trdnju stuji, koker sma glih zdejla videl. Jagude nam znaja pa kašen drug pobi pubrat, mi b se mogel pa zajne pud nusam ubrisat. Gustl, pejdno še ti z nam. Boš vidu, de t na bo žou. Kene, gespud katehet boja misel, ke nas na bo u šul, de sma bouni. Duma boja pa tud prepričan, de e u šul s katekizmam glava ubijama. Kar z nam ja mahen. Naša mlekarka je dons zjutri puvudala, de je use črn buruvnic na Goluce.«

Prou tešku se m je bliu za udločet. Kene, neki m je noter rekel, de nej nekar na ubogam skušnauc na grem raj kar naprej u šula. Sevede, črne jagude sem pa tud hedu ubrajtu. Prou nē nisem vedu, kua čem naredit. No, nazadne sa me na le ta črne jagude premagale. Šul sem kar ajn-

foh ubrnu hrbet, pa sem šou s skušnaucem na Goluc.

Ke sma tku enkat srečen prkubacal gor na Goluc, sma bliu pa usi tku vesel, de sma na šula kar puzabil. Verjamete, de se takele pučence, ke s jih člouk kar sam naredi, velik bl prležeja, koker pa tiste ta prave. Kar začel sma se z buruvnicam mastit in bli tku vesel, de sma uriskal, koker kašen urlaubari.

Ke sma s enkat trebuhe voreng z buruvnicam nabasal, sma se pa lepu pučas pudal preke dum. Pu pot sma se pa še zmenil, de se boma prec drug juter spet na Goluce skp zbral, ke b bliu vender škoda, de b se kašen drug pobi z buruvnicam mastil, al pa de b nazadne še spgnile, ke sa tku dobre.

Sevede, tist dan sem pa mal bl pozen pršou iz šule dam. koker sem hodu punavad. Zatu me je pa tud očka nahrulu: »Kod s pa hodu, falot, de s pršou tku pozen dam? Gvišen s bliu zaprt u šul, ke nis znou krščanske nauka,« je reku, pa še pugledu me ni. Kar pu koteh ukul je gledu, ki b bliu kašen štaberi pr rok.

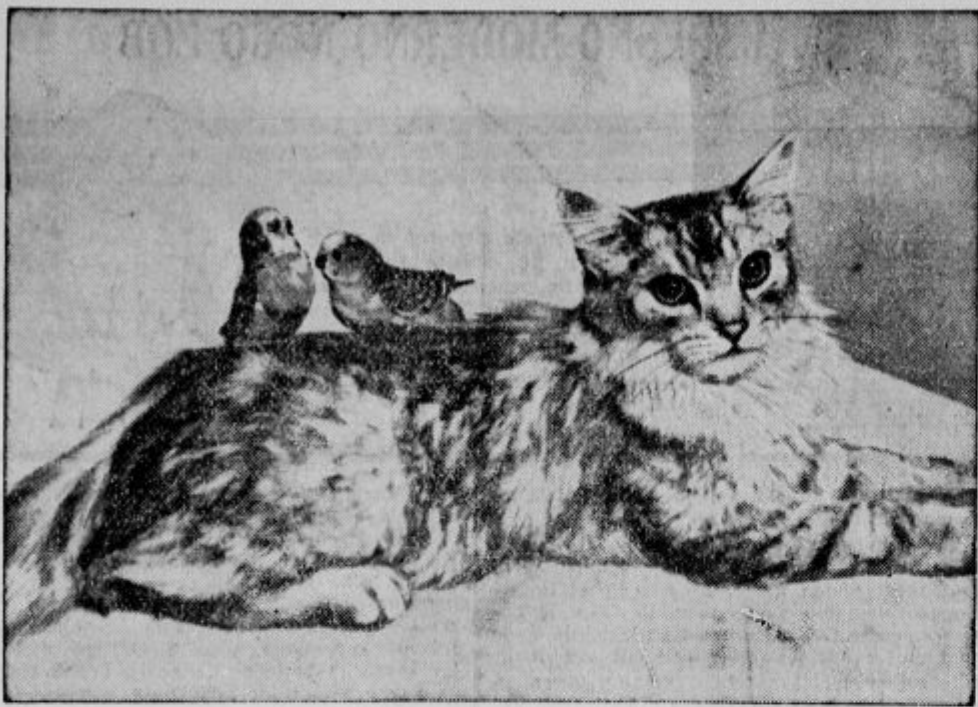
Jest sem ratu prec rdeč, koker kuhan rak, ke m ni tlu nē tagca u glava past, de b m očka verjeu in se tku putulažu. Nazadne se m je pa le k sreč u glau zabilska, pa sem hiter reku: »Oh ne, očka. Use kar sem bliu prašan, sem znou tku, koker Očenaš. Gespud katehet sa bli z mana zadu-volen, de sa me še clu puhvalil, rekel sa, de sem ratu zadne čase velik bl priden, koker sem bliu. Še flajscetel sa začel iskat pu varžeteh, de b m ga dal, pa slučajan nisa mel nubenga pr seb. Veste, očka, sam zatu sem pršou dons mal bl pozen dam, ke sem enmu tuvarš kazu, kuku more naredit naloga, de bo prou.«

»No, pol s pa že priden. Le še zanaprej ostan tku priden. Zdej pa rec mam, de nej t da kej za prgrizent. Sej vem, de s lačen.« Verjamete, de se je men kar kamen ud srea udvalu, ke sem tu slišu. Kumi je pa očka tu izguvuru, je pa že mama etupila iz kuhne in m prnesla na talari precej

ričeta, ke nam je ud kusila ustou. Jest sem že tou prijet za talar, tekat pa mama tku zaupije nad mana, de sa se m kar hlače stresle: »Moj Buhl! Kašen s pa ti dons? Al ste u šul tinta pil, al kal, ke s čist črn ukul ust?« me je prašala in se tku k men dol prpugnila, koker da b me tla kušent. Koker sem sprevidu, me je tla pa sam puduhat, ke ni mogla verjet, de b nam u šul dajal tinta za pit. Koker je pa enkat zaduhala, de na dešim pu tint, ampak pu burouneah, se je ta hiter spet zraunala in m taka prmazala ukul ušes, de sem kar naenkat zagledu prou use zvezde, kar jih je nad nam, če prou je še sonce sjau. »Ti grdoha ti grdale! Je še enkat z nouga začela. »Kua boš lagou? Ti dons šule še vidu nis ud znorti, Na Golu, s bliu in se z buruvnicam mastiu, namest, de b šou u šula. Le pučaki! Jest t bom dala tud še en flajscetel, ampak tak, de ga boš cou soj žeujejne pounu.« Pu teh besedah m je pa še ena taka prmazala, de me še dons zabuli, keder se spounem najna.

No, ke sva z mama enkat ta reč ubračunala, je pa še očka začeu iskat pu koteh kašen štaberi, ke sma jih mel nalaš za take ubračune pr his. Ke ga je najdu za enmu kostnam, sva začela pa še midva plesat kar brez usake muske. Plesala sva pa tku, de se je use tku kadil ukul naj, koker se kadi dondons ukul kašenga tovorenga autumubila, keder prou prvi pu prašen cest. Ke ni bliu glih nubene muske pr hiš, gramofonu al pa radioaparatu, pa tud še nisma puznal, sem pa kar jest pu takteh cvilu in se deru, očka je pa pu men razbiju, koker pu kašem bobne. Nazadne sem mogu bit pa še brez večerje.

Vite, tku je z lažjo. Ud tistga časa pa jest tud laž prou nē na ubrajtam. Tula nej b s tud tist diplomat, ke nas je pred vultivam tlela u tluhan tku tarbu, mal k sreč uzame, murde mu bo še kerkat prou pršu. Zdej do menda, ja verjeu, de ma laž res kratke nuge, če mu lastna skušna še ni zadost.

Velikonočni čas

Zgodnja radost in bridkost

K vzgoji naših otrok

Fantek je majhen, rjavih las, tankih kosti in ima nežen, ljubek, prisrčen obraz in temne, jako žalostne oči. Pogled mu je lep in s solzami zastri, nemara bo še kratkoviden. Samo tisti, ki so kratkovidni, ki se jim ostri obrisi življenja prikazujejo v mehkih, zabrisanih črtah, morejo tako krotko in božajoče gledati v svet. Fantku je pet let. Zdaj je pesnik in hkrati hodi tudi v otroški vrtec. Da je pesnik, tega ne ve, vendar se je njegova pesniška žilica takole razodela:

Taval je po vrtu in je gledal, kako je vrtnar po belih, s peskom posutih stezah pometal suho listje. Videl je tudi, kako je vrtnar suho listje odnesel v kuhinjo in ga sežgal. Nobene ni zinil, vendar je bil malce otožen. Popoldne je izbruhnila nevihta. Huda ploha je divjala nad vrtom in z dreves je lila voda. Mali fantek je, stoječ pri oknu, pač pol ure opazoval to prirodno prigodo, pa je šele nato spregovoril:

»Drevesa se jokajo,« je resno izustil. Ta preprosti, v kako pesem spadajoči stavek, je vse osupnil. »Zakaj se pa jokajo?« ga je vprašala mati. »Zakaj da se jokajo?« je mali ogorčeno ponovil vprašanje. »Jokajo se, ker jim je vrtnar dopoldne sežgal njihove otroke.« Ko je opazil, da mati ne stvari ne razume, ji je začel razlagati, s občutjem z materjo, ki da tako malo vé, vendar z dobrohotnostjo —, da na vrtu — in na svetu sploh — vse živi in da so listi otroci dreves in da vsi pošteti starši objokujejo svoje otroke, če so sežgani. Mati ni malemu fantku nikdar nič pripovedovala, češ »domišljija otroka je že itak preveč bujna.« In moderno vzgojeslovje priporoča treznost kot protilež. A zaman, vrata domišljije se ne dajo zakleniti. Te čarobne duri navzlic vse-mu skočijo s tečajev in duša dozoreva po meglenih in blestečih se nadzemskih poljanah.

Mali fantek, ki je pesnik, je pa hkrati tudi zaljubljen. Njegova ljubezen je plemenita, zmerna in modra ljubezen. Ker pa je ta ljubezen velika, ni mogla ostati tajna. Fantek je nekega dne prišel iz otroškega vrta domov in je prav po možato naravnost povedal: »Neko deklico imam rad.«

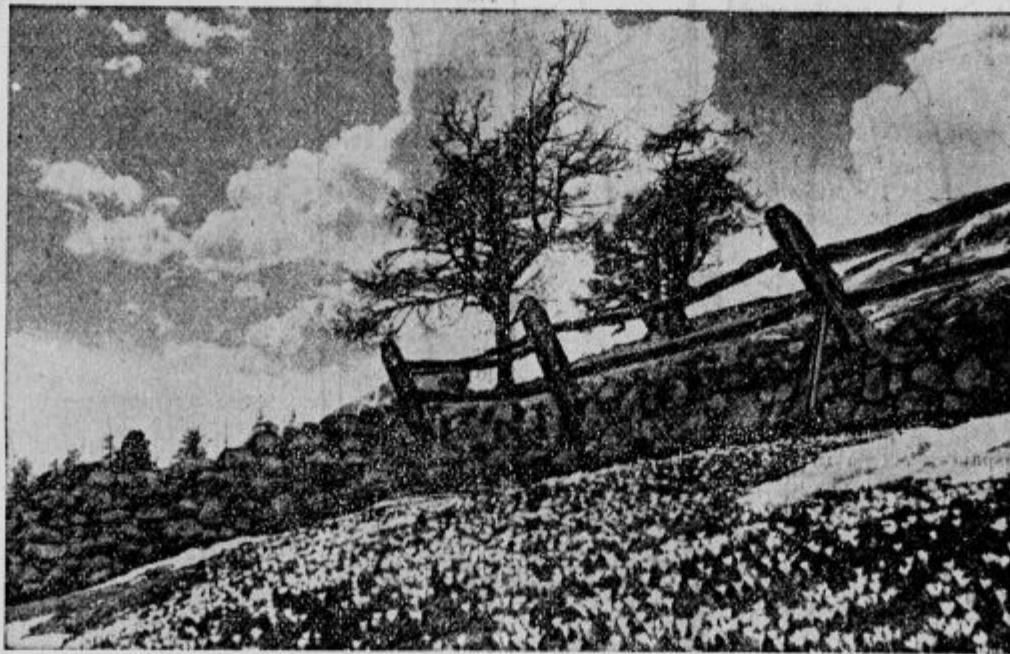
Mati je bila počestena z zaupanjem. Resno se je zanimala za deklico. »Zakaj jo imaš pa rad?« Ali je lepa ali dobra s teboj?« Mali je ves ožarjen vzkliknil: »Ona je vse.« Mati je spoznala, da je ta odgovor kar popolnoma moški. Za čas je preudarjala, nato je — spričo važnih čustev — zašepetala: Pa si ji že povedal, da jo imaš rad?«

Mali jo je ogorčeno zavrnil: »Kako naj bi ji povedal?« — »Ne? Zakaj pa ne?« Založno se povesil glavo: »Ker še nič nisem.« Mati je zavzdihnila: »Seveda...« Vendar ga je še vprašala: »Kdaj pa ji boš to povedal?« Malemu je sapa kar zastala spričo tako neznanse razdalje datuma: »No, ... kom bom začel hoditi v šolo.«

Ko bo torej imel otroški vrtec za seboj; ko bo že »napravil kariero...«

Je še drugi fantek, ki pa nima nobenih takih notranjih čustvenih zadev. Ta živi na vzven. Ljubi življenje, ljudi. Temu je osem let in je že doživel mnogo razočaranj.

NA KOZJAK

S poti na Kozjak.

Nad Dravo se je vijugala megla v svetlih povsemih, ki jih je gnala koroška sapa na vzhod: Vreme bot Dolina je še spala v čisti rosi zgodnjega poletja. Po eni najbolj zapuščenih grab (zapušcene so vse) sva jo mahnila od Drave navzgor. Sv. Pankra, Kapunar, Radle, Sv. Jernej, Pernice, Sv. Vrban, Košenjak. — Stoj! Počasi! Kod pa? — Koderkoli. Brez markacije po izvoženju poti na greben in po razvodju. — V Nemčijo ne bova zašla, saj je meja dvojno zastražena, tukaj in tam.

Ne smemo si misliti pri tem, da gre tukaj za kako podzemsko železnico v mestu; pod Potsdamskim trgov bo postaja državnih železnic.

Tehnične težkoče, ki so jih morali pri gradnji premagati, si homo lahko vsaj nekoliko predstavljati, če pomislimo, da se med gradnjo cestni promet, ki je na tem mestu posebno živahen, ni smel prekiniti. Pa tudi izpeljava železnice pod ogromnimi palačami, ki jih je treba na poseben način podpreti, dalje zgradbe mnogih podzemskih križišč zelo otežkočajo gradnjo.

Ze iz tega lahko sklepamo, kako zanimiva so tehnična dela pri gradnji te podzemne železniške postaje. Ravnateljstvo državnih železnic v Berlinu je dalo potek dela filmati. Do sedaj so izdelani že trije filmi, ki nudijo laiku in strokovnjaku pregledno in zanimivo sliko gradnje.

Pri gradnji podzemne postaje so morali inženirji premagati čisto neverjetne težkoče. Ze pripravljala dela: priprava provizoričnega cestišča, opore za tračnice cestne železnice, izkop in odvažanje materiala so daleč presegle okvir običajne gradnje. Križanje z mestno podzemsko železnico so rešili na ta način, da vozi državna železnica, pod progo podzemne železnice. Vsa naprava je z mnogimi tiri na postaji sami in tudi vsi dovodi globoko pod zemljo morajo biti vloženi v nekakem predoru, čigar oblika se vsak meter spreminja. Oblike tega predora seveda ni bilo mogoče filmati zaradi mnogih podpor in napeljav, ki bi pri fotografiranju motile. Zato je bil ta del gradnje za film izdelan v posebnih laboratorijih.

Orjaško gradnjo nam bo najbolje ponazorilo nekaj mer. Tiri postaje tečejo 12 m globoko pod zemljo. Ker vodijo s postaje na mesto, kjer je Potsdamski trg štirje tiri, je predor tukaj širok 40 m. Nad stropom postaje in površino Potsdamskega trga je nastal ob izkopu materiala ogromen prostor, ki bo izrabljen v dvorano, kjer bodo potnikom izdajali vozne listke. Tu bodo tudi postajne pisarne itd. Ta prostor meri v dolžino 70 m in v širino 50 m. S ceste vodi v to dvorano šest hodov. Med to dvorano in višino železniških tirov pa so potnikom na razpolago dvanaest stopnišč, ki bodo tako izdelana, da se bodo stopnice neprenehoma same premikale v smeri navzgor ali navzdol. — Ker tečejo železniške proge pod mnogimi stavbami, je bilo treba na več mestih pod zidovi poslopj zgraditi posebne železobetonske konstrukcije, da bodo nosile ta poslopja.

Opoldne, po šoli, se prilizne k materi. Nekaj bi rad imel. »Mamica...« V šoli imamo revčka. Ivančka. Zmeraj je lačen. Nekaj bi mu bilo treba nesti za predjužnik. Mati je soglašala. Ivanček ne sme biti lačen Fant mu je prinesel prav poseben dober predjužnik. Čez nekaj dni pa mu je Ivanček sporočil, da je salame že sit, naj mu rajši prinese mezge. Matere to ni užalilo. Poslala mu je žemljo z mezgo.

Čez teden, dva, je fant povedal doma, da je v razredu še en tak revež, ki pa najrajši je sir. Zdaj je nesel obema predjužnik v šolo. Potem pa Ivanček ni imel nobenega nalivnega peresa. Fant mu je svojega podaril. Fant je razbil svoj nabiralnik in je izročil vse prihranke Ivančku.

Pred božičem je prišel radodarni fantek ves v joku domov iz šole. Vso pot se je jokal. Niti kositi ni mogel. Pripovedoval je jokaje in jecljaje, kaj vse je moral v šoli doživeti. Njegova domača risarska naloga da je bila prav slaba. Saj prizna! Kaj bi! Ni za risanje, pa je! A učitelju to noče v glavo. Obsodil ga je, da je len. A če bi bilo le to! Učitelj mu je risbo pripel na hrbet. Štiri ure je moral tako sedeti in za njim je bil ves razred, je bilo tri in trideset rogačjih se fantov! Cutil je, kakor da mu hrbet gori. Strašno ji bilo. V odmorih so prišli fantje iz drugih razredov in so ga zasmehovali. »Pa to še ni vse!« Fant od joka kar ni mogel govoriti. Tudi Ivanček se je norčeval. In tudi oni drugi! Oba sta se mu smejala! Oba ta dva, ki jima je več mesecev nosil vsak dan predjužnik v šolo, in ki je enemu podaril nalivno pero in še vse svoje prihranke!

Mati ga je skušala potolažiti. Polagoma so usahnile solze, vendar je bil ves strit in zbit. Še v spanju je vzdihoval.

Zjutraj mu je mati brez besede priložila predjužnik za oba reveža. Fant ni nobene črhnil. S tresočo roko je stlačil obe žemlji v torbo. Šele ko je torbo zapiral, je iznova izbruhnil v jok. Mati ga je objela, rekoč: »Nikar se ne jokaj, dragi moj. Čeprav sta hudobna, pa jima vseeno nesi malico. Le stori tako, ker si dober.«

Fant je dvignil pogled k materi navzgor. Na obrazu se mu je skozi solze pojavil bridkega nameneh. »Saj prav zato, zato se jokam, zato, ker sem dober, ker sem tako neumen...«

(Julija Zeigray.)

Medena potica

Napravimo testo kot je popisano pri orehovi potici, in pustimo ga 2½ uri na mlačnem prostoru vzhajati. Napravimo medeni nadev, ¼ kg medu zavremo pri zelo mirnem ognju, dodamo še 25 dkg zmletih orehov, tri žlice ruma, nekaj zmletih nageljnih klinčkov. Vzhajano testo razvaljamo na tanko, pomazemo ga s tem pohlajenim medenim nadevom, zvijamo, pomazemo z jajcem in denemo potico v dobro pomazan model, pustimo jo še tri četrt ure na mlačnem prostoru vzhajati ter pečemo eno uro v srednje vroči pečici.

pašniki z vresjem, njive in travniki. Kjer je zemlja najbolj pusta in melinasta, rasto bele breze, ki spominjajo na severne krajine. — Pepelka s kraljevim plaščem!

Na najbolj razgledni točki od Pankraea do Kazunarja so si postavili graničarji na grebenu čuvajnico na visok stolp, ki me spominja Tolstojevih Kazakov ob Tereku. Stražar, ki je sedel na stolpu in čital, se je spustil po strmih stopnicah k nama. Vesel je, da je nekdo prišel, ki lahko z njim govori. »Kaj ni turistov?« — »Malo, vrlo malo.« Včasih pridejo Nemci, pravi, naši so redki! — »Kaj je novega?« »Nič.« Dolgotasi se, pravi, in čita narodne pesmi. Še po legitimaciji naju ni vprašal; saj ni več nevarno ob meji. — »Lepo imate tu.« Je, pravi, a dolgeas mu je, prej je bil na Sušaku, pa se je razvadal.

Pot se zvija nad Sv. Vrbanom na Redlah prav po grebenu, ki je tu opek in oster, da bi ga lahko zajahal. Meja! Kaj se res tu neha en in začenja drugi svet? Na obe strani so gozdovi in polja, na obe strani domovi slovenskega kmeta; tu in tam po travnikih cvetijo arnika, kot da celi z grenko dehtečim vonjem narodno bol.

Ne da bi prav pazila na pot, sva v gozdu zavila preveč na desno, zapeljala naju je lepša steza. Ko sva se zavedela, ni bilo več markacije niti mejnikov. Obstala sva v dvomu. Kje sva? Orientiraj se sredi gozda! — Naprej! Saj mora vendar meja biti na razvodju. Sem — tja! — No, sedaj sva pa res v Nemčiji: stopila sva na novo zgrajeno avtomobilsko cesto. Takih ni pri nas! — Razgledovala sva se. Razvodnica je vendar desno. Na levo na osamljenem gričku samuje lesena cerkva, blizu tam večja kmetija, še dalje par hiš. V ozadju kipe iz planote osamljeni grebeni, obrasli s smrečjem, v dnu zadaj globoka zarezava Drave. Kar na slepo sva jo urezala mimo kmetije na levo. Na dvorišču je cepil kmet drva; irhaste dokolenke je imel na sebi: Nemec. Preko polja in pokošenih travnikov sva jo mahala; prijatelj je tiho požvižgaval »Holzhackermarsch«. Skozi mlado trje sva se prebrinila do tihega mlina v skriti dolini. Tu stoji mejnik! Oddehnila sva si, nihče naju ni videl na skrivni poti. Pa se le zmeša včasih človeku v glavi, da zgubi smer. Saj je vendar čisto jasno: tam zadaj nekje je Sv. Lovrenc in še dalje Sobota; na naši strani ob meji Sv. Jernej nad Muto. — Pri mlinu ob čistem potoku sva se ustavila in kuhala čaj. Prav ko sva ga pila in zraven prigrizovala južino, je prijel mimo graničarski kapetan v spremstvu vojaka. Inspiral je mejo. Ustavil se je. »Kam?« Povedala sva mu, dva sva študenta iz Ljubljane na poti na Košenjak. »Eh, da, naši Slovenci so turisti! Tudi svojo pustolovščino preko meje sva mu zaupala. Namahnil se je: »Saj je vendar markirana pot.«

Iz dolinice sva se povzpela na planinski pašnik. Čreda živine se je počasi premikala proti kmetiji. Pastir s psi in graničar, ki pazi, da ne bi živina na noč zašla čez mejo. »Ne maramo sitnosti.«

Komaj je prševetila jutranja zarja skozi ozke špranje na skedenj, sva že bila na nogah. K Svetemu Jerneju (1045 m). Po redki jodlovini (jelovini) do potoka, spet po serpentinah navzgor prav po markaciji. Na širokem slemenju čepi par hiš in cerkva s šilastim zvonikom, pokritim s škodlami, je poleg. Prav tihično planinska. Med hišami lipa, da bi je troje mož ne obseglo; nema priča iz sivih davnin. Škoda, da nima jezika.

Pravkar se je oglasilo rahlo, neboljeno iz zvonika, kot glas otroka, ki se je izgubil. Praznik je; sv. Jernej kliče k maši. Iz grap in rebri sopejo praznično oblečeni ljudje proti svetišču. Joj, kakšen razgled! Pokleknil bi in bi molil to večno rečilo, vse zapadno Pohorje s Savinjskimi planinami v ozadju, Plešivec, Peca in Obir, Košenjakova grmada in Golica (ali Górica) na koroškoštajerski meji se vrste v obliki amfiteatra na obzorju. Težko mi je vedno, ko moram z vrhov navzdol. Zdi se mi, da bi sedel in gledal, pozabil na jed in pijačo, samo občudoval bi to silno kratosoto. Tu od Sv. Jerneja je treba pošteno navzdol. Globok jarek Sobotske Bistrice se je v stotisčletjih zajedel v Kozjak in oddelil Košenjak od ostale gmote. Zvezan je le na severu po stranskem grebenu, ki obkroži Soboto in Mlake in je že daleč na Nemškem. (D. Z.)

»Ko so ga zadnjikrat videli, je bil oblečen v frak in je tekkel ko vrag!«

Brez težav

deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čez, niti potiranja kroglic na grenkih soli. Darmol je okusen kakor tokolada. Ne poskušajte z neprijetnimi preparati, temveč uredite svojo prebavo z dobrim odvajalnim sredstvom.

30 LET Darmol

Potica s sirovim nadevom

Ker so letos orehi zelo dragi, napravimo si potico s sirovim nadevom; je zelo okusna ter malo stane. Testo napravimo kot pri orehovi potici, pustimo ga 2½ ure vzhajati. Medtem napravimo sirov nadev. 1 kg sladkega, svežega, pretlačenega sira denemo v skledo, dodamo 3 jajce, 10 dkg sladk. sipe. ¼ kg rozin, nastrgano limonovo lupinico, 8 dkg surovega masla, 4 žlice mleka ali smetane, vse dobro 5 minut mešamo, nakar vzhajamo testo razvaljamo, pomazemo ga z nadevom, dobro ga zvijemo ter denemo v namazan model in pustimo potico vnovič tri četrt ure počasi vzhajati. Potico pečemo v erdečje vroči pečici eno uro. Ohlajeno potresemo z vanilijevim sladkim poprhom.

MLADI SLOVENE

Srce se je izčrpalo

Katarina je bila skromna neznatna kmečka žena. Vendar je le ni bilo moči prezreti.

Bila je lepa brez lepote in bogata brez bogastva in velika, dasi je bila majhne rasti. Zaslužila bi bila veliki dobiček, pa ga ni zadela, ker ni igrala loterije. Vsak dan, od ranega jutra do poznega večera so imele njene roke polno dela in nikoli ni bilo dodelano. Njen najboljši čas je bil ob nedeljah popoldne in pa ob sredah dopoldne.

Ob sredah je bil v bližnjem mestecu tržni dan, in takrat je prišla Katarina tudi malo med ljudi. Tedaj je bila zares malce vesela, če je utegnila mimo svojih opravkov tudi gledati ljudi, kako so se ponašali med kupčijami, kako se vedli pri jedi in pijači, pri prodaji in veselosti.

Z drugimi vred je hitela proti mestecu. Ko je prispela do prvih hiš in je šla mimo nasadov vrtnarjev, je še bolj pospešila korake, dasi je nesla na hrbtu koš, ki je bil spleten iz močnih viter. A ona ni smela priti prekasno. Rada bi bila prodala nekaj jaje in drva, tri funte presnega masla, in jih ni smela prepoceni izvesti. Z izkupičkom je odhitela v trgovino in je nakupila kave, sladkorja in riža in skled in loncev. Pa domov je bilo tudi treba prinesiti še kaj denarja, da bo moči med tednom kupiti kaj petroleja. Ko je tako tekala po kamnitih stopnicah navzgor in navzdol, je nastopila za urno, živahno kmečko ženo njena najljubša urica, ko je uživala svojo lepo radovednost. Tedaj je najrajši sama sedela, to se pravi, sama med neznanci, v krčmi na mizi je imela četrtinko vina in je srkala in srkala in se je veselila v dno arca in duše vina in še bolj ljudi, vseh teh neznanih ljudi.

Zunaj se je razvijalo tržno življenje. V krčmi je bila Katarina lepo na varnem, in dobrohotnost se je zrcalila v obrazu vseh ljudi.

A sredi vseh teh ljudi se je nenadoma zdramila ko iz lepih sanj in se je prestrašila ob misli na svoja gospodinjstva dela. Nato se je podvzela. Imela pa je občutek, da je zdaj bogatejša; njena duša, njena nežna, fina, globoka duša se je obogatila.

Doma so jo seveda že zdavnaj pričakovali. Ura je bila že več ko enajst. Ob enajstih je hotel Martin imeti svoje kosilo. Če se je tako zatajeval in premagoval, kadar je moral čakati na jedačo, tedaj se mu je razlil žolč, kar zdvijal je.

Ta teden bomo hodili božje grobove molit.

Poslednje četrt ure je bil v domišljiji tako silno lačen, da je sam pogrnil mizo in je prinesel nanjo zelja in mesa iz pečice. Toda zelje ni hotelo iz lonca. Obrnil se je in je hotel dolgo zelje streliti iz njega, pa je napol viselo iz lonca in Martin se je še vrh vsega opeknel.

Ko je Martin s svojimi štirimi fanti sedel za mizo, kar ni nobenemu jed tako dišala kot sicer, tudi Martinu ne. Potem se je vrnila Katarina domov in je že koj na pragu opazila, kako da je potrebna.

Martin bi se bil najrajši razjezil, zaradi svoje žene, ker se je globoko v duši zavedal, kako da je ona potrebna. Že sama misel na to, da bi kdaj ne bilo več, je bila tako neznansko huda in strašna, da se niti ni smela zbuditi v njem. Prižgal si je pipo in se je odpravil na svoje težko delo. Katarina je začela pospravljati in je

Živalski besednjak

Nekoč je živel mož, ki so mu v vasi dejali oče živali. Vsa njegova hiša je slišala trdnjavi živali. Oče živali je imel dolgo brado in dobrohotne oči. Včasih se je zgodilo, da je kaka mačka prežala na ptičke, ki jih je on imel v varstvu. Tedaj se ji je približal, je pobožal po nasrtni dlaki in je govoril z njo. Pa je začela kročko prestiti in je pustila ptičke.

Kmalu je bilo tudi opaziti, da ni v bližini tega moža nobena žival prizadejala drugi živali

kaj žalega. Starčeva beseda je že zadoščala, da je gosak pustil vrabcem zobati iz koritca in razdražljivi puran je zatislil eno oko, če so si razložje jemali njegovo pičo. Same skrivnostne besede so bile to, ki jih je mož govoril z živalmi. Nihče jih ni znal ponoviti.

Nekega lepega jesenskega dne pa je oče živali mahoma izgini.

»Nemara so ga lastovke vzele na jug s seboj,«

videla, kako je bilo vse narobe zaradi tehi neka ur, ko je ni bilo doma. Zares, možki nimajo oči za taka majhna dela.

Ob nedeljah popoldne so možakarji odšli z doma in so pustili mater samo — sredi samih »krip in cunj« — prav do dna samo. Kar so bili med tednom raztrgali, to naj bi mati spet napravila celo in pokrpala. Pa je sedela za mizo pri oknu, in je šivala in krpala. Če je zadremala pri tem, se je preplašena prebudila. Saj itak ne bi bila mogla vsega izgotoviti. In nihče ji ni mogel pomagati.

Ob petih je šla na podstrešje po moko, ker je imela drug dan peko. Moko je zmešala z vodo in je šla po krapevce v klet. Ponoči je testo vzhajalo. Včasih je šlo čez rob in se je razlezlo po dolgi klopi.

Katarina je bila že ob treh zjutraj na nogah in je šla z leščerbo skozi sobo, vežo in v kuhinjo. Ob devetih pa je morala iti na polje na delo.

Tedaj je morala še prej zamesiti kruh in razbeliti peč. Smrekova polena so pokala, da je prasketanje zbudilo Martina. Kuhinjska stena je bila od evitanja plamenov vsa rdeča. Katarina je z loparjem in z dolgim ometlom počedila peč, in nato je »usajala« kruh. Tu so ji fantje pomagali in so ji prinašali hlebce v peharjih in jih polagali na lopar. »Ali sem jaz vesela!« je rekla Katarina, ko je mogla slednjič zapreti peč.

Pogledala je na uro in dejala »mojemu najstarejšemu«, ki je moral ostati doma, kdaj naj kruh vzame iz peči. Katarina pa se je pripravila za na polje — in je odšla — na delo. Zakaj, na deželi je šele delo na polju in na travniku pravo in resnično delo.

In toliko je drugih del, ki se kmetom in hlapecem dozdevajo premajhna.

Tako je bila Katarina pol leta na polju, kjer je sadila krompir in sejala repo, peso in korenje, kjer je pcela in okopavala in žela in kosila — in tako naprej. Saj pravo delo ni nikoli dokončano.

Oče in sin so se navadili na mater, ki ne sme zboleti. Niti misliti si ne morejo, da bi se kdaj odpočila ali ležala.

Tedajci je ko strela z jasnega treščila nesreča. Strahota je prišla. Srce je materi opešalo.

Ob žetvi je bilo. Katarina ni mogla več vzdigovati snopov. Saj niti samo sebe ni spravila več pokoncu, če se je pripognila. Že zdavnaj bi bila morala nehati.

Pa se je na dvorišču usedla na hlo. Vozove snopov so privlačili in prazne odvažali. In Katarina je morala vse to le gledati, ker je bila vodenična. Ni tožila.

Le tiho vprašanje ji je ždelo na ustnicah: »Ali bom morala že umreti — ker sem se tolikanj mučila?«

Tako rada je imela še življenje in kar aram je je bilo, ker ni imela nobene cene več. In tako je zaspala na hlo in se je prevrnila na tla in ni mogla nič več vstati.

Njeni ljudje so jo tako našli, ko so prišli s polja: na dvorišču ležala. Skoraj bi bilo šlo kolo voza čez njo. Mater so odnesli v hišo. Nato so spet odhiteli po žito.

In ko je nekega popoldneva zapeljal poslednji voz žita na dvorišče, je njena duša odšla in ji je oko ugasnilo.

Kar so Katarini obetala mladostna leta, ko je doraščala v hiši svojega kasnejšega doma, tega ji življenje ni izpolnilo. A svojim otrokom je hotela to podariti. In ta vdanost in zvestoba do poslednjega udarca srca, to je bilo njeno bogastvo in njena sreča, kar je bilo šele ob njeni smrti veliko in prostrano.

Njene obnošene obleke so visle v podstrešni izbi. Veter se je poigraval z njimi, kadar je kdo vrata odprl.

Njene stare naočnike, ki so imeli samo še eno zatikalko in na drugi strani nit iz volne, je vzel sin v tujino.

Na vaškem pokopališču pereta veter in dež napie: »Katarina Martin.«

Tako je začela Katarina bolj pridno kot prej krpati, da je mogla poravnati stroške za svoje tiho življenje. Leta so minevala, teta je umrla, tuji ljudje so se naselili v njeno stanovanje, a njej so pustili izbico. Desetletja so šla mimo. Zlata Katarina je bila le še sen starih ljudi. A točno vsakega

so dejali ljudje. Ko je preteklo že več mesecev, ne da bi se bil povrnil, ga je vse pozabilo.

Starček pa je romal dan in noč, dokler ni prišel v temen gozd. V gozdu se je elekel in se oblekel v veliko volčjo kožo. Na o si je poiskal voljo deblo, ga izbral za svoje bivališče in je odprl debelo knjigo, ki jo je imel skrito pod volčjo kožo, in nato je začel govoriti.

Govoril je v istem nerazumljivem jeziku, ki ga vaščani niso bili razumeli. In ko so živali to govorico zaslišale, so prišle k njemu in so ga poslušale.

»Ve živali iz divjine,« je dejal starček, »prišel sem k vam, da bi vas naučil v miru živeti druga z drugo.

Pa je tako, da sleherna od vas govori drugačen jezik, ki ga druga ne razume. Zatorej sem si v to debelo knjigo zapisal vse vaše besede. Odtelej dalje boste prihajale k meni, in merjasec se bo učil besed goloba in zajec besed lisice. Ko se boste naučile pogovarjati se druga z drugo, boste tudi v miru živele med seboj, kakor živijo živali v moji hiši.«

Živali so bile tiho in so poslušale starčev govor. Govoril je v jeziku erne, merjasec, fazana in sove. Nato so prišle živali in on jih je poučeval.

Najlaže sta se učila sova in krok. Merjasec je bil len in je večidel prej zaspal, preden je bil vprašan. Zajcu pa je bilo zlasti všeč, da se bo naučil jezika lisice, zakaj, ta so mu je zdela najbolj nevarna.

Živali so spoštovale svojega modrega učitelja in so skrbale zanj. Zajec mu je prinašal svežih zelish in mu je pokazal pot do studenca. Če je espa brila, se je postavil debeli divji prašič pred vdobino, da je ostalo toplo v duplini. In veak dan so bili miroljubnejši in so se odvažili, da bi drug drugega ugonabljali.

In tako je prišla zima in je bilo spet poljetje in je bila spet zima. In hud mraz je nenadoma tako silovito zavladal, da so ptičji mrtvi cepali z dreves in so se zajci v snegu zadušili.

18. februarja je bil pripravljen denar za obrok. Že zdavnaj je bila znosila več denarja v zastavljalnico, kolikor je bila vredna staromodna obleka. Uradnik v zastavljalnici je vsako leto bolj nejevoljno zmajal z glavo; večkrat je Katrici prigovarjal, naj pusti obroke, da obleke itak ne bo mogel prodati na nobeni razprodaji.

Poslednje leto pa je šel 18. februar mimo, ne da bi bila Katrica nesla denar za obrok v zastavljalnico. Nič več ni mogla spraviti te vošte skupaj. Hud prehlad ji je vzel prihranke.

Marsikdo od nas si je očital, ko je videl v tistih februarjskih dneh Katrico, kako je ležla po naši ulici. Bog pomagaj, tisti denar bi ji bil vendar vsakdo rad posodil, ali pa bi bili zanjo zbirali... A zdaj je bilo že prepozno. Brez dvoma so bili v zastavljalnici že zdavnaj prodali tiste stare cunje.

Toda ne. V teh časih, ko smo ljudje tako željni kakih senzacij, so mahoma vpriporili iz Katricine poročne obleke veliko čudo. Neki ilustrirani list je fotografiral obleko stare krparice, ki jo je čuvala štirideset let, z velikimi črkami so pisali o »poročni obleki iz leta 1897, v katero je vtkana stara ljubezenska zgodba zveste neveste mornarja«.

Neki znani veletrgovec v mestu je kupil obleko za sedem tisoč dinarjev. Tako visoko so izdra-

Na veliko soboto bomo nesli žegen blagoslovit

žili obleko. S tem denarjem bi si bila mogla Katrica dosti opomoči in mimo tega tudi ohraniti svojo poročno obleko do svoje smrti.

Katrica je brala v časopisih o velikem pomenu svoje, tako slavljene obleke. Tri dni skupaj se je jokala in nihče ni smel k njej, tako da smo se že zbal, da si kaj prizadejala.

A potem je prišel tisti lep dan, ko je bila Katrica v svoji poročni obleki. In ko se je — kdo bi si mislil! — z avtom odpeljala iz naše ulice. Z vseh oken smo ji mahali v slovo — veseli pa tudi žalostni obenem. Veletrgovec je bil do potankosti zvedel njeno zgodbo, ki ga je tako presnila, da ji je prinesel to poročno obleko nazaj. In vzel jo je k sebi na dom, kjer naj bi mu popravljala obleke in — dušo. Zakaj, ničesar ni, kar bi človeka duševno tako dvignilo, kakor zvesto srce.

Katrica nam v naši ulici jako manjka. In vsakdo od nas, kadarkoli mu je kaj budo, gre h Katrici; vzame kak plašč ali kaj sličnega s seboj, le da more h Katrici, kakor čes, da naj mu to in ono zakrpa.

Tega Katrici ni več treba, vendar vse rada postori. Zda se zna spet smehljati. In vprav zaradi tega njenega vzpodbudnega smehljaja gremo tako radi k njej. Zmeraj nam da nekaj veselih besed za na pot, ki jih prav nežno zašepeta, kakor da bi ji v glasu zvenela pesem tihojne ure na godbo.

Reklama

Tonček gre z očetom na sprehod. Na nebu se prikaže mavrica. Tonček ves zavzet obstane, pocuka očeta za rokav in zakliče:

»Joj, očka, poglej! Zakaj pa je ta reklama?«

Mlada njiva

Na vodi

Šumijo valovi in vetre žustli, nalahko naš čolnič po vodi drči. Veselo utriplje nam mlado srce, iz čolniča daleč se pesmi glas.

Glej, bistra je voda in vedro nebo, na bregu zelenem se ovčke pasó. Med drevjem zelenim zbor ptic žvrgoli in cvetka pri cvetki po logu diši.

Ko mrak se razlije, ko bliža se noč, k očetovi hiši veslamo počó. Večerjico skromno nam mati dadó, pomolimo k Bogu, zaspimo sladkó.

Zefi Klinar.

Lev in lisica

Lev bi bil rad vedel, ali ga vse živali v svoji okolici zares častijo kot kralja in je o tem izpraševal lisico.

»Ti prideš daleč naokoli,« je dejal, »in zveš več kot vsi drugi.«

Lisica je to laskalo, vendar je vedela, da je najbolje, če bo jako previdna, in je odvrnila: »Vsi, ki te poznajo, se te bojijo. Le opazuj, kako se te plašno izogibajo in ti gredo strahoma s poti, ko te od daleč zagledajo.«

»Že prav; toda, če me tudi zares častijo in spoštujejo, to bi rad vedel.«

»Saj vedo, da si ti močnejši kot vsaka druga žival.«

»Tudi to mi je znano,« je dejal že slabe volje lev.

»Kaj bi ti naj še povedala? Le eno žival med vsemi drugimi poznam, ki se te niti ne boji in tudi drugače prav nič ne kaže, da bi te zaradi tvojeja kraljestva in tvoje moči kdo ve kako upoštevala.«

»Kaj?« se je razburil lev in se pretegnil.

»Katera je pa tako nesramna?«

»Tvoja levinja!« je rekla lisica in stekla proč.

Sprehod na Jerebov griček

(Stričku v spomin.)

Sinčina gôr je v mraku utonila. Tančica nežne zarje čez vrhove. Razpela rdeče, zlate je trakove, iskaje mesta, kjer bi si počila.

Črn pajčolan je stekla noč — zavila. Kraljevsko sonce v praviljnih gradove. Utonil zadnji žarek je v mrakove. V modrini se je zvezda zaiskrila.

Sanjave gričke. Ulako zeleno. Poljubljaj mehka, svetla mesečina. Oblak zasira s tanko jo kopreno.

Moj dragi griček in neba modrina. Izlije v arcu se v ljubezen eno: Nebo in zemlja — Bog in domovina!

(Marija Brenčič.)

Danes, na cvetno nedeljo, bomo nesli butarice in oljčne vejice v cerkev

Doba videnja na daljavo.

»Zdaj, na primer, vidite glasbo na ploščah!«

Naš domači zdravnik

F. P. D.: Vaša žena ne sme piti vode. Zdravnik ji je priporočil medicino. Napravili ste jo, pa se vam je v enem tednu pokvarila. Kako bi napravili medicino, da se ne bi pokvarila?

V bakren kotlek denite kakšnih 30 l mehke vode. Pod kotlom zakurite. Ko se voda že precej segreje, ji primeste ca. 3 l medu. Pustite potem poldrugo uro rahlo vreti. Umazano peno, ki se nabere, odstranite. Čez poldrugo uro vlijte tekočino v glinasto ali ploščnato posodo, da se ohladi. Mlačno vlijte v skrbno očiščen sodček. Sodčka ne smete zabiti. V topli kleti začne medicina vreti v 5—10 dneh. Vreti mora 14 dni. Potem jo pretočite v drug sodček, drože morate odstraniti. V drugem sodu mora zopet vreti 10—14 dni. Ko je vrenje popolnoma prenehalo, zabijte sodček. V 4 tednih bo medicina svela. Lahko jo točite.

K. A. Lj.: Za brata vprašujete. Pred enim letom letom se je prehladil, ker ga je en teden močil dež. Zdaj ga trga po rokah in nogah, da niti stati ne more.

Menim, da so nadloge pri bratu revmatične izvora. Ker se tej nadlogi pridružijo rade še druge, predvsem rado oboli erce, svetujem, naj si poišče zdravnika. Doma zdraviti tako zastarano nadlogo, je težko. Kopeli niso na mestu. Priporočam suho toploto.

L. R. K.: Pred 8 meseci ste imeli splav. Od takrat se vedno slabo počutite. Teka nimate pravega, boli vas v spodnjih delih trebuha in križu. Čišča prihaja neredno.

Opisane nadloge so posledica splava. Verjetno je, da je nastopila infekcija, ki je povzročila vnetje maternice, obmaterničnih vezi, jajčnikov itd. Od tod bolečine v spodnjem delu trebuha in križu, od tod slabosti. Vaš primer spada v zdravniško oskrbo. Že tako ste predolgo čakali. Bolezen postane kronična in mori vse življenje. Poišcite si zdravnika-strokovnjaka!

Z. L. Lj.: Vašega nečaka mučijo žolčni kamni. Trikrat je že napravil zdravljenje z oljem in vročimi obkladki. Vsakokrat so se drugi dan izločili majhni zelenkasti kamni. Bolečine pa se še vedno ponavljajo v presledkih od dveh do treh dni. Bolečine so tako močne, da ne ve, kaj bi začel. Bolečine ima spredaj levo pod rebrih lokom in zadaj v hrbtu. Operacija pa se boji.

Bolečine, ki jih opisujete, odgovarjajo napadom žolčnih kamnov. Mesto pa, kjer se bolečine pojavljajo, ne odgovarja. Morda ste se zmotili in ste mislili desno pod rebrih lokom? Kamenčki, ki jih je opazil po zdravljenju z oljem, so iz olja. To niso žolčni kamni. Tako zdravljenje rado vara, čeprav je včasih trenutno uspešno. Najprej je treba doznati, če te nadloge povzročajo res žolčni kamni. To pa more le zdravnik. Z odgovarjajočo prehrano se da nadloga omiliti. Če pa se napadi ne prenehajo ponavljati, je pač potrebna operacija. Če nima lastnega premoženja, bolnišnice ne bo plačal sam.

V. V. v. V.: Kadar zaspite, vam najprej otrpne mezinca na desni roki, nato pa po vrsti še ostali prsti na obeh rokah. Ko se ponoči ali jutraj zbudite, ne morete prstov takoj gibati, ker so kakor leseni. Občute, imate, kakor bi bilo tudi telo na pol mrtvo. Ko se z veliko težavo obrnete, pa postane vse gibljivo, tudi prsti na roki so gibljivi. Stari ste 47 let.

To nadlogo povzročajo vazomotorične motnje. Tipičen za te pojave je tudi občutek, kakor bi bile roke otekle, mrzle in brez moči, če se zbudi človek iz spanja. Pri drugih pa nastopajo poleg teh še različne druge nadloge. Najbolj uspešno zdravljenje za to so električne kopeli.

12.662 Belgrad: V nekem vestniku ste brali, da je bolnik z zlato žilo in z boleznijo v črevesju dobival jutraj in zvečer klismo, napravljeno iz omejenega francoskega zdravila, in je po 8 dneh popolnoma ozdravel. Vas samega nadleguje zlata žila in to v precejšnji meri. Vprašujete, če se morete tudi vi pozdraviti z omenjenim zdravilom.

Zdravilo, ki ga navajate, je res prav uspešno, pri različnih žolčnih in črevesnih boleznih. Jemlje se po navadi v prašku. Mogoče pa je napraviti iz njega tudi čistilo. Da bi se dala močno razvita zlata žila s tem popolnoma odpraviti, ne morem trditi. Bo pa vam v veliko olajšanje. Svetujem, da se obrnete na zdravnika, ki vam bo dal točna navodila, kako vam je postopati.

B. B.: Ker se vam po 2 letih ni izpolnila želja po potomstvu, ste se obrnili na zdravnika, ki vam je zapisal zdravilo. Slišali ste pa, da to zdravilo vprav obratno učinkuje in ga zato zdaj niste uporabljali. Zdravilo vam je zdravnik zapisal, mislim, na podlagi ugotovitve pri preiskavi. Zato menim, da ni vzroka, da ga ne bi jemali. Da bi prav obratno učinkovalo, ne bo držalo.

Z. J.: Nad levim modom opažate oteklino, podobno vozloju. Kadar ležite, oteklina izgine. Bolečin nimate nobenih.

Menim, da imate žilno kilo. Nadlogo lahko primerjamo s krčnimi žilami ali pa z zlato žilo. Tudi tu so namreč žile dovodnice, ki v tem primeru potekajo v semensnem povodcu, močno razširjene. Pojav si razlagamo takole: Močan naval krvi v spodnji život povzroča velik pritisk. Žile pa so dolge in tanke in se kri skozi nje prav počasi pretaka. Pod povečanjem krvnega pritiska se potem žile razširijo.

Ce vam nadloga ne dela težav, se ne menite zanj. Če pa bi nastopile težave, se obrnite do zdravnika, da vam predpiše primeren suspenziorij. Umivajte

se z mrzlo vodo, ogibajte se seksualnih ekcesov. Važno je tudi, da se redno iztrebljate. Operacija je potrebna le tedaj, če nadloge ne moremo na opisani način zmanjšati. — Od te nadloge pa moramo ločiti drugo podobno, ki nastopa na istem kraju in v isti obliki, pa ni to bolezen zase, ampak samo znak druge bolezni, n. pr. bole na ledvicah. Tu pa oteklina tudi v ležečem stanju ne mine.

Isti: Zaradi neenake širokih zenic vam priporočam, da si daste preiskavi kri.

B. K. M.: 26 let ste stari, pet let poročeni. Dva-krat ste neprostovoljno splavili, zadnjo čiščo ste imeli 3. decembra. Čišče nimate nikoli redno, včasih izostane celo 2—3 mesece. Zadnje 3 tedne vam je tako slabo, da komaj prestajate. Bolijo vas prsa, v trebuhu čutite lahke bolečine. Ali je to zaradi zastale čišče ali pa je nosečnost? Kaj vam je storiti, da preprečite zopetni morebitni splav?

Pravni nasveti

Spor zaradi bale. J. K. Z dediči ženinega očeta se pravdave zaradi bale, ki jo je oče obljubil ob poroki svoji hčerki in bi radi videli, da vam povemo, kakšen bo izid pravde. — Na tako vprašanje ni mogoč zanesljiv odgovor. Predvsem ne vemo, kako ste sestavili tožbo in na kakšne dejanske navedbe ste oprli svoj tožbeni zahtevke, kakšne so protinavedbe tožene stranke in kaj se bo posrečilo enemu ali drugemu dokazati. Šele, če bi bilo vse to znano, kar bo znano šele po izvednem dokaznem postopanju, bi vam mogli povedati svoje mnenje, ki pa seveda še ne bi bilo definitivno. Posvetujte se s svojim zastopnikom, ki je moral stvar preštudirati, preden je vložil tožbo, in naj vam na pove, ali vam priporoča nadaljevanje pravdanja.

Dedovanje zakonskega druga. N. A. O. Ker je umrl vaš zakonski drug zapustil enega otroka in ni napravil oporoke, boste podedovali eno tretjino zapuščine. Ostale tri četrtine pa pripadajo otrokom. Razen dednega deleža vam pripadajo tudi premoženje, ki so potrebne za vaše osebne gospodinjstvo. Kaj več pa ne boste mogli zahtevati.

Dolžno pismo. S. I. Pokojna mati je izstavila dolžno pismo, s katerim vam je priznala, da ste ji posodili vsoto denarja. Dediči pa sedaj ne priznajo, da ste ji posojilo izplačali in vprašate, ali ni dolžno pismo že zadosten dokaz, da ste posojilo v resnici izplačali. — Dolžno pismo, podpisano po materi, le dokazuje, da je mati podala izjavo, ki je napisana v dolžnem pismu. Mogoče je pa osporavati resničnost izjave. Torej resničnost izplačila posojila. V sporu bo pač odločilo sodišče, če se ne boste sami pogovorili. Dobro bi vam služili tudi drugi dokazi, pobotnice o prejetem denarju, ali priče o tem, da ste denar res izplačali.

Zvaničnik. K. K. Po uradniški zakon se zahteva za zvanjiško službo najmanj dva razreda srednje ali nje enake druge strokovne šole in dve leti neprekinjene ter prav dobro ocenjene dnevniške službe v isti stroki, ali dve leti dobro ocenjene uradniške pripravljalske službe ob neposrednem prehodu iz take službe v zvanjiško službo. Prosvedno ministrstvo bo na vašo prošnjo povedalo, če trirazredna strokovna nadaljevalna šola, ki ste jo dovršili, odgovarja dvem razredom srednje šole.

Zaščita. G. A. Od leta 1923 ste dolžni vsoto denarja. Unpik vam ni hotel poslati obračuna, ampak vas je poslal k odvetojniku, kjer ste podpisali izjavo, da boste dolg plačali do 1. januarja 1939. leta, česar pa niste mogli storiti. Vprašate, ali more unpik sedaj iztožiti od vas ves dolg. Občina vam je izstavila potrdilo o zaščiti. — Če ste res kmet po predpisih uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov, uživate zaščito. V tem primeru more unpik zahtevati plačilo dolga samo po predpisih navedene uredbe. Poslati vam mora obračun in novo obveznico, po kateri se ima dolg znižati za polovico. Ostalo polovico pa ste dolžni plačati v 12 letih.

Skupni davek na poslovni promet od zakola živine. V Slovenju z dne 13. novembra 1938 smo v davčni posvetovalnici zavzeli stališče, da so kmetovalci oproščeni od plačila skupnega prometnega davka, ako gre za zakol njihove lastne izrejene živine. To stališče smo zavzeli z ozirom na določbo člena 8. t. 2. a. zakona o splošnem davku na poslovni promet, ki pravi: »Tega davka ne plačujejo kmetovalci glede prometa svojih (lastnih) proizvodov v vseh strokah kmetijstva.«

Pravilnik z dne 10. februarja 1922 tolmači pravkar citirano zakonsko določbo takole: »2a) Kmetovalci so glede prometa z lastnimi proizvodi vseh strok kmetijstva (poljedelstvo, gozdarstvo, vinogradništvo, sadjarstvo, zeleništvo, vrtnarstvo, živinoreja, mlekarstvo, perutinarstvo in čebelarstvo) oproščeni subjektivno, t. j. če prodajajo te svoje proizvode iz prve roke osebno neposredno sami. Toda vsi ti njihovi proizvodi so zavezani temu davku (t. j. splošnemu davku na poslovni promet) v nadaljnjem prometu do porabe, ali če prodaja kmetovalec sam poleg svojih tudi tuje proizvode.«

To oprostitev kmetovalec od plačila prometnega davka je razširil zakon o skupnem davku na poslovni promet z dne 12. julija 1930 tudi na skupni prometni davek § 14 (2) tega zakona odreja: »Da pa ostane tudi pri skupnem davku v veljavi oprostitev kmetovalec glede prometa z njihovimi osnovnimi proizvodi (člen 8. t. 2. a. zakona o splošnem davku na poslovni promet), se pri določanju prometnih faz in ustrezne stopnje skupnega davka dotični promet ne bo jemal v račun. Kmetovalec se z uredbami po § 1, odst. (2) tega zakona nikakor ne sme označiti za plačevalca skupnega davka za njegove osnovne proizvode.«

Smisel teh zakonskih določb je tale: Kmetovalec je prost splošnega davka na poslovni promet, kolikor gre za njegove proizvode kmetijstva. Prost pa je tega davka tako v primeru, da te proizvode odproda, kot v primeru, da jih sam konsumira. Zakon o skupnem davku je to davčno prostost kmetovalec razširil tudi na skupni prometni davek, kolikor gre za promet njihovih osnovnih proizvodov kmetijstva.

Toda skupni davek na poslovni promet se pa pri živinoreji pobira samo enkrat, t. j. le pri zakolu! Ako pravi zakon o skupnem prometnem davku, da velja davčna prostost kmetovalec glede živinoreje tudi pri skupnem davku, potem je logično in pravilno, da kmetovalec oprostito od plačila skupnega davka takrat, ko se skupni prometni davek od živinoreje pobira, t. j. pri zakolu. Ako tolmačimo zakon drugače, potem je vsa določba, da so kmetovalci glede živinoreje kot take oproščeni tudi skupnega davka, vendar popolnoma iluzorna in brezpredmetna!

Zato je edino pravilno in odgovarja po našem mnenju povsem smislu zakona, da kmetovalec oprostito od plačila skupnega davka pri zakolu, to tem bolj, ker se zakon o skupnem davku v odstavku, kjer oprošča kmetovalca od plačila tega davka, izrecno sklicuje na določbo člena 8. t. 2. a. zakona o splošnem davku na poslovni promet, ki oprošča kmetovalce od plačila prometnega davka ne le tedaj, če meso konsumirajo v domačem gospodarstvu, ampak tudi tedaj, če proizvode lastne živinoreje prodajo drugim.

Z ozirom na zgoraj citirane zakonske določbe smo torej v »Slovencu« z dne 13. novembra 1938 z vso pravico zastopali stališče, da je zakol živine po kmetovalcih po našem mnenju oprostiti od plačila skupnega davka, ako gre za zakol njihove lastne izrejene živine. Na to naše stališče pa smo prejeli od tukajšnje finančne direkcije dopis z dne 8. marca t. l., št. 1294,

Točna ugotovitev je mogoča le po preiskavi. Zna-ki pa, ki jih navajate, govorijo za nosečnost. Svetujem, da se obrnete na strokovnjaka. Vzroki ponavljajočih se splavov pri eni in isti ženi so različni. Najlažje se o tem pomenite z zdravnikom. Dal vam bo tudi točna navodila, po katerih se vam je ravnati.

Maja: Blížate se tretjemu desetletju, veliki ste, suhi in bledi. Tehtate 58 kg. Pred leti so vam ugotovili kronično vnetje ledvice in mehurja. Dijete ne držite, ker vas ledvice drugače ne bolijo, le če ste prehlajeni, ali če vas zebe, vas peče na obeh straneh. Bilo perilo vas muči skoro vedno. Poročili bi se radi, bojite se pa, da bi ostali brez potomstva.

Iz opisane sklepan, da niste prav trdni. Zdravje pa je temelj srečnega zakona! Potrebno je, da se okrepite, preden stopite v zakon. Nadloge, ki jih naštevate, same na sebi ne izključujejo potomstva. Zelo važno in nujno potrebno je, da spravite zlasti ledvice v red. Prav ledvice imajo zelo važno vlogo v nosečnosti. Če niso zdrave, povzročajo vse mogoče težave in komplikacije med nosečnostjo, zlasti pa ob in po porodu. Preden se odločite, morate nujno k zdravniku.

nih obrokih s 3% obrestmi na leto. Ti predpisi se ne morejo s pogodbo izpremeniti v dolžnikovo škodo. Zato vas izjavo, ki ste jo podpisali pri advokatu v svojo škodo, ne veže in unpik s tožbo ne bo ničesar opravil, ako mu boste v redu odplačevali obroke.

Vrnitev prodanega zemljišča. K. G. Svoječasno ste prodali del svojega zemljišča za zgradbo tovarne in ste se dogovorili, da zemljišče zopet pripade vam, ako bi se tovarna opustila. Dotična družba se je razšla in ne veste, kdo je lastnik prodanega zemljišča in od koga bi zahtevali vrnitev istega. — Poglejte pri sodišču v zemljiško knjigo, v kateri je vpisan lastnik zemljišča. Od njega nato zahtevajte vrnitev in prepis lastnine na vas.

Dvornica ob meji. A. K. Zaprošili ste občino za gradbeno dovoljenje za zgraditev dvornice. Sosed je zahteval, da zgradite dvornico v določeni razdalji od meje, češ, da ima on pravico pri oranji stopati na vaš svet. Občina vam je dovolila dvornico zgraditi tik ob meji, sosed pa je zavrnila na civilno pravdom pot. Nekateri vam svetujejo, da zgradite dvornico tako, kakor je dovolila občina. Radi bi slišali vaše mnenje. — Če zgradite dvornico proti sosedovemu ugovoru tik do meje, tvegate tožbo. Sodišče bo nato odločilo o tožbi, ki jo bo vložil sosed. Kako bo pravda izpadla ne moremo prerokovati. Ako ima sosed priprosestovano pravico hoditi ob oranjo za mejo po vašem svetu, mu te pravice ne morete samostojno odvzeti in je verjetno, da boste v primeru pravde isto izgubili.

Preselitev upokojenca v mesto z višjim draginjskim razredom. B. F. K. Prijavite takoj finančni direkciji, ki vam nakazuje pokojnino, da živite v mestu, ki je v drugem draginjskem razredu, pa vam bodo nakazovali draginjsko doklado drugega razreda. Če tega niste prej storili, ste pač sami krivi, da ste bili prikrajšani na draginjski dokladi.

Prodano posestvo za stroške. M. G. M. L. Brat je prevzel posestvo in si je mati izgovorila kot, ostalim otrokom pa doto, ki bi jo moral brat izplačati tekom 5 let. Ker brat ni plačal dote, so ga tožili in je prišlo posestvo na dražbo. Iz izkupička je komaj križata mati, ostali otroci pa ne dobe ničesar, ker zahteva njihov zastopnik plačilo pravičnih in izvršilnih stroškov. Vprašate, če je to pravilno, da so otroci, ki so delali na gruntu, ostali brez dote. — Sedaj, ko je posestvo uničeno, je prekasno spoznanje, kakšne posledice da imajo pravde med brati. Ko ste najeli odvetojnika, ste morali vedeti, da ga bo treba plačati. Ker ste pravdo dobili, bi itak brat prevzemnik moral plačati otroke. Ko je posestvo bilo prodano za nizko ceno, ni bilo kritja za vse. Pravilne in izvršilne stroške pa ima odvetojnik pravico terjati od svoje stranke, čeprav stranki za plačilo vložene terjatve nič ne ostane.

Davčna posvetovalnica

sadjarstvo, zeleništvo, vrtnarstvo, živinoreja, mlekarstvo, perutinarstvo in čebelarstvo) oproščeni subjektivno, t. j. če prodajajo te svoje proizvode iz prve roke osebno neposredno sami. Toda vsi ti njihovi proizvodi so zavezani temu davku (t. j. splošnemu davku na poslovni promet) v nadaljnjem prometu do porabe, ali če prodaja kmetovalec sam poleg svojih tudi tuje proizvode.«

To oprostitev kmetovalec od plačila prometnega davka je razširil zakon o skupnem davku na poslovni promet z dne 12. julija 1930 tudi na skupni prometni davek § 14 (2) tega zakona odreja: »Da pa ostane tudi pri skupnem davku v veljavi oprostitev kmetovalec glede prometa z njihovimi osnovnimi proizvodi (člen 8. t. 2. a. zakona o splošnem davku na poslovni promet), se pri določanju prometnih faz in ustrezne stopnje skupnega davka dotični promet ne bo jemal v račun. Kmetovalec se z uredbami po § 1, odst. (2) tega zakona nikakor ne sme označiti za plačevalca skupnega davka za njegove osnovne proizvode.«

Smisel teh zakonskih določb je tale: Kmetovalec je prost splošnega davka na poslovni promet, kolikor gre za njegove proizvode kmetijstva. Prost pa je tega davka tako v primeru, da te proizvode odproda, kot v primeru, da jih sam konsumira. Zakon o skupnem davku je to davčno prostost kmetovalec razširil tudi na skupni prometni davek, kolikor gre za promet njihovih osnovnih proizvodov kmetijstva.

Toda skupni davek na poslovni promet se pa pri živinoreji pobira samo enkrat, t. j. le pri zakolu! Ako pravi zakon o skupnem prometnem davku, da velja davčna prostost kmetovalec glede živinoreje tudi pri skupnem davku, potem je logično in pravilno, da kmetovalec oprostito od plačila skupnega davka takrat, ko se skupni prometni davek od živinoreje pobira, t. j. pri zakolu. Ako tolmačimo zakon drugače, potem je vsa določba, da so kmetovalci glede živinoreje kot take oproščeni tudi skupnega davka, vendar popolnoma iluzorna in brezpredmetna!

Zato je edino pravilno in odgovarja po našem mnenju povsem smislu zakona, da kmetovalec oprostito od plačila skupnega davka pri zakolu, to tem bolj, ker se zakon o skupnem davku v odstavku, kjer oprošča kmetovalca od plačila tega davka, izrecno sklicuje na določbo člena 8. t. 2. a. zakona o splošnem davku na poslovni promet, ki oprošča kmetovalce od plačila prometnega davka ne le tedaj, če meso konsumirajo v domačem gospodarstvu, ampak tudi tedaj, če proizvode lastne živinoreje prodajo drugim.

Z ozirom na zgoraj citirane zakonske določbe smo torej v »Slovencu« z dne 13. novembra 1938 z vso pravico zastopali stališče, da je zakol živine po kmetovalcih po našem mnenju oprostiti od plačila skupnega davka, ako gre za zakol njihove lastne izrejene živine. Na to naše stališče pa smo prejeli od tukajšnje finančne direkcije dopis z dne 8. marca t. l., št. 1294,

Vsak nima toliko denarja, da more potovati v kopališče teden vsake bi moral dati za zdravje letno 100—150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode samo našo znamenito:

Radenski zdravilni vrelec
onega z rdečimi srci iz
RADENSKEGA ZDRAVILNEGA KOPALIŠČA
SLATINA RADENCI

III. ex 1939, glasom katerega naše tolmačenje baje ne odgovarja zakonu, ker mesa ni ematrati za osnovni proizvod kmetijstva.

Za osnovne kmetijske proizvode je smatrati po mnenju finančne direkcije le kmetijske pridelke v takem stanju kakor jih da priroda sama in ki torej niso predelani ali obdelani. Vsi taki proizvodi so načeloma predmet splošnega prometnega davka, od katerega pa je kmet oproščen, ako jih prodaja kot svoje lastne pridelke (čl. 8-2 zakona o splošnem davku na poslovni promet). Zakol živine pa je uredba o skupnem davku na poslovni promet deklarirala za predelavo osnovnega proizvoda in sicer brez ozira na to, če se prodaja zaklana živina cela ali pa razkosana in je torej zakol živine predmet skupnega davka (glej § 14. zakona o skupnem davku). Vendar je uredbodajalec omejil dolžnost plačanja skupnega davka od zakola na take primere, v katerih mora oseba, ki kolje, prositi za klavno dovoljenje in ob tej priliki plačati pri občini odpadajoči skupni davek. Ker pa kmetje po obstoječih predpisih, v kolikor koljejo drobnico ali svinje za domačo uporabo, niso dolžni zaprositi občine za klavno dovoljenje, odpada s tem tudi njihova dolžnost plačati na take zakole skupni davek. V kolikor pa koljejo kmetje govejo živino in konje za lastno uporabo ali za prodajo, odnosno drobnico in svinje za celotno ali delno prodajo, so po obstoječih veterinarsko-policijskih predpisih (glej čl. 7 Pravilnika za ogledovanje klavnih živali z dne 8. septembra 1925, št. 8749) Uradni list 248 (104 od 16. novembra 1925) in zakon o pobijanju živine okužbe od 14. julija 1928, dolžni zaprositi za klavno dovoljenje in mesogled ter morajo ob tej priliki plačati tudi skupni davek od tega zakola.

V tem smislu je torej skupni davek od zakola urejen z razpisom min. financ. št. 13.977/III od 26. februarja 1938, ki se nanaša tako na kmete, kakor tudi na druge osebe, ki koljejo živino za prodajo odnosno za lastno uporabo.

Po tem razpisu je torej brezpredmetno, če kmet govejo živino, ki jo kolje, prodajo ali uporabi doma, t. j. če napravi z njo kak promet ali ne, ker mora v vsakem primeru imeti za klanje goveje živine dovoljenje in ob tej priliki plačati skupni davek.

Iz tega dopisa tukajšnje finančne direkcije sledi, da finančna uprava zakonsko določbo o davčni oprostitvi kmetovalec glede živinoreje od plačila skupnega prometnega davka ožje tolmači kot mi. Mnenja pa smo, da naše tolmačenje zakona bolj ustreza smislu zakona. Ne glede na to je naše stališče v tem vprašanju tudi bolj dosledno. Ako namreč meso načelno ni osnovni proizvod kmetijstva, potem tudi ni razumljivo, da finančna uprava oprošča zakol drobnice od plačila skupnega prometnega davka. Tudi obstoji nevarnost, da postane pri dosledni izvedbi naša finančne uprave določba zakona o oprostitvi kmetovalec od plačila skupnega davka pri živinoreji povsem iluzorna, in to v zvezi z jasni intenciji zakonodajalca.

Vrtnarski nasveti

M. S. v. St. J. pod K. — Imate lepe cvetoče hijacinte in bi radi vedeli kako se jih sili, kdaj se sade in kakšno prst rabijo.

Hijacintove čebulice sadimo že v jeseni meseca septembra v lončke, ki jih potem zakopljemo na vrto 15 cm globoko, da preveč ne zmrznejo, ker jih kasneje težko dvignemo, ko jih mislimo siliti. Ako nimamo vrta postavimo lončke s čebulicami v klet, kjer jih pokrijemo z zemljo, dokler ne požene korenin. Čez tri mesece prenesemo čebulice v hladno sobo, ter jih pokrijemo z drugim loncem, da ne pride do poganjkom svetloba. Ko je poganjek dolg 3 cm prenesemo hijacinte v toplo sobo, kjer jih še nekaj časa ščitimo z motnim papirjem pred sončno svetlobo. Zalivamo jih po potrebi z mlačno vodo. Za siljenje ni potrebna zemlja, ker ima čebulica v sebi že zadosti snovi za cvet do jeseni, le obilo vlage potrebuje.

Lj. P. L. »Aspidistra«. Hira vam aspidistra, ter ima polno »bolhe«. Radi bi vedeli kako temu odpraviti.

Najpomembnejše naredite, če jo vzamete iz lonca, jo očistite popolnoma vse zemlje, korenine operete v postani vodi, očistite gnilobe in jo vsadite v lišno zemljo, ki ji dodaste malo težke zemlje in mivke.

Lahko pa postavite aspidistro z loncem vred v nepremrzo vodo, da pride nad rob lonca. Zivalice bodo prišle kvišku in jih lahko polovite. Razstlino brez škode pustite 48 ur v vodi.

M. F. v. Lj. — Radi bi vedeli kako vzgojimo ciklame in kakšno zemljo potrebujejo.

Ciklame sejemo na redko v plitve skodelice ali zabojčke. Prst sestavimo iz zdrobljene šote, listne zemlje in mivke. Setev previdno zalijemo in pokrijemo s steklom ter postavimo na prostor s toplino 18—24 stopinj Celzija. Seme kali štiri tedne. Ko je prvi list dobro viden, pikiramo mlade gomoljčke v razdalji 3 cm ter jih pokrijemo le prav malo z zemljo. Prekripane korčke damo v toplo gredo, kjer jih držimo pri 15 stopinj Celzija. Ko rastlina razvije tretji list, zopet pikiramo v razdalji 6 cm in jih imamo pri temperaturi 10 stopinj Celzija. Tretjič presajamo čez štiri tedne, v 7 cm široke lončke, ki jih postavimo v 7—8 stopinj Celzija toplo sobo. Da cveto ciklame za božič, jih sejemo lepo poprej, to je sredi avgusta.

S. L. F. Radi bi vedeli, kako se vzgaja ciklame in kaj je bilo vzrok, da so vam segnili cveti, dalje bi radi vedeli o kulturi gloksinij.

O vzgoji ciklam berite gornje. Vzrok, da vam je odpadlo cvetje bo najbrž v tem, da ste pri zalivanju zmotili tudi rastišče na čebulici, ki je silno občutno za mokroto in podvrženo gnilobi. Zato moramo saditi čebulice vedno tako, da gledajo vsaj za 1 cm iz zemlje in da pri zalivanju ne pride voda do čebulniškega rastišča.

V marcu posadimo gomolje gloksinij v lončke, široke 8 cm v mešanico zemlje, ki se sestoji iz dveh delov listovke, enega dela prsti in tople grede, enega dela težke zemlje in mivke. Gomolj naj bo tik pod površjem zemlje. Ako ima gomolj več poganjkov, jih poimimo in pustimo le dva do tri najmočnejše. Pozneje jih še enkrat presadimo v večje lončke. Prst ostane ista, le malo rožene moke ji dodamo. Sončne lege ne prenesajo, najraje uspevajo v polsenčni jutranji legi. Pri zalivanju moramo paziti, da ne polijemo listov in cvetja.

Cez zimo hranimo gomolje na suhem, najbolje v škatlah iz lepenke v jelovem žaganju.

KAMGARN

za moške obleke od 68 din naprej pri TRPINU, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Zdravje iz rož

Domovina vsakemu znanega česna, česnaka, česneka ali česnika, češko: česnek krchynsky, poljsko: czesnek, rusko: česnek, latinsko: Allium sativum, nemško Knoblauch, je prav gotovo Azija. Sledov česna najdemo namreč že v egiptčanski in indijski umetnosti. Ker je tako čebula kot česen, srednji zlasti zaradi silnega vonja, veljal za nekako čudovito rastlino, so ga uporabljali žreči v bogoslužju, odkoder je prešel v ljudsko uporabo. Slično se je zgodilo s čajem, pa matičem (neke vrste čaj, ki ga smatrajo prebivalci Južne Amerike za nekako narodno pijačo). Tudi te so najprej uporabljali v poganskem bogoslužju, nakar so prešli v splošno ljudsko uporabo.

Razen tega pa zvemo od zgodovinarjev, da so zlasti v Egiptu uporabljali česen in čebulo kot glavno jed Egiptčanov. Tam so se tudi Izraelci privadili te jedi, da jim je bilo, ko so Egipt zapustili, težko in hudo po čebuli in česnu.

Na račun česna so se ustvarile med narodi razne vraže, s katerimi se pa zaradi pomanjkanja prostora ne bomo bavili na tem mestu. Nas zanimajo zlasti njegove zdravilne lastnosti.

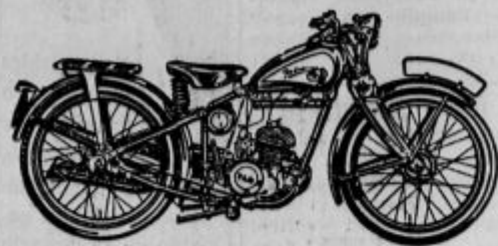
Stare indijske zdravilne knjige priporočajo česen pri obolenju kože, bolečinah v trebuhu, pomanjkanju teka, slabi prebavi, jeziki itd.

ODREZITE

„SLOVENE SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 2. aprila 1939

Kaj je lepšega

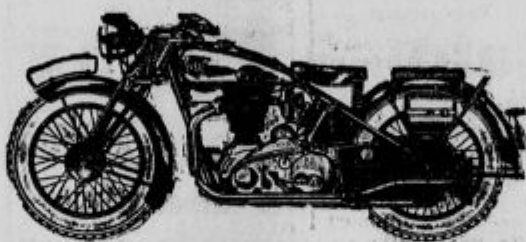
kot pomladanski izlet v naravo z dobrim in zanesljivim motorjem?
Pomlad je že tu, zato se podvizaj in se oglasi pri firmi

Ign. VOK, LJUBLJANA

Tavčarjeva 7

Ogled motorjev brezobvezen!

NSU

Vsi rezervni deli stalno na zalogi!

PUCH IN PHÄNOMEN

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonsko, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

21 letni fant
išče službo hlapca pri konjih. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 559/4917.

Kurjač
izpitolnišče službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 577/5077 (a)

Mlad zakonski par
išče mesto hišnika. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4948. (a)

Prodajalka
pridna, poštena in simpatična išče službo v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« 5067. (a)

Gospodinja in kuharica
srednjih let išče službo pri gospodu ali manjši družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4976.

Službo sluga
skladničnika ali slično — iščem. Zmožen kavelje. Pristopim kot družabnik k dobremu podjetju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4962. (a)

Kmetički fant
želi nastopiti službo gozdnega čuvaja, lesnega manipulant ali oskrbnika. Založi več tisoč dinarjev kavelje. Naslov v upravi »Slovenca« 5053 (a)

Ekonom
oskrbnik veleposredstva, zamski, v neodpovedani službi, želi v teku časa premeniti službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 4859. (a)

Oskrbnik - vrtnar
absolvent kmetijske šole v Mariboru, išče službo za takoj. Oženjen. Sprejem tudi službo sluga ali vrtnarja. Ponudbe je poslati na naslov: Podkovnik, Marjagradec, Laško. (a)

Službo šoferja
k tovornemu ali osebnemu avtomobilu iščem. — Sem trezen in pošten. S triletno prakso, nastopim takoj ali po dogovoru. Voljan sem sprejeti tudi druga dela, razumem vsa hišna in poljska ter kuhinjska dela. Ponudbe na naslov: Industrija Podgorica, Nova vas, pošta Slovenske Konjice. (a)

Tekstilni strokovnjak
s prvostopskim znanjem v prepletanju vseh volnenih, polvilnenih in umetnovolnenih izdelkov, z izdelovanjem najboljše in najdražje blaga, vešč posebnosti poznavanja strojev in materiala, z zelo dobrim znanjem barvanja, vaje racionalnega dela, išče primerno službo. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Dolgoletni strokovnjak« 4794. (a)

Zaradi opustitve

osebni avtomobil, iščem za svojega dolgoletnega vestnega šoferja primerne mesto. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 5026. (a)

Trgovska pomočnica
želi premeniti mesto, najraje v Ljubljano ali okolico. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra moč« 4762. (a)

Službo določa

Hlapca
za kmetijsko sprejem. — Franc Černe, Zaloška c. št. 183. (b)

Služkinja
vešč kuhe in gospodinj-skih del, se sprejme za takoj. Sv. Petra cesta 67

Mlajši samski vrtnar
se takoj sprejme v službo na graščino. Pismene ponudbe upravi »Slov.« pod št. 4934. (b)

Perfektna prodajalka
s kaveljo, dobra moč, se sprejme takoj v službo. Vešč mora biti slovenskega in nemškega jezika. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 5037. (b)

Steklarski pomočnik
se sprejme. — Steklarna J. Kovačič, Maribor. (b)

Hlapca
pridnega, zmožnega vseh del in vajenega živine, takoj sprejem. Franc Ocvirk, mesar, Povšetova 38, Ljubljana. (b)

Mlajšo služkinjo
čedno in pošteno, ki zna nekaj kuhati takoj sprejem. »Sava«, Predjamska ulica 32, Rožna dolina. (b)

Kravar
oženjen, ki je že bil v taki službi, se išče za večji hlev: dobra molaznja predpogoj. Oskrbnik, Slivnica pri Mariboru. (b)

Za hišnika
sprejem upokojenca — samca. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe z opisom dosedanje zaposlitve in starosti upravi »Slovenca« pod »Ljubljana« 4919. (b)

Pekovski pomočnik
vojaščin prost, po možnosti tenorist, ki bi raznašal kruh, se sprejme. Ozira se samo na dobro moč. Dokl. Franc, Ruše št. 66. (b)

Dobro vpeljeno podjetje
avtoprevoza rabi pridnega pomočnika, ki bi se izučil za šoferja. Sam pošten in s 50 do 60-tisoč kapitala. Ponudbe poslati v upravo »Slovenca« pod »Avtoprevoz« št. 5120. (b)

Občina Podgorica
pošta Dol pri Ljubljani, razpisuje mesto pogodbenega občinskega tajnika. Šolska izobrazba: štirje razredi srednje ali nje enake strokovne šole. (b)

Šefa recepcije
s perfektnim znanjem angleške, francoske in nemške korespondence — išče takoj hotel v dravski banovini. Nameščenje sezonsko, ker traja približno pet mesecev. Ponudbe s sliko in navedbo zahtevkov v upravo »Sl.« pod »Sezonsko« 5044. (b)

Tovarna na Gorenjskem
rabi za takoj šoferja za trgovsko potovanja (potuje s potnikom). Šoferji, ki obvladajo svojo stroko popolnoma, vešč tudi manjših popravil in ki so že vozili v krajih cele Slovenije, del Hrvatske in del Primorja, naj vložijo prošnje za navedbo plače takoj na upravo »Slovenca« pod značko »Takojšen nastop«. Prednost imajo zmožni šoferji, ki so istočasno ključavničarji, strojniki ali siloni. 5083 (b)

Kamnoseka
spretnega za umetni kamen sprejem. Cihlar, Tyrševa 69. (b)

Mesarski pomočnik
z dežele, pošten, priden, se sprejme. Steiner, Domžale. (b)

Hlapca
takoj sprejme posestnik v Tomačevem št. 29 pri Ljubljani. (b)

Spretno navijalko
event. učenko sprejme pletilnica. Naslov v upr. »Slovenca« št. 5097. (b)

Pletilje in šivilje
pletilnica (entierice), izvežbane, sprejem za stalno. Naslov v upravi »Slovenca« št. 5096. (b)

Prodajalko
sprejem v trgovino s čevlji. Reflektiram samo na boljše moč. Predstaviti se od 9—10 in od 16—17. Naslov v upravi »Slovenca« št. 5119. (b)

Prodajalko
pridno in pošteno sprejem za trgovino z mešanin blagom. — Nastop takoj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Z dežele« št. 5126. (b)

Samostojno kuharico
prvorazredno — sprejme kolodvorska restavracija v Splitu. Ponudbe prosim s prepisom sprave poslati na kolodvorsko restavracijo v Splitu. Nastop službe 1. maja. (b)

Dvostanovanjska hiša
z lepim vrtom ugodno naprodati. Rožna dolina, c. VIII. št. 27. (p)

Večstanovanjsko hišo
v Ljubljani, donosno, kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Takojšnje plačilo do 900.000 din« št. 5031. (p)

Hišnika
poročen, se išče za večjo stavbo v sredini mesta. Ponudbe z navedbo poklica in številca oseb je poslati v upravo »Slovenca« pod »Pošten« 5034. (b)

Pošteno dekle
pobožno, ki ima gospodinjstvo šole in zna dobro kuhati, sprejme za kuharico Vera Kasumović, soproga zdravnika, Koprivnica. Plača 250 din. »Samostojen delovodja« 5082. (b)

Hlapca
h konjem išče hotel štrukel. (b)

Mehanika
za kolesa in šiv. stroje, sprejem. Zaloška c. 51.

Služkinjo
z dežele, staro 16—20 let, sprejem za vsa hišna dela. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 4995. (b)

Dekle
za kmetička dela sprejme takoj škrbine, mizarstvo, Vižmarje 4, št. Vid nad Ljubljano. (b)

Krojaškega pomočnika
sprejem takoj za stalno v službo za mešane velike kose. »Oskrb.« v hiši. Voučko, Hrastnik.

Posedstva
Hiše

trgovske in stanovanjske ter stavbne parcele ozir. posestva - nudi v ugoden nakup Pristavec Franjo, realiteta pisarna v Ljubljani, Erjavčeva c. 4a

Dvostanovanjska hiša
z lepim vrtom ugodno naprodati. Rožna dolina, c. VIII. št. 27. (p)

Večstanovanjsko hišo
v Ljubljani, donosno, kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Takojšnje plačilo do 900.000 din« št. 5031. (p)

Hiše, posestva, trgovine
industrije, restavracije in gostilne, bufete, mlekarstva, prodajamo in kupujemo, ter posredujemo vse vrste kupuje in prodaje hitro in solidno. — Central, Zagreb, Bregovita 7. (p)

Posestvo
na prometnem kraju na Gorenjskem naprodati. — Gozdovi z doraščeni lesom, njive in travniki v bližini poslopja. Zemlje je 20 orolov. Poslopje je najboljšem stanju, elektrika. Cena se je znižala. Oglasio naj se le resni kupci. Ogleda se: Škrjančev 1, p. Radomlje. (p)

Majhno posestvo
3 orole gozda, 3 orole njive in travnika, s sadnim vrtom, na lepem gričku, v lepem prometnem kraju, krasen razgled po Savinjski dolini, zelo primerno za stavbo letovišniške hiše, ugodno prodam. — Polzvedbe pri Klančniku, mizarju, smrtino ob Paki, Savinjska dolina. (p)

Kunaver Ludvik
gradbeno - strokovno na. obraženi posredovalec — Cesta 29, oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. — Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago.

Hišo kupim
v Ljubljani ali v predmestju do 300.000 din. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »300.000« 4977. (p)

8 stanovanjska hiša
z velikim vrtom ugodno naprodati. Heznan, Fratrikopanova 49, Studenci, p. Maribor. (p)

Kupim hišo
novo, donosno, vredno 700.000 din, v Mariboru Celju ali Ljubljani. Posredovalec izključni. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Rentalbilno« 4958. (p)

Dvostanovanjska hiša
velika, v sredini mesta Celja, z dvema trgovskima lokaloma in velikimi skladišči, ugodno naprodati. Ponudbe podružnici »Slov.« v Celju pod »Kapital« št. 5019. (p)

Posestvo
donosno, zaokroženo, 8 km iz Maribora, ob banovinski cesti, večinoma travniki, redi se 35 glav živine, ugodno naprodati. Pismene podatke da Darniš, Spodnje Radvanje 29 Maribor. (p)

Hiše, posestva, trgovine
industrije, restavracije in gostilne, bufete, mlekarstva, prodajamo in kupujemo, ter posredujemo vse vrste kupuje in prodaje hitro in solidno. — Central, Zagreb, Bregovita 7. (p)

Posestvo
na prometnem kraju na Gorenjskem naprodati. — Gozdovi z doraščeni lesom, njive in travniki v bližini poslopja. Zemlje je 20 orolov. Poslopje je najboljšem stanju, elektrika. Cena se je znižala. Oglasio naj se le resni kupci. Ogleda se: Škrjančev 1, p. Radomlje. (p)

Majhno posestvo
3 orole gozda, 3 orole njive in travnika, s sadnim vrtom, na lepem gričku, v lepem prometnem kraju, krasen razgled po Savinjski dolini, zelo primerno za stavbo letovišniške hiše, ugodno prodam. — Polzvedbe pri Klančniku, mizarju, smrtino ob Paki, Savinjska dolina. (p)

POSESTVA GLEJ TUDI NASLEDNJO STRAN

MESEC NIZKIH CEN!

Kje? v novem lokalu, Stari trg 1. pri

Joško OLUP mlajši

kjer se prodaja za velikonočno sezono gospodom: površnike, obleke, klobuke in kamgarne, po znižanih cenah.

Izkoristite ugodno priliko!

Prodajalka
specerijske stroke - išče službo. Večletna praksa. Gre tudi na deželo. Ponudbe na naslov: Mimi Rojce, Novi trg 1-I, Ljubljana. (a)

Kolarski pomočnik
vaje mizarstva in športnega dela, išče primerno stalno službo kot domač kolar, najraje na večje posestvo, graščino ali podobno. Naslov v upravi »Slovenca« pod 567/4957.

Sobarica
vešč vseh zraven spadajočih del, spretna tudi v strežbi bolnikov, z dolgoletnim spravevalom, išče primerno službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sobarica« 4941. (a)

Zasluzek

Vsaki osebi, družini
nudimo stalni zaslužek doma. Pišite: Anos, Maribor. (r)

Vajenci

15 letni fant
priden, brez staršev, bi se rad izučil za mehanika. Po možnosti stanovanje in hrana v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4952. (v)

Mesarskega vajenca
poštenih staršev sprejem v uk z vsa oskrbo v hiši. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zanesljiv« št. 4895. (v)

Vajenca
za mesarsko obrt sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. — Franc Logar, mesar, Cerknica št. 105 pri Raketu. (v)

Dekle
s prakso za raznašanje jedil (Speisenträgerin) - iščem za kopalnice v sezoni. Ponudbe s sliko in zahtevo plače na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28, pod K-4697.(b)

Šoferja
s prakso pri tovornih avtomobilih sprejem. — Nastop takoj, pogoj trezen in pošten, po možnosti nekadilec. — Šolar Ivan, avtoprevoznikstvo - Bled II. (b)

Perfektna kuharica
z znanjem fine kuhe in dijetelne hrane, snažna, pridna in poštena — se sprejme. Ponudbe z navedbo dosedanje službe poslati v upravo »Slov.« pod »Dobra služba« 5035. (b)

Fotografskega pomočnika
zmožnega vseh fotografskih poslov in vodstva fotografskega oddelka — sprejme Drogerija Gregorič, Ljubljana. Prosimo izrecno le pismene ponudbe. (b)

Kuharico
veščo finejših kuhe, vajeno vseh hišnih opravil, sprejme dvočlanska slovenska rodbina v Beogradu proti dobri plači. Ponudbe s točnimi podatki v upravo »Slovenca« pod »Vestna« št. 6998. (b)

Ključavničarske delavce
samostojne (mojstre) z dobrimi spravevali ali priporočili, po možnosti s strokovno šolo. Potrebni so: vrtilec, orodničarji, tehničarji, strugarji, kovinarji za pohištvo, poniklarji na krom (galvanizerji). Ponudbe poslati na: Industrija »Visung« A. D. Belgrad, Karađorđeva 81. (b)

Hlapca
sprejememo. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vesten in pošten« 5021. (b)

Več kraj. pomočnikov
sprejem takoj ali po veliki noči. — Zglasiti se osebno. — Janko Rogelj, Loka, Zidani most. (b)

Občina Podgorica
pošta Dol pri Ljubljani, razpisuje mesto pogodbenega občinskega tajnika. Šolska izobrazba: štirje razredi srednje ali nje enake strokovne šole. (b)

Šefa recepcije
s perfektnim znanjem angleške, francoske in nemške korespondence — išče takoj hotel v dravski banovini. Nameščenje sezonsko, ker traja približno pet mesecev. Ponudbe s sliko in navedbo zahtevkov v upravo »Sl.« pod »Sezonsko« 5044. (b)

Tovarna na Gorenjskem
rabi za takoj šoferja za trgovsko potovanja (potuje s potnikom). Šoferji, ki obvladajo svojo stroko popolnoma, vešč tudi manjših popravil in ki so že vozili v krajih cele Slovenije, del Hrvatske in del Primorja, naj vložijo prošnje za navedbo plače takoj na upravo »Slovenca« pod značko »Takojšen nastop«. Prednost imajo zmožni šoferji, ki so istočasno ključavničarji, strojniki ali siloni. 5083 (b)

Damske plašče za pomlad v ceni od 360.- din, dam. kostume od 290.- din, damske volnene obleke od 150.- din naprej, nudi

F.I. GORIČAR
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 29

Blago za
damske
plašče, ko-
stume in
obleke
ter vse vrste avile
v najnovejših
modnih vzorcih

R. MIKLAUC

»PRI ŠKOFU«
LJUBLJANA

Lingarjeva ulica 3
Pred škofijo 3

70 letnica
obstoja
zato
posebne
ugodnosti!

Posestva

Lepo posestvo

prodaja E. Wutscher —

St. Jernej, Dolenjsko. (p)

Stavbno parcelo

prodaja. Holzapflov 17,

Ljubljana. (p)

Stavbne parcele

blizu tovarne »Teksta«

na Tesnu ugodno prodaja

Jauk, Limbus 14. (p)

Parcela

sončna, suha, prisojna

lega, proti prevzemu hi-

števila napredaj. Naslov

v upravi »Slovenca« pod

št. 4632. (p)

Dvostanovanjsko hišo

enonadstropno, ki ima le-

po lega, prodaja. Cena

po dogovoru. Naslov v

upravi »Slovenca« 5090.

Mizarske pomočnike

kateri so že delali v več-

jih delavnicah, popolnoma

veščo stavbena dela in

važene tudi izdelave spe-

cialnih oken, sprejme ta-

kaj Franjo Vrhovar, sta-

vabno in umetno mizar-

stvo, Celje. (b)

Dvodružinska vila

z vsemi pritlikalnimi in

sadovnjakom ob Savinji

v Celju po zelo ugodnih

pogojih napredaj. Resne

ponudbe podružnici »Slo-

venca« pod »Slovenca«

»Sončna lega« 4629. (p)

Trgovska hiša

ugodno napredaj v Bell

Cerkvi pri Novem mestu,

v neposredni bližini so-

le in cerkve. V hiši je bila

že več let trgovina. In-

formacije se dobijo pri

Zadružni zvezi v Ljub-

ljani, Tyrševa 38/I. (p)

Oljarno

lep donos, v 12 urah

400 kg olja, enonadstrop-

no stanovanjsko in dvo-

riščno posloje, zelo ugod-

no, za 450.00 din napredaj.

Prodaja tudi samo

stroje, ali oddam v na-

jem. Dopis: Tovarna

olja, Maribor. (p)

Travniki

trije, neposredna bližina

Rakovnika, cena primer-

na — en travnik pod

šmarčno goro 12.000m² -

cena 19.000 din in za-

okroženo posestvo Sred-

nje Gamelnje 40.000 m²,

cena 99.000 din napredaj.

Ugodni plačilni pogoji.

Naslov v upravi »Slo-

venca« pod št. 5128. (p)

Mlin ali žago

na stalni vodi — kupim.

Ponudbe z opisom mlina

in ceno na pošto ležeče

Metlika 162. (1)

Na prostov. javni dražbi

se bo na drobno razpro-

dalo 10. aprila posestvo

v Zgornjih Pirničah 76

pri Medvodah. (p)

Stavbišča

St. Vid — Vižmarje zelo

ugodno napredaj — na

obroke in knjižice. Poiz-

ve se Vižmarje 31. (p)

Stavbni parceli

strnjen sistem, lep polo-

žaj, 413 in 486m² po

23 din napredaj. Mohar,

blizu cerkve na Primsko-

vem, Kranj. (p)

Stanovanjsko hišo

kupim v Celju ali Zaleu.

Plačam eno tretjino takoj,

ostalo v dveh letih. Po-

nužbe z navedbo cene v

upravo »Slovenca« pod

»Doma« 4942. (p)

Stavbna parcela

v izmeri 5000 m², ob drž.

in banovinski cesti, v bli-

žini kolodvora Vižmarje,

pod ugodnimi pogoji na-

predaj. Pojasna: Viž-

marje 69. (p)

Srednje posestvo

v lepi legi ob banovinski

cesti, 15 minut od kolo-

dvora, primerno za upo-

kovanje, napredaj. Izve

se: Hruševac št. 20 —

Sv. Jurij ob juž. žel. (p)

5-stanovanjsko hišo

z vrtom, v bližini domo-

branske vojašnice, prod-

am. Ponudbe v upravo

»Slovenca« pod »500.000«

št. 5132. (p)

Posestvo

ali manjšo hišo z vrtom

na gorenjski strani oko-

lice Ljubljane, kupim.

Ponudbe upravi »Sloven-

ca« pod »Takoj gotovi-

na« št. 5131. (p)

Nova dvodružinska vila

z lepim vrtom in večjo

parcelo z lepo urejenim

sadnim vrtom napredaj.

Ponudbe upravi »Sloven-

ca« pod »Ljubljana ses-

terni del« št. 5133. (p)

V Brežicah in okolici

so napredaj hiše, krasna

stavišča, vinogradi, eno-

domnjaki in gozdovi ter

zaokroženi deli Attemso-

vage veleposestve. Po-

jasnila pri inž. Miklu

Otmar, Brežice. (p)

Hiša v Celju

lepa, nova, dobro zidana,

z dobro idočo trafiko, pet

minut od pošte in kolo-

dvora, takoj napredaj.

Eventuelno tudi hiša brez

trafike. Kumar, Cesta na

grad 22, Celje. (p)

Večja hiša

visokopritlična, 1600 vrt,

tik železniške postaje in

cerkve, zelo primerna za

upokoje, ugodno na-

predaj. — Poizvedbe pri

Klančniku, Smartno ob

Paki, Savinjska dolina.

(p)

Psa-čuvaja

oddam. Vprašati: Pred-

jamska ulica 42. (1)

Pes belinček

majhen, bel, napredaj. —

Jožef Oblak, Plesivica 48

Brezovica pri Ljubljani.

Plemenski bik

montafonske pasme, 15

mesecev star, 350 kg te-

žak, napredaj po 6 din

kg. — Naslov v upravi

»Slovenca« pod št. 4860.

Obvestilo

L. javna pisarna ponudbena licitacija za oddajo instalacije centralne kurjave, instalacija plina, električne instalacije in hišnega priklopa za uvod električne toka in razsvetljave dovoza k skladiščem ter za napeljavno vodovoda za gradnjo carinarne v Mariboru — razpisane pod št. številka 1810/252-1939, ki bi se imela vršiti dne 19. aprila 1939

je preložena na 5. maj 1939.

L. javna pisarna ponudbena licitacija za oddajo mizarskih, ključavničarskih in steklarskih del za gradnjo carinarne v Mariboru — razpisane pod št. št. 1811/253-1939, ki bi se imela vršiti dne 18. aprila 1939

je preložena na 4. maj 1939.

Mestno poglavarstvo Maribor, dne 28. marca 1939.

Glasba

BREZPLAČEN POKUP V ISKRANJO

120- 490-

128- 65-

39-

MEINEL-HEROLD

Iskrane Glasbe MARIBOR 102

Harmoniko

malo rabljeno — prodam.

Cegnarjeva ul. 8, Ljub-

ljana. (g)

Gramofonske plošče

slagerje, plesne, narodne

harmoniko in petjem samo

Din 30. — Stare vzamem v

račun.

Elektrotone

PASAŽA NEGOTIČNIKA

Piano

znamke Wirth, v dobrem

stanju, za 3500 din na-

predaj. Speditelj »Jugo-

spedit«, Aleksandrova c. 5,

Maribor. (g)

Za Lelco

Leitz-Elmar objektiv kupi

Jug, fotograf, Kranj.

Otroško posteljo

železno, se v dobrem

stanju, kupim. Naslov v

upravi »Slovenca« pod

št. 5121. (k)

Plačam

najboljše za stare oble-

ke, čevlje, perilo itd. —

Poslajte mi vaš cenjeni

naslov, da vas obiščem.

Starinarina Dobovčnik -

Slovenji Gradec. (k)

Čitajte in širite

»Slovenca«

Radio

Radio-aparate

Seibt Super 1939, visoko

selektivne in amerikan-

ške, dobite jako ugodno

od tovarniške spediterske

zaloge. Vprašati pri Lu-

dvik Hlarič, Ljubljana —

Rimska cesta 13. (1)

»Victoria«

Odlična v tonu in izdelavi

Cenik brezplačno.

Glasbila

za veliko noč

DORJATH JAKOB

Ljubljana

Franciškanska ulica 3.

Gramofonske plošče

v veliki izbiri, radioaparati

— najugodnejše dobite pri

»Tehnik« Banaji, Ljubljana,

Miklošičeva cesta 20. (1)

Posojilo

daje in hranilne vloge

sprejema Splošno kredit-

no društvo, Ljubljana,

Aleksandrova 5. (d)

Družabnika

zmožnega, isče dobro-

doče podjetje stalnih

strojev. Ponudbe upravi

»Slovenca« pod »Družab-

nik« št. 5125. (d)

Ureditve premoženja

Poravnave, konkurzne za-

deve, odkup in inkas-

terjatev, (tudi kmetijskih)

nabava posojil in družbe

nikov, dobičkanosno in

varno naložitev kapitala,

ureditev uprave in knji-

govodstva, bilance, kal-

kulacije, upravo nepre-

Pomnite!

Velika pošiljka modnih novosti pravkar došla. Če kupite pri nas, se boste prepričali, da kupite najceneje v manufakturni trgovini

»Pri Zvonu« — I. Strojanišek
Ljubljana (poleg magistrata)

Prodamo

Perzijske preproge
manjše in velike, nekoliko krasnih komadov — ugodno napredaj »Pri Makedoncu« — Kolodvorska ulica. (1)

Hišni vodovod!
Za 3850 din vam dobavi avtomatsko kompletno električno sesaljško Ljudvik Hlarski, Ljubljana — Rimska cesta 13. (1)

Več Singerjevih
in Pfaffovih ter raznih drugih šivalnih strojev z 20 letno garancijo prav poceni napredaj pri »Prometu« nasproti križevniški cerkvi.

KAPPEL
odlični nemški pisalni stroji, najmodernejše konstrukcije. — Razni modeli, tudi na obroke pri

Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova 44

Semena
prava erfurtska, uradno preizkušena dobite v trgovini pri

M. Widmayer
Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje št. 3
Podružnica: Tyrševa 51
Stojnica:
Nabrežje 20. septembra.

Najceneje
Kupite prvovrstno kolo

ali
šivalni stroj
v trgovini

Splošna trgovska družba
v št. Vidu nad Ljubljano (v hiši g. Peršina). Istotom najcenejša popravila rabilnih koles. Dajemo na ugodne mesečne obroke.

Lepo obleko
poceni prodam. Brivnica Polanc, Kopitarjeva ul. 1.

Erfurtska semena
pri Pintarju, Gosposvet-ska 14. (1)

Čebelnjak
sodobno urejen, s 26 palj, prodaja Jos. Kirbiš, Celje. (1)

Otroški športni voziček
dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5022. (1)

Med
prvovrsten, 5 kg po pošti 85 din franko, cene na debelo pismeno. A. Maček, Vrhnika. (1)

Prepričajte se
o naših cenah možkih sraj, spodnjih hlač, krav, nogavic. I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38. (1)

Prima kolesa
tudi na obroke. — Dajem garancijo. Kmetič Ciril, Dob pri Domžalah. (1)

Najboljša kolesa
izbira velika, cene nizke, na ugodna odplačila. — Remec Oskar, Ljubljana, Dolenjska cesta 5. (1)

Prodaj
zelo fino vinsko pumpo in celi ter vinski filter kotel za žganjekuho. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Filter kupim« 4999.

Temnomodro obleko
lepo, primerno za 10—12 let starega birmanca, in trenčkot za 12—14 letnega fanta, poceni prodam takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4991. (1)

Napredaj
motor Lister s cirkularno, 4 1/2 HP, pettonski to-vorni voz za konjsko vprego na gumijastih kolesih, skoraj nov, stara mlattinica, toverni voz, navaden, dolge toverne sani, vse po zelo ugodni ceni. — Naslov v upravi »Slovenca« pod »Ugoden nakup« 4871. (1)

K novemu
pomladanskemu kostumu tudi novo torbico! Damske torbice v najnovejši modi izdeluje Vinko Cunder, torbarstvo, sedlarstvo in jermenarstvo — Ljubljana, Igriska ul. 3, za Dramo. Stalna zaloga in popravila vseh v to stroko spadajočih del 1

Sladko sene
2—3 vagone, prodaja Ivan Sajovic, Gor. Logatec. (1)

Mlekarski voziček
prodam. Zaletel, Stane-siće 7, p. št. Vid nad Ljubljano. (1)

Pristen pesniški jabolčnik
najhitrejši prešan, okrog 25 polovnjakov na-prodaj. Primarij dr. J. Dernovšek, Maribor. (1)

Prodaj takoj
dobro vpeljano trgovino z barvami v sredini me-sta radi družinskih raz-mer. Poizve se v upravi »Slovenca« 5059. (1)

Semenski oves,
ribniški fižol,

črno deteljo, banasko lucerno, grahoro, peso, trave in druga semena za polje dobite v naj-boljši kakovosti pri trvdki

Fran Pogačnik d. z o. z.
v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 33 (Javna skladišča). Fižol tudi zamenjamo.

Manufakturna trgovina
vpeljana, v centru Ljubljane napredaj za 180.000 din. Ponudbe na Aloma Company d. z o. z., Ljubljana, Aleksandrova ce-sta 2-I pod »Dobro vpe-ljana«. 5047 (1)

Svetovno znane nemške snamke

»Brenabor«
dvokolesa

petkrat kromirana in od-porno emajlirana, s ne-zlomljivim okvirjem. do-bite po ugodnih obročnih odplačilih pri trvdki

Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova 44

140 koles
prvovrstnih znamk, novih in rabilnih, zares poceni napredaj pri »Prometu« nasproti križevniški cerkve. (1)

Za spomladansko setev
vam nudi trvdka

A. VOLK
Ljubljana, Resljeva št. 24
prvovrstni semenski jari ječmen in oves ječmenovec vse skrbno očiščeno in z jamčeno blago.

KOLESA

kupite dobro in poceni tudi na obroke pri

H. SUTTNER
Ljubljana, Aleksandrova 6.
Brezobvezen ogled!

Naše cene za velikonočne praznike

otroški čevlji, nizki, z usnatimi podplati	Din 15'—
damski čevlji, črni, nizki, z usnj.	" " 64'—
" " rjavi, " " " "	" " 64'—
moški " črni, " " " "	" " 70'—
" " rjavi, " " " "	" " 70'—
otroške nogavice	" " 3'—
ženske " " " " " "	" " 5'—
moške " " " " " "	" " 3'—

ANT. KRISPER

Mesni trg 26 LJUBLJANA Stritarjeva ul. 1-3

Pritlična drevesca
prodaja za polovično ceno Babnik, Tomačevo, p. Mo-ste. (1)

Velikonočne šunke
vam brezplačno skuha I. Buzzolini, — Škofljo. — Telefon 26-28. (1)

Prvovrstno vino
trgativne 1938, cca 200 hl prodaja Vlastelinstvo Pon-gratz, Maruševac pri Va-raždinu. (1)

Damska in moška kolesa
2 nova in 2 rabilna zelo poceni napredaj. Na ogled tudi danes. Cizerl, Vegova 12. (1)

Pisalni stroj »Remington«
večji, popolnoma brezhi-ben, prodam. Na ogled »Pri Makedoncu«, Kolo-dvorska ulica. (1)

Šivalne stroje
nove in rabilne z okro-glim čolnikom od 300 din naprej prodaja Triglav, Resljeva 16.

Triglav kolesa
Oglejte si pred nakupom veliko izbiro najnovejših modelov. Zelo poceni pro-daja Triglav, Resljeva 16

Moško perilo
na drobno in na debelo po najnižjih tovarniških cenah nudi »Krekos«, za-loga perila, Tavčarjeva 3.

Šivalni stroj
napredaj za 1300 din. — Kal, p. Prečna. (1)

Zgodnji krompir
prodaja Strukelj Mihael. — Zapuže 4, Ljubljana. (1)

Semenski krompir
zelo lep, prodam Guncelje št. 19, St. Vid n. Lj. (1)

ČEŠKO BLAGO

za pomladanske po-vršnike in obleke ima po nizkih cenah

Oblačilnica za Slovenijo
Ljubljana, Tyrševa c. 19
Hiša Gospodarske zveze

»Presto« kolesa

večletna tovarniška ga-rancija. — Na ugodne ob-roke. — Na zalogi tudi ko-lesa drugih znamk.

Rabilna kolesa vzamemo v račun.

Nova trgovina
Tyrševa cesta 36
(Nasproti Gospodarske zveze).

Urarska delavnica
in trgovina ugodno na-prodaj. Potreben kapital 10 do 40 tisoč. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Prometu« št. 5099. (1)

Razprodaja
rabilne opreme za sta-novanje, obrt in trgovi-no. Omare, pult, kuhinjsko posodo in drugo. — Kdor kaj potrebuje, naj pride v Kolodvorsko uli-co 11, dvorišče. (1)

Naznanilo!

Sporočam, da sem dobil novo pošiljko koles naj-boljših znamk Daimler, Adler, Triumph in druge znane znamke. Dobite jih najceneje brez trošarine pri Zlatarju, Ježica. (1)

(Pohištvo)

Oprava za lokal
pleskana, malo rabilna, ugodno napredaj. Ogleda se Okretič Vladimir, Do-lenjska cesta 48. (1)

Stelaže
2 pulta in 2 tehtnice se prodaja. Naslov v vseh po-slovalnicah »Slovenca« št. 5112. (1)

Moderno spalnico
in kuhinjsko opremo za 3200 din prodaja mizar. — Naslov v upravi »Sloven-ca« pod št. 5124. (8)

MODROCE

otomane, kauče itd. dobite poceni in so-lidno pri

Ivan Habič-u
tapetnik
Kopitarjeva ulica 1
nasproti »Ničmanu«

Stanovanjske opreme
kupite zares ugodno pri Malensek, Celovška cesta št. 258. (8)

Mreže
za postelje najceneje pri Andlovic, zaloga pohištva Komenskega ulica 34. (8)

Moderne spalnice

kombinirane jedilnice do-bite po nizkih cenah v zalogi Mizerske zadruge št. Vid-Vizmarje. Daje tudi na obroke. Ogleda se lahko tudi ob nede-ljah. (8)

Modroce

posteljne mreže, železne složljive postelje, otoma-ne, divane in tapetniške izdelke tudi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik • Mestni trg 13
Ugoden nakup morske trave, žime in evilna za modroce ter blaga za prevleke pohištva.

POHIŠTVO

Moderno in kvalitetno kuhinje, spalnice, jedil-nice in drugo, z jamčeno po konkurenčnih cenah. Rabilne spalnice in je-dilnice, orehov les, že od 1500 din naprej. Spreje-mamo naročila po lastnih in danih načrtih.

»OPRAVA«
Ljubljana, Celovška c. 50

Novo spalnico

češnjevo, ugodno prodam: Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4965. (8)

Mreže za postelje

izdeluje in sprejema rab-ljene v popravilo najc-neje Alojz Andlovic, Gre-goričeva ulica št. 5 (pri Gradišču). (1)

Modroce

vrhne in spodnje, mreže, posteljne odeje in perje puh najceneje v veliki izbiri prodaja

SEVER, Marijin trg 2
nasproti
franciškanske cerkve.

Oglašujte v edino uspešnem dnevni-ku »Slovenca«!

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI

PODRUŽNICE: Bled, Kranj, Maribor, Novi Sad, Split
Vloge obrestuje po 4%, vezane na odpoved po 5%
Dovoljuje kratkoročne kredite v tekočem računu — Eskontira trgovske menice
DELNIŠKA GLAVNICA Din 20.000.000—
Novi vlogi znašajo nad din 67.000.000—
Vrši vse bančne posle najkulantneje

Skrivnost amerikanskega ježera

23

»Vsak na svoje mesto!« je odredil poveljnik, »pripravljen na vse! Potniki ne smejo biti prej obveščeni, dokler tega izrecno ne zapovem. Hi-trost zmanjšajte: največ petnajst vozlov. En ofi-cir na zadnji del ladje, da bo pazil na prihod čolna, ki je pravkar zapustil New York. Ko bo pri-šla oseba na krov, mi jo pripeljite.«

Pol enajstin jutraj... Deset minut čez pol ene...

Pravkar je odbila ena, ko je oficir, ki se je nahajal na zadnjem delu ladje, poklical povelj-nika po telefonu:

»Čoln se vidi...«

Nekaj minut pozneje se je čoln že obesil na desni bok ladje in Neighbour in njegova žena sta se vkrcala.

»Žena!« je zaklical poveljnik in namršil obrvi. »Kaj to pomeni?«

Časnikar se je porogljivo nasmehnil:

»Srečen sem, da vam go predstavljam. To je mrs. Neighbour, od danes jutraj moja žena.«

»Oficir ni bil prav nič tega vesel.«

»Kako je z onim stvarjo? Nitroceluloza...«

»Ahi kako me boste blagovaili!« je vzklik-nil Neighbour. Prinašam vam dobro novico: na krovu ni nitroceluloze.«

»Res?« je mrzlo vprašal oficir.

»Da. Ohi lahko mi verjamete. Če bi v res-nici bila, bodite prepričani, da ne bi tekla za vami!«

»Razložite mi. Ali naj mislim, da ste vi le navaden šaljivec?«

Časnikar se je delal, kakor da mu je dolg čas, globoko zazdehal, zmajal z glavo in dejal:

»Šaljivec... He! poveljnik... zaradi vas bi rajši videl, da sem šaljivec. Na žalost!...«

»Pozivam vas, da mi razložite, gospod. Mielim, da veste, kaj se pravi ustaviti ladjo v njenem polnem teku z napačno novico.«

»Niti malo ne,« je povzel Neighbour. »Mislim, da mora biti to precej drago.«

»V resnici!«

»A sem tudi gotov, da se ne boste prav nič jezili na me. Cisto enostavno brzojavite svojemu ravnatelju v New York, da je pomota. Recite mu, da sem jaz najpoglednejši lopov na svetu. To ga bo morda razveselilo. Potem pa dajte moji ženi kako kabino — ker se ji strašno dremlje.«

Pogledal je na Emilijo, ki se je zrušila na naslonjač in zaprla oči.

»Potem ukažite motorjem, naj začno zopet de-lovati z navadno brzino. In končno... me boste poslušali, ker imam za vas lepo zgodbo.«

»Gospod, zelo me mika, da bi vas dal are-tirati!«

»Prosim vas, poveljnik, tega ne storite. Boste obžalovali, verujte mi! No... glejte torej. Dobro veste, da se nisem zapletel v ta položaj brez važnega vzroka. Htel sem za vami. Prekršil sem vaše zakone. Ali mislite, da je to zaradi fanta-zije? Zaradi športa?«

Poveljnik je kljub svoji jezi videl v časnikarju simpatično osebo. Vprašal je tudi manj suboparno:

»Kakšen je vaš vzrok, gospod?«

»Moji vzrok? Nagib: zaradi katerega sem moral dohiteti vašo ladjo? He... ali poznate Devila Patha, poveljnik?«

»Gangsterja iz Chicaga? Moža, ki bombardira banke?«

»Točno. No, dobro! Obžalujem, da vam moram povedati, da se nahaja Devih Path na krovu.«

»Ne!«

»Da, poveljnik. Ohi pomirite se: nima na-mena, da bi vas poslal na dno morja, le beži.«

In jaz...«

»Vi?«

»Sem lovec, ki ga zasledujem. Dobro me po-slušajte. Vse vam bom povedal...«

In časnikar je obvestil poveljnika o zadnjih dogodkih v Chicagu.

XII.

»Ali je poroka delovala na Neighbourov razum? Zgodba o tem ne pove ničesar. Ona le potrjuje, da se je domisljija popolnoma vrnila pogumnemu časnikarju in da je slednjič iznašel čudovit načrt, kako naj prisili Devila Patha, da se izda.«

Načrt... drzen, enostaven in sijajen načrt, ki ga je odobril tudi poveljnik parnika. Ta zadnji je popolnoma razumel časnikarjevo zamisel. Mo-gode je jo smatral nekoliko fantastično, vendar je zaupal v njega, ker je njegova simpatija rasla tem bolj, čim bolj ga je spoznaval.

Brez dvoma se mu je zdelo kaj malo verjetno, da se glasoviti razbojnik iz Chicaga, Devil Path nahaja na krovu njegove ladje, a bil je preveč plemenitega značaja in blage duše, da bi oviral Neighboura pri njegovem delu. Dobro je poznal svojo dolžnost: pomagati pravici, da razkrinka na vsak način razbojnika.

Razumete, poveljnik,« je rekel Neighbour, »da se mi posreči, ne smejo oni prav nič vedeti o moji navzočnosti na krovu.«

»Brez dvoma,« je odvrnil oficir. »Vsekakor vas moram opozoriti na nekaj: Le bankir Marsh po-tuje navadno, kakor se mi zdi. Sodnik mr. Farring-don in nadzornik Monar so zapovedali, da jih ne smemo motiti. Mojemu komisariju so naznanili svoj namen, da žele vedno obedovati v svojih kabinah. Vsi trije so videli nekam nemirni in ne žele, da bi se kaj mnogo kazali v javnosti.«

»Mielim, da bi bilo zelo koristno, da bi jih dali skrivno stražiti. Po tem, kar sem vam po-vedal, so vsi trije sumljivi, ali ne? Med njimi se nahaja Devil Path, toda kdo je?«

»Skupno ga bova razkrinkala...«

Poveljnik se je nasmehnil. Neighbour si ni mogel kaj, da ne bi podlegel čaru, ki je izžareval iz oficirjeve osebe. Velika energija, velika po-

štenost... Neighbour je vedel, da v takega moža lahko popolnoma zaupa.

»Gospod, ali bi hoteli stopiti nekoliko ven in se sprehajati... Je tako lepo...«

»Rekel sem vam že, steward, da se ne bri-gajte za me.«

»Da, gospod... Dobro, gospod... Gospod mi naj oprostijo...«

Hišnik je zaprl vrata kabine in mr. Bruce je ostal sam.

Sodnik se je pogreznil na dno velikega na-slonjača nasproti svojega okenca. Večer je prišel nad Oceanom, ves iz škrlata in zlata... Mr. Bruce ni gledal večera. Ni ga hotel videti, ni se niti najmanj zanimal za očarljivost prelivanja barv, ki so ogrinjale nebo do horizonta.

Mr. Bruce je imel mnogo drugih skrbi. Imel jih je preveč, mnogo preveč, da bi mogel odpreti svoje srce tajinstveni poeziji morja.

Stopiti iz kabine? He! ali ni bil pravkar v nevarnosti, ko je napravil le nekaj korakov po mostičku?... Moral se je naglo vrniti, misleč, da je spoznal vrhovnega načelnika Farringdona v pot-niku, ki je stopal proti njemu.

Farringdon na krovu! Strašna sanje so se na-daljevale!

Pravo ječanje se mu je izvilo iz prsi. Zaprl je oči in poskušal zaspati. Ali ne bodo vendar nikoli dospeli v Southampton? Za dva dni je, od-kar je ladja zapustila New York! Dva dni? Samo dva dni!

Ura je bila mirna, tiho. Po zraku so se poigravali zvoki godbe, ki so izhajali najbrž iz tea-rooma ali iz bližnje posebne sobe.

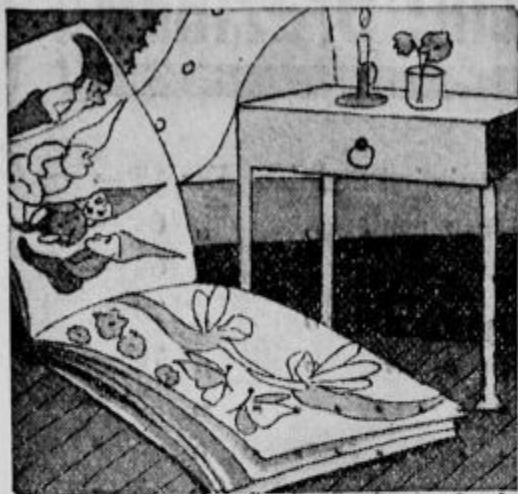
Mr. Bruce je skočil nenadoma pokonci. Nekaj je prasknilo za vrati njegove kabine. Neke vrste šuštenje je polzelo vzdolž hodnika... Nekdo, ne-kdo je bil za vrati. Nekdo, ki se je ustavil, ki je gledal vrata...

Otroški kotiček.

10

Konči Ahačič:

Nosan in Zalika

Ampak... Luna kar zavriska od veselja: »Hi-hi-hi! To me veseli! Taci mi bo dala, kar sem iskala!« Lunine oči se zmagoslavno zapirajo v veliko, krasno pravljico knjigo, vso poslikano z vilami in palčki, z rožami in metuljčki, ki jo je razposajena Taci brezbržno vrgla pod posteljo.

Pa tudi vsa ostala tla so kar pokrita z razmetanimi igračami. Vsepopreke leže korniček Iskri, medvedek Bumček, račka Gatica, porcelanasta punčka Zalika, cunjasti pajac Nosan in sto in sto drugih stvari.

Vnajem

Lokal

za špecerijo, lep, opremljen, oddam takoj. — Florjanska 22. (n)

Stanovanja

ISČEJO: Stanovanje

dvo- ali trisobno v bližini centra isčem. Plačam za eno leto naprej. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Junij« 5062.

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje

na Sv. Petra cesti 30 se odda s 1. junijem. (c)

Dvosobno stanovanje

oddam za 150 din. — Dobrunje 42 pri Ljubljani.

Dvosobno stanovanje

lepo, oddam. Šiška, Milčinskega 24. (c)

Stanovanje

dveh sob in kuhinje v pritličju, Bernekerjeva 50 (vhod iz Zvezne ulice).

Enosobno stanovanje

sončno in čisto oddam za 1. maj na Gosposvetski cesti 10. Informacije pri hišnici. (c)

Stanovanje

soba in kuhinja s pritličjem se odda s 1. majem Hradečkova c. 74. — Istotam napredaj dobro ohranjen športni voziček.

STROJI

Skobelni stroj

(Hobelmachine) in elektromotor v dobrem stanju kupi Vesel Ivan, Sodražica 121. (k)

Pletilni stroj

Popova c. 80, št. 8, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Stroj« št. 5038.

Stroji, aparati, orodje

za vsako obrt in industrijo. — Ogleдали ste si stroje na lipkem velesejmu! Kdor želi sedaj naročiti kakršnekoli stroj iz Nemčije, ga lahko naroči od vsake tovarne potem zastopstva nemških strojnih tovarn po originalni tovarniški ceni brez vsakih pribitkov v pospešenem tempu. — Preskrbimo sami carine prost uvoz ali po znižani tarifi. Prihranili si boste pota in stroške. — Obrnite se zaupno na Ludvik Heršič, Ljubljana, Rimska c. 13, ki vam daje vse potrebne informacije in poda tudi strokovna mnenja.

Objave

Izjava

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik nobenih nastalih dolgov, ki bi jih napravila moja odsotna žena. Pelko Anton, Trbovlje. (o)

MR. BAHOVEC

PLANINKA čaj

Za pomladansko zdravljenje za čiščenje in proti slabi prebavi pijte zdravilni »PLANINKA« čaj

Reg. br. 3007/32.

čaj »PLANINKA«

KAMGARN

za moške obleke od 68 din naprej pri TRPINU, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Kmetovalci! Pozor! Kmetovalci!

Klobuki

se kupijo najboljše in najcenejše v klobučarni

F. A. Čančala

Maribor, Glavni trg št. 17.

Največja zaloga vsakovrstnih moških in deških klobukov in čepic že od 10 din naprej. Popravila se izvršujejo najhitreje in najceneje.

Otroški vozički naj-novejših modelov

Dvokolesa, motorji, triciklji pogrešljivi

šivalni stroji pogrešljivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko! »TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska 4 Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26

z veliko izbiro spomladanskega blaga za obleke, perilo itd., vas vljudo vabimo, da si ga ogledate in se prepričate, da kupite najceneje pri

M. Gajšek

Maribor, Glavni trg št. 1

pod Veliko kavarno.

NAJPODPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER GENERALNO ZASTOPSTVO

F. SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10

Dražba

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, se javno ustmeni dražbi dne 25. aprila 1939 v Rogatecu ca. 4175 prn v režiji izdelanih bukovih drv, franko vagon Sv. Rok-Lupinjak, Dobovec in Rogatec.

Pogoji in pojasnila so na razpolago pri gornji upravi v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24-I, in pri revirnem vodstvu razlaščenih gozdov Log pri Rogatecu.

Zahvala

»Slaviji«, jugoslovanski zavarovalni banki v Ljubljani, se javno zahvaljujem za hitro in kulantno likvidacijo moje požarne škode, ki sem jo utrpel na moji stanovanjski hiši in premišninah.

Škoda je bila takoj po požaru ocenjena ter sem dobil odškodnino tudi že izplačano.

Dol. Logatec, dne 31. marca 1939.

Jakob Lukančič, posestnik in čevljar, Dol. Logatec - Čevce.

Strojno podjetje

R. Willmann

Ljubljana — Slomškova ulica št. 3

Stavbna dvigala

najmodernejše konstrukcije. — Vitli in dvigalne ter transportne naprave

Naravni rum

»Saint James«

z Antilskih otokov

zahtevajte v vseh kolonijalno delikatesnih trgovinah in boljših kavarnah in restavracijah. Rum »Saint James« edinstven za čaj, cocktaile in gastronomijo — aroma, okus — kvaliteta!

Zast. in sklad.:

HOBBY, A. R.

Beograd — Uskočka 5, tel. 23-013

Podzastopništvo za Dravsko banovino:

FRANC PESTOTNIK, Ljubljana, Verovškova ul. 22.

TUDI ZA VAS OKUS

Imamo na zalogi blago za kostime, plašče in obleke. Presenečeni boste nad lepo izbiro modnih novitet in nad izjemno nizkimi cenami.

BRATA VLAJ, Wolfova 5

DVOKOLESA

NACENEJE

RADIO STARKEL

MARIBOR, TRG SVOBODE 6

CHEMOLABOR

Ljubljana, Miklošičeva cesta 17

specialna trgovina s sanitetskimi in higijenskim predmeti. — Instrumentarij za zdravnike.

Potrebščine za babice.

Solidno blago. — Ugodne cene.

Natečaj

Vojne oblasti v Ljubljani sprejmejo v pogodbeno službo 7 inženirjev in sicer:

- 2 gradbeni inženirja za betonska dela,
- 1 gradbenega inženirja za ceste,
- 1 strojnega inženirja in
- 3 elektrostrojne inženirje.

Letna plača je 48.000 din.

Kandidat mora poslati prošnjo do 15. aprila t. l. na Garnizionarja Garnizijske uprave v Ljubljani s sledečimi dokumenti: 1. da je naš državljan; 2. da je dovršil tehnično fakulteto in da je specializiran za odnosna dela; 3. da je dobrega vedenja (pristojne policijske oblasti); 4. da ni sodnijsko kaznovan, pred sodiščem ali v sodni preiskavi (pristojno sodišče ali državno tožilstvo); 5. da ni v konkurzu, pod skrbništvom, niti pod podaljšano očetno oblastjo (potrdilo pristojnega sodišča); 6. da je dobrega političnega obnašanja; 7. da je izpolnil vojno obveznost (potrdilo pristojnega vojnega okrožja); če zapada plačevanju vojnice, tudi potrdilo, da je vojnik plačal; 8. da mu kot aktivnemu državnemu uslužbencu služba ni prenehala po točkah 7, 9 in 12 § 104 Zakona o činovnikih; 9. izveček iz rojstne knjige; 10. listine, da ima vsaj 5 let delavne ali konstruktorske prakse, kar bo dokumentiral pri predložitvi prošnje; 11. potrdila pod 3, 4, 5 in 6 ne smejo biti starejša kot 6 mesecev.

NIBOLE
TABLETE - MAST

Pri revmatizmu, gihtu in išijas masirajte boleče dele z »Nibole« mastjo in vzemite »Nibole« tablete. Tudi pri prehladu, gripi in glavobolu pomagajo »Nibole« tablete. Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana. Proizvajala »Nibole« v lekarnah Din 20.—, Reg. br. 17. 816/33

Ker smo založeni

z izbiro vseh vrst spodnjega in zgornjega usnja, damskih torbic, aktovk, kovčkov in nahrbtnikov, Vas vljudo vabim, da si ogledate mojo zalogo in se prepričate, da kupite najceneje pri

Franc Erjavec

zaloga usnja, Ljubljana, Stari trg 18

Dobi se v boljših trgovinah. Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: F. TOMAŽIČ, MARIBOR

Dražba

Dražba samolastnih lovišč Začasne države uprave razlaščenih gozdov v Ljubljani:

1. Samolastno lovišče Fridrihtaj, srez Kočevje, ha 1012 in
2. samolastno lovišče Grajšica, srez Črnomelj, ha 285 se odda v zakup za 5 let na dražbi 22. aprila 1939 pri Začasni državni upravi razlaščenih gozdov v Ljubljani.

Razglas in informacije so na razpolago pri Začasni državni upravi v Ljubljani in pri šumski upravi razlaščenih gozdov Kočevje.

Ivan Kacin, Domžale

izdeluje pnevmatične in mehanske orgle. Dobavlja harmonije od 2000 din, pianine od 9000. Prenovljuje in uglašuje orgle po najnižjih cenah. Zahtevajte cenik

Izdelovalnica likerjev, desertnih vin, sirupov in žganjarna

Jakob Perhavec

Maribor - Gosposka ulica šte. 9

Telefon 25-80

Na drobno in na debelo

Rum, konjak, likerji, slivovka, brinjevec, droženka, klekovača

Specijaliteta:

Grenčak in vermut

Zapustila nas je zlata mamica, stara mama in tašča, gospa

Josipina Herbst

soproga nadsprevednika drž. žel. v p.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 2. aprila ob 14 iz hiše žalosti, Knezova ul. 18 na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 1. aprila 1939.

Družine Herbst, Naglšnik in Požar ter ostalo sorodstvo.

V globoki žalosti sporočamo tužno vest, da nam je po dolgotrajni, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, umrl naš predragi, skrbni oče, stari oče, stric in tast, gospod

ALOJZIJ PEČENKO

kaznilniški paznik v pokoju

v 73. letu starosti.

Pogreb blagopokojnika bo v ponedeljek, dne 3. aprila ob pol 17 izpred mrtvašnice na magdalen. pokopališču. Sveta maša zadušnica se bo brala v magdalenski cerkvi dne 4. aprila ob 7.

Maribor, Bitnje, Pissa, Ljubljana, Mursko Središče, dne 1. aprila 1939.

Zalujoče rodbine:

Pečenko, Copic, Pogačar, Vidmar, Voltterrani in Cimerman.

Naš ljubi oče, stari oče in tast, gospod

Anton Oder

bivši gostilničar in orožniški postajevodja v pokoju

je v petek, 31. marca, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 2. aprila ob 15 iz hiše žalosti na farno pokopališče pri Sv. Lovrencu na Pohorju.

Sveta maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 3. aprila ob pol 7 zjutraj v župni cerkvi pri Sv. Lovrencu na Pohorju.

Sv. Lovrenc na Pohorju, dne 31. marca 1939.

Anton Oder, sin; Marija Oder roj. Monetti, snaha; Ivanka, vnukinja.

Preproge *rustori* *odeje* *linoleum* *žimnice* *ptiči* *garniture* *obrisače*

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

SAMO

Sternnecki
CELJE 18

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

CENIK ZASTONJ

Pomlad čas potovanja in obnove —
zato potne kovčge, lepe ročne torbice,
nahrbtnike, nogometne žoge, denarnice
in še mnogo primerne pripomočke

IV. KRAVOS, Maribor, Aleksandrova 13
Oglejte si izložbe!

LIUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zad. z neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači
obrestuje hranilne vloge
najugodnejše.

Nove in stare vloge ki so
v celoti vsak čas izplačljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%

Reklama za obisk Celja

je manufakturna in modna trgovina

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ul. 15

Pri tej trdki kupuje mestno in podeželsko prebivalstvo svoja oblačila od najcenejših do najfinejših vrst. V trgovini je velika zaloga najraznovrstnejšega sukna, kot: marengo, šetlen, strih in drugih finih kamgarov za obleke in za površne suknje za č. duhovščino, posebno blago za talarje, velika izbira vseh vrst sukna in kamgarna za moško in žensko, za hotelsko in kavarniško osebje, za lovce, železničarje, gasilce, skavte, poletne uniforme, za hubertus-plašče, za prehodne spomladanske plašče »ranglane« in »trenčkoute«. — Trgovina ima lastno delavnico na električni pogon za izdelavo prešitih odev, perila, zdravniških, frizerskih, šolskih in delavskih plaščev, ključavničarskih oblek itd. Izdelava točno po meri. Ne nasedajte ljudem, ki vam vsiljujejo blago na domu in ne verjemite nelojalni in kričeči reklami, ki mnogo stane in katero mora kupec plačati! Zaupno se obrnite na domače podjetje, ki vam jamči za vsak nakup.

Cene vsemu blagu so vedno najnižje že iz razloga, ker se trgovina nahaja v stranski, manjprometni Gosposki ulici.

Firma **FRANC DOBOVIČNIK**, Celje, Gosposka ul. št. 15
dela le na podlagi najsolidnejših principov: majhen zaslužek, velik promet.
Ogled blaga v trgovini je vedno neprisiljen.

Vzajemna posojilnica

R. Z. S. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7
poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove
vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

Prodamo

Orehova jedrca in orehe
nudi Sever & Komp.,
Ljubljana. (1)

Za vsako družino

oblačila — najboljše in
najcenejše — Presker,
Sv. Petra c. 14, Ljubljana

Medarna

Prva specialna trgovina
za med, Ljubljana, Zil-
dovska ul. 6, nudi prvo-
vrstno sortirani cvetlični
med lastnega pridelka in
od najzkušenejših čebela-
rjev, po najnižji ceni.
Na debele in na drobno.

Sveže najfinejše
norveško

ribje olje

iz lekarne
dr. G. PICCOLIJA
v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam

VINA

za vse prilike naročite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.
TELEFON STEV. 25-73

CONTINENTAL

mesečno po Din 200.—;
za državne uslužbenice
po Din 100.—

Ivan Legat

Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

Travno seme
banaško lucerno
grahorico
ovs Zlati dež
jari jetmen
koruzo za zeleno
krmo in ensilazo
sladko lupino
polsladkorno
peso in čebulček
nudi

Sever & Komp.
Ljubljana

Denar

Okraj Dravograd! Mežiška dolina!

Nove hranilne vloge vsak
čas takoj izplačljive —
sprejema in obrestuje do
5% ter daje kratkoročna
posojila

Hranilnica in posojilnica
pri D. M. na Jezeru
v Prevaljah

Pozor!

Stanovanje oz. dosmrtno
oskrbo dam onemu, ki mi
posodi 10—25.000 din. —
Možna tudi udeležba pri
obrti. Naslov v upravi
»Slov.« pod 5024. (d)

Posojila

tazilčna, prekrbim hitro
in brez kakšnega predplačila

Hranilne knjižice
vnovčujem proti takojšnji
gotovini.
Oblast. dovoljena pisarna

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12
Znamka 2 din

Posojilo na vknjižbo,
poroke, menice, hranilne
knjižice, kakor tudi dol-
goročno hipotekarno na
hiše v sreskih mestih, ter
na vknjižbo na kmečka
posestva, po 5% obresti,
nabavljamo. Pojasnila z
prednakazilom 3 din v
znakah dobite pri Cen-
tral, Zagreb, Bregovita 7

Automobilisti!

Sedaj je čas za izmeno olja

Izberite si pravo vrsto olja po
Shellovem kazalu!

JUGOSLAVENSKO SHELL D. D.

Zahtevajte povsod naš list!

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, da je naša nad vse ljubljena mati, stara mati, tašča, teta,
gospa

Marlija Horvat

vdova po davčnem uslužbencu

danes ob 1. previdena s sv. zakramenti, v 82. letu starosti, mirno v
Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne nam pokojnice bo v ponedeljek, dne 3. aprila
ob 9 na domače pokopališče.

Zužemberk, št. Peter v Sav. dol., Zagreb, Ljubljana, 1. aprila 1939.
Globoko žalujejoči.

Po dolgem trpljenju je umrla naša draga sestra, svakinja, tetka, vnukinja
in nečakinja, gospodična

Olga Zgrablič

tehničarka kraljevske banske uprave

dne 28. marca 1939 v splošni bolnišnici v Mariboru in bila dne 30. marca 1939
pokopana na mestnem pokopališču v Pobrežju pri Mariboru. Na izrecno željo
pokojnice je poprejšnje oznanilo smrti izostalo.

Dolžni smo globoko zahvalo g. primariju dr. Radšlu za njegov neprecenljiv
trud in skrb, s katero je lajšal pokojnici poslednje mesece njenega trpljenja.
Enako se zahvaljujemo častitim sestram, zlasti sestri Benjamini, za požrtvo-
valno in vzorno nego, zahvaljujemo se tudi vsem darovalcem cvetja in g. pro-
fesorju Bažiču iz Ljubljane, ki se je v imenu Istranov z globoko občutenimi
besedami poslovlil ob grobu pokojnice.

Maribor, dne 31. marca 1939.

Zalujoča Mira dr. Otrin-ova, sestra, in ostalo sorodstvo

Dotrpel je, previden s tolažili svete vere, naš ljubljani brat, stric in
svak, gospod

Matevž Breskvar

posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 3. aprila ob dveh
popoldne iz hiše žalosti Trnovska ulica 6 na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 1. aprila 1939.

Globoko žalujejoči:

Franc in Ivan, brata; Marija, Antonija in Frančiška, sestre
in ostalo sorodstvo.

Gnojilne črpalke brzoparilniki štedilniki

GAMA

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabi,
10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje
Podržaj Ciril, Ig 147 pri Ljubljani

Predno se odločite
za nakup motor-
nega kolesa ali dvo-
kolesa, ne zamudite
prilike in si ogledite

zalogo motornih koles znamke

ARDIE in HOREX

najnovjših tip od 100 do 350 ccm pri trdki

J. PRAPROTNIK

Domžale, Ljubljanska cesta 108

Istotam imate veliko izbiri najrazličnejših damskih
in moških dvokoles, šivalnih strojev in dobro
ohranjenih rabljenih motorjev.

Najnižje cene! Oddaja se tudi na obročna odplačila!

Priznana prvovrstna francoska kolesa

AIGLON

Najlažji tek.

VIKTOR BOHINEC

Ljubljana, Tyrševa cesta 12 (dvorišče)

Za Veliko noč

vam nudimo po skrajno znižanih cenah:

moške srajce, zelo trpežne, že od 14 din naprej
moške spodnje hlače, že od 9 din naprej
moške spodnje hlače, dolge, že od 12 din naprej
otroške srajce, zelo lepe,
pražnje, že od 17 din naprej
otroške sp. hlače, pražnje, že od 11 din naprej
otroške sp. hlače, dolge, že od 12 din naprej
brisačke, 1 m dolge, že od 6 din naprej
bela kotenina, dobra, že od 5 din naprej

Velika izbira kravata od najcenejših do naj-
finejših, nogavic, moških in damskih, ter mo-
dernih damskih čepic. — Oglejte si izložbo!

Poskusite kvaliteto!

IV. Tomšič, Sv. Petra cesta št. 38

Za nego lica in rok

rabite

Benkovo pomado in Violette-kremo!

Lekarna pri Sv. Trojici

F. pl. BENKO, ZEMUN

Odobreno S. Er. 8332/1937 I S. Er. 956/1937

Vinogradniško posestvo

obstoječe iz 107,97 m² vinograda, 28,81 m² gozda,
51,29 m² travnika in njiv z večjo množino sadnih
dreves ter dveh poslopij (gospodarsko in viničar-
sko) v prav dobrem stanju — ugodno napredaj.
Posestvo je arondirano, ima krasno južno lego z
razgledom na Savinjsko dolino in je pičlo uro
oddaljeno od železniške postaje. — Ponudbe v
podružnico »Slovenec« v Celju pod »Resen kupec«.

Prispevajte za Prosvetni dom
na Prevaljah!

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim
očesom je mast CLAVEN. Dobite v
ekarnah, drogerijah ali naravnost
iz tvornice in glavnega skladišča
M. Hrnjak, lekarnar, Sisak

Varujte se potvorbi!

Zaščitni znak

Zahvala

Nepričakovano je Gospod, v 57. letu
starosti, poklical k sebi našega ne-
pozabnega očeta, gospoda

Franca Jagra

Prisrčno zahvalo izrekamo vsem, ki
so ga minulo sredo v tako velikem
številu spremili na zadnji poti. Posebno
zahvalo smo dolžni mil. g. kanoniku,
domačima čč. gg. kaplanoma, č. g. ka-
planu Vošnjaku, g. dr. Mogilnikemu
za zdravljenje, vsem sorodnikom in
znancem, vsem, ki so dobrega očeta
tolažili v boleznih in vsem, ki so nam
ustno ali pismeno izrazili svoje sožalje.

Št. Jurij pod Rihnikom 31. marca 1939.

Zalujoča žena in otroci.

KATERE IZBEREMO

za Veliko noč?

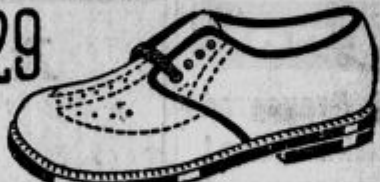
12

45301—2204

Razveselite Vaše male s ceneniimi,
močnimi platnenimi čevlji s gu-
mijastim podplatom.

29

44292—8637

Novost za otroke. Pomladanski otro-
ški čevlji iz diftina. Lahki in pr-
merni za sprehode.

69

5892—64853

Razveselite otroke s temi lakastimi
čevlji, ki imajo lep okras iz nu-
huka.

59

34295—9178

Okusni ženski pomladanski čevlji, kombi-
nirani s modrim in belim diftinom. Peta
je nizka.

99

2605—46657

Novi pomladanski model. Čevlji iz finega
telečjega boka, kombinirani s semišem.
Primeri za pomladanske sprehode.

79

2425—46121

Praktični in lahki čevlji iz finega telečjega
boka s solidnim okrasom in polvisoko peto.

129

6305—91262

Ameriški model. Čevlji iz prvovrstnega mo-
drega semiša, okrašeni s pentljo. Imajo vi-
soko peto.

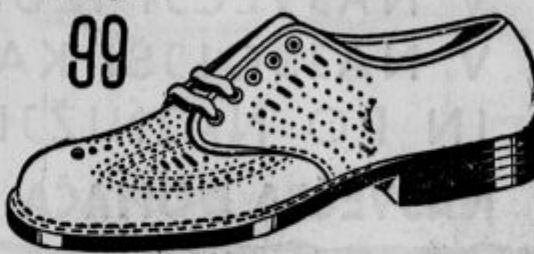
59

3695—46121

Okusni ženski čevlji iz boka za lepe po-
mladanske dneve. Imajo usnjen podplat in
nizko peto.

99

3927—44683

Gospodom za pomlad elegantno čevlje. Iz-
delani so iz sivega ali drap semiša ali iz
usnja in okrašeni s luknjicami. Podlat je
usnjen.

129

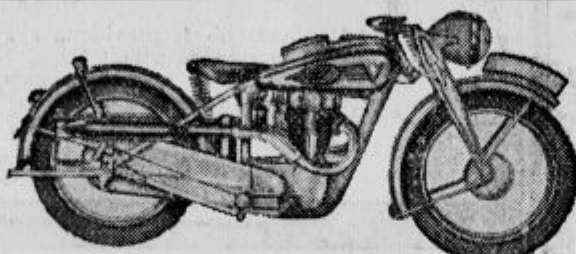

3939—44621

Gospod finega okusa izbere čevlje iz naj-
boljšega boka s prožnim usnjenim pod-
platom in široko peto.

Rata

Bianchi - Victoria

Vse velikosti od
100—500 ccm
kakor tudi re-
zervni deli.

Zastopstvo:
I. Rojnik, Maribor
Frančiškana ul. 13

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

**Po vaši želji Vam izdela
Knjigoveznica
Jugoslovanske tiskarne
v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II**

v svoji črtalnici razne poslovne knjige, ako niso že
v zalogi. Istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška
delo, posebno razne vezave od preprostih do raz-
košnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic,
pasov, denarnic in drugega usnjenega galanterijskega
blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, mo-
dernih fazonah.

**Cene skrajno nizke.
Poslužite se!**

Ljudska posojilnica

v Celju

registrirana zadruga
z neomejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%
na trimesečno odpoved pa po 5%

Izplačuje točno vse vloge — stare in nove!
Dovoljuje posojila in trgovske kredite

+

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naša ljubljena
hčerka, sestra in zaročenka

Jožica Otruba

dne 31. marca po hudem trpljenju, previdena s tolažili svete
vere, mirno zaspala.

Pogreb ljubljene pokojnice bo danes ob 4 popoldne iz
mrtnišnice državne bolnišnice v Ljubljani.

Ljubljana, 1. aprila 1939.

Zalujoči ostali:

mama, brat Stanko, sestra Vera in zaročenec Bojan Tomažič